

La Ràdio a Banyoles (1952-2011)

Joan Anton Abellan Manonellas

La Ràdio a Banyoles (1952-2011)

Joan Anton Abellan Manonellas

La Ràdio a Banyoles (1952-2011)

Portada: A l'estudi. D'esquerra a dreta: Elena Llorens, Josep Ignasi Avilés, Lluís Hostench, Esther Santaló i Maria Rovira. (Foto: Lluís Hostench).

© del text: Joan Anton Abellan Manonellas, Jordi Galofré, Miquel Noguer Planas.

© de les imatges: els autors.

Edita:

Ajuntament de Banyoles

Passeig de la Indústria, 25
17820-Banyoles
Telèfon 972 57 00 50

Diputació de Girona

Pujada de Sant Martí
Apartat de Correus, 11
17080-Girona
Telèfon 972 18 50 00

Primera edició en català: novembre de 2010

Tiratge: 1.000 exemplars

Correcció lingüística: Carme Rodríguez Morente

Disseny gràfic: Gemma Reixach, AMR Publicitat

Impressió: Edicions Gràfiques de Girona

Dipòsit legal: Gi-194-2011

ISBN: 978-84-87257-26-1

SUMARI

VINT ANYS DE LA NOSTRA RÀDIO	5	Les eleccions municipals de 1983	48
<i>Miquel Noguer i Planas</i>		Es busca la municipalització	50
INTRODUCCIÓ	7	Un pacte amb la cadena COPE	53
<i>Joan Anton Abellan</i>		Tres anys de programació	54
INTRODUCCIÓ, A MANERA DE PRÒLEG, SOBRE ELS MITJANS DE COMUNICACIÓ AL PLA DE L'ESTANY	11	Un projecte d'emissora comarcal	57
<i>Jordi Galofré</i>		La fi de l'emissora del carrer de Santa Maria	58
UNA BREU HISTÒRIA DE LA RÀDIO	23	El trasllat al carrer de la Sardana	58
Els antecedents	24	NOVES EMISSORES	63
La ràdio a Espanya	24	Nous projectes d'emissores locals	65
La ràdio arriba a totes les llars	25	Neix un nou projecte de ràdio	66
LA RÀDIO I EL FRANQUISME	27	Una emissora al passeig de la Indústria	70
La Guerra Civil	28	RÀDIO BANYOLES, L'EMISSORA DEL PLA DE L'ESTANY	71
Els primers anys de la dictadura	28	Ràdio Banyoles torna a estar en antena	72
Un nou model de ràdio	29	Ràdio Banyoles 107.3	74
El primer projecte de ràdio a Banyoles: Radio Falange	30	L'emissora al cent per cent	77
La ràdio i l'Església	32	Els grans reptes del 92:	
L'emissora de la Casa Missió	32	el «negre del Darder» i les olimpíades	83
Ràdio Popular de Figueres i les corresponsalies	34	Arriba l'hora del relleu	85
La fi de la dictadura	37	Una nova etapa i un nou equip	86
COMENÇA LA RÀDIO A BANYOLES	39	El Consell d'Administració de Ràdio Banyoles	87
Neixen les emissores «alegals»	40	La consolidació dels informatius	89
La nit dels transistors	40	A banda dels informatius...	92
Un projecte de ràdio a Banyoles	41	Un nou Consell de la Ràdio	93
La primera Ràdio Banyoles	41	Ràdio Banyoles segueix el seu ritme	
Ràdio Banyoles 98.5	43	i celebra el 5è aniversari	94
Neix l'Emissora Juvenil de Banyoles	46	Ràdio Banyoles i Ràdio Vilafant:	
		dues emissores i una freqüència	95
		Una crisi que empitjora	96
		Es gesta un nou relleu	99
		L'Associació Comarcal 107.3 Col·laboradors	101
		Canvis en el Consell de la Ràdio	104

Nous projectes	107	La crisi també afecta Ràdio Banyoles	130
Una reivindicació aconseguida: l'emissora mòbil	110	Ràdio Banyoles, una escola de formació	131
Noves eleccions a l'Ajuntament i a Ràdio Banyoles	111	Amb la mirada posada en el futur	133
El 2004, l'any del mundial de rem	114	BIBLIOGRAFIA	137
Noves inquietuds dels treballadors	116	COL·LABORADORS	139
La pàgina web de Ràdio Banyoles	119	PROGRAMES DE RÀDIO BANYOLES	143
El 15è aniversari	120	ÀLBUM FOTOGRÀFIC	148
Un nou repte: les eleccions municipals de 2007	125		
Un estudi d'audiència	128		
El darrer relleu	128		
S'estrena una nova web	128		

VINT ANYS DE LA NOSTRA RÀDIO

La nostra ràdio, Ràdio Banyoles Emissora Municipal del Pla de l'Estany, el 2011 compleix vint anys. Ràdio Banyoles es va inaugurar l'11 de març de 1991. És, doncs, una emissora d'una certa edat, amb un passat, un present i un futur; i no hi ha dubte que, a hores d'ara, ja s'ha fet un espai en la història dels mitjans de comunicació del Pla de l'Estany.

A l'Ajuntament de Banyoles, a suggeriment del Consell d'Administració de Ràdio Banyoles, li ha semblat un temps suficient per poder publicar un llibre de la nostra ràdio municipal. Un llibre és una bona manera de recuperar, i estudiar, els processos de gestació de Ràdio Banyoles, les seves incidències, les seves dificultats i, d'alguna manera, conèixer i reconèixer els esforços esmerçats pel seu personal i pels seus col·laboradors.

I és precisament a ells a qui cal dedicar aquests llibre: una ràdio municipal d'una població com Banyoles, o d'una comarca com el Pla de l'Estany, només pot sobreviure i arrelar si és capaç de moure la il·lusió de molts sectors de la nostra ciutat, i si és capaç de disposar de molts col·laboradors. Com es veurà en el llibre, aquest ha estat el cas de Ràdio Banyoles. Així mateix ha estat, i és, escola de periodistes. Aquests dos fets fan que Ràdio Banyoles tingui un reconeixement propi de la societat banyolina i sigui una ràdio de futur.

Crec que, en nom de l'Ajuntament de Banyoles, en aquesta presentació és de justícia tenir una record, una

recordança, especial per una persona que va dedicar molts d'esforços per donar la vida a la nostra ràdio municipal; em refereixo a Francesc Noguer i Jové. Tant és així que les emissions de Ràdio Banyoles varen començar des del seu despatx de regidor a la casa consistorial.

Com es pot veure en llegir el llibre, han estat vint anys molt profitosos i Ràdio ja té un llarg bagatge. També s'ha concebut aquest llibre «La Ràdio a Banyoles (1952-2011)» com a excusa per explicar la història de les altres ràdios o projectes de ràdio que hi ha hagut a Banyoles i, per extensió, els diferents mitjans de comunicació existents al llarg del temps. És una manera de retre homenatge a tots aquells que han treballat per mantenir informats els habitants de la nostra ciutat.

En definitiva, Ràdio Banyoles no va sortir del no-res, sinó que hi havia precedents de ràdios a Banyoles; i cal tenir present que és la de més durada fins ara. Això ha estat possible gràcies a la feina de tots. Aquest llibre ens ho fa evident i a més a més, ens porta records de moments històrics recents (del passat recent) de Banyoles i vivències de persones que varen viure els diferents projectes de ràdio. Per a un alcalde, sempre és un motiu d'orgull veure que una iniciativa municipal com Ràdio Banyoles perdura en el temps i, sobretot, que és capaç d'implicar, i acollir, molta gent de diferent condició social i de pensaments diversos.

Miquel Noguer i Planas
Alcalde de Banyoles

INTRODUCCIÓ

Fa molts d'anys, un periodista em va definir com «activista cultural», i jo, la veritat, és que me n'inventaria un de nou, d'adjectiu, per tal de definir-me, i en lloc d'«activista» em posaria «inquietista», en relació amb la inquietud que em porta a investigar i posteriorment a escriure sobre temes tan diversos. Una inquietud que em porta a capbussar-me majoritàriament en la història banyolina, per intentar posar al descobert tot allò que fa referència al tema o personatge amb què m'he topat. I aquest esperit mig barreja d'investigador, historiador i lletraferit és el que va fer que proposés a l'actual Consell d'Administració de Ràdio Banyoles, del qual formo part, la idea d'escriure la història de la ràdio a Banyoles, aprofitant que l'any 2011 l'actual Ràdio Banyoles compleix 20 anys. I fixeuvos que he dit «la història de la ràdio a Banyoles» i no «la història de Ràdio Banyoles», perquè de ràdios a Banyoles n'hi ha hagut més d'una.

Doncs bé, un cop el Consell d'Administració de Ràdio Banyoles va donar el vistiplau a la realització d'aquest llibre que avui teniu a les mans, va venir el primer pas, el d'estructurar allò que en principi crèiem que havia de ser el llibre. I aquí és on he d'agrair l'ajuda de Josep Grabuleda, per haver posat a la meva disposició tota la documentació demanada, i agrair igualment als actuals treballadors de la ràdio, Moisès Camós, Esteve Codony i Anna Noguer, que m'hagin fet arribar tots els documents que a poc a poc han anat trobant i m'hagin ajudat en les

entrevistes, així com a enregistrar-les, ja que a la vegada han servit per fer tot un seguit de programes radiofònics sobre la història de la ràdio a Banyoles. A partir d'aquí, i ja amb una primera idea de sumari, és on va començar la tasca d'anar a entrevistar totes les persones que poc o molt em podien informar sobre les diferents èpoques i períodes pels quals havia passat la ràdio a Banyoles.

En primer lloc, havia de parlar d'unes èpoques en què a Banyoles no hi havia ni la menor intenció de tenir una emissora, tot i que uns anys abans la Falange havia intentat alguna cosa en aquest sentit, però tot havia quedat en un intent. En aquells moments, estic parlant dels anys seixanta del segle passat, al màxim que aspiràvem és que es parlés de la nostra comarca —que encara no era tal— a fora. I aquesta era la tasca dels corresponsals, en aquest cas a Ràdio Popular de Figueres, una feina que, entre altres, van fer Josep Maria Massip i Joan Solana, que em van explicar les peripècies que van viure per tal que la seva veu arribés a les ones. Foren unes entrevistes molt profitoses, ja que van acabar parlant-me de l'emissora actual: el primer com a membre del primer Consell d'Administració de Ràdio Banyoles i el segon com un dels responsables directes de la seva gestació.

Després de les primeres veus radiofòniques, van venir les primeres emissores banyolines, i per saber-ne més, res millor que les entrevistes fetes a Miquel Casadevall, Miquel Roure, Francesc Mayolas i Jordi Juanola, màxims

responsables de les tres emissores «alegals» que als anys vuitanta va tenir la ciutat a la plaça de les Rodes, carrer de Santa Maria i carrer de la Sardana, els quals a poc a poc em van desemmascarar tots el problemes, tant tècnics com legals, amb què es van anar trobant. I si ells em van explicar la part, podríem dir-ne, més burocràtica, Joan Olivas, Pere Lladó, Miquel Rustullet i Josep Maria Planella com a col·laboradors d'aquelles primeres emissions, em van explicar com funcionaven per dins, com es feien els programes, a quines hores, etc.

Més o menys ja tenia clar com havia anat evolucionant la ràdio a Banyoles, però faltava el lligam amb l'emissora actual, i aquí va ser clau Josep Callís, d'una banda, i el mateix Joan Solana, d'una altra, perquè amb la seva ajuda, juntament amb la de Pere Hernández, vaig poder fer-me una idea completa de l'evolució de la ràdio fins a arribar al moment de la creació de l'actual Ràdio Banyoles. Som l'any 1990 i és quan entren en joc, primer, Josep Maria Francino, com a, en podríem dir, dissenyador de l'emissora, i després, Narcís Carreras, Josep Ignasi Avilés, Lluís Hostench i Jordi Vilà, com a primers responsables.

Ara només quedaven vint anys per investigar, però la cosa ja era més fàcil, perquè es tractava d'una etapa molt més estructurada i documentada. D'una banda, hi havia els diferents responsables que havien anat passant per l'emissora, i amb els quals tot va ser trucar-los i quedar:

Jaume Angelats, Albert Olivas, Pep Boix, Gerard Sardeña, Marta Bosch i Anna Estañol. De l'altra, els regidors que durant aquest temps van estar al capdavant del Consell d'Administració de la Ràdio: Anton Freixa, Josep Alsina, Jordi Omedes, Josep Font, Anna Brunsó i, finalment, Lluís Butinyà, l'actual regidor de Joventut i Comunicació i president del Consell d'Administració, al qual agraeixo les moltes hores que m'ha dedicat, juntament amb Carles Avilés, responsable dels col·laboradors, repassant les diferents propostes de sumari. Finalment, quedava un grup molt ampli, el dels col·laboradors, i evidentment no podia parlar amb tots, perquè, com podreu comprovar en la llista que trobareu al final de llibre, és una llista interminable; i és que si una cosa té i ha tingut de bo la ràdio a Banyoles és la gran quantitat de persones que d'una manera desinteressada hi han col·laborat al llarg de tots aquests anys. És per això que, a banda dels altres entrevistats, la majoria dels quals en un moment o altre de la seva vida han sigut també col·laboradors de la ràdio, he d'agrair les aportacions que em van fer en el seu moment Francesc Viladiu, a la vegada un dels impulsors de l'anomenada Associació Comarcal 107.3 Col·laboradors, i Baldiri Bramon, que, a més de formar part del primer Consell d'Administració com a responsable dels col·laboradors, havia estat dels primers «locutors» de la ràdio de la plaça de les Rodes, igual que Xavier de Palau, que, d'altra banda, també havia intentat com molts altres banyolins crear una emissora. Però com a representatius de tot aquest grup en vaig escollir dos, un

perquè és una persona que fa més de quaranta anys que està darrere un micròfon, Joan Olivas, i l'altre perquè és algú del qual durant un temps es deia que «semblava que vivia a la ràdio», Arnau Vila.

I per acabar, em queda fer un agraïment especial al bon amic Jordi Galofré, per haver volgut prologar aquest llibre i a la vegada completar-lo amb una aportació històrica sobre els altres mitjans de comunicació presents a

la nostra comarca, principalment la premsa escrita i la televisió.

A tots ells i als més de dos-cents col·laboradors que han passat per les diferents emissores de ràdio que ha tingut la ciutat, gràcies per haver fet possible que Banyoles celebri aquests 20 anys de Ràdio Banyoles però que, alhora, pugui dir que la veu dels banyolins ja fa més de quaranta anys que s'escoltava en antena.

Joan Anton Abellan

INTRODUCCIÓ, A MANERA DE PRÒLEG, SOBRE ELS MITJANS DE COMUNICACIÓ AL PLA DE L'ESTANY

L'aprofitament de centenaris o altra mena d'aniversaris per recordar fets o personatges és una pràctica habitual que, tot i tenir els seus detractors, no hi ha dubte que és molt útil perquè facilita repensar fets o personatges, reflexionar sobre l'estat dels coneixements històrics que es tenen i posar-los al dia. És útil també perquè forneix un motiu, és una mena d'excusa per donar a conèixer fets o personatges i per difondre el coneixement d'aspectes històrics que havien quedat oblidats o, senzillament, eren desconeguts. Aquest és el cas de la història de la ràdio a Banyoles. Aquest llibre es publica aprofitant la celebració dels vint anys de l'inici de les emissions de l'actual Ràdio Banyoles. Joan Anton Abellan, amb la meticulositat a què ens té acostumats, ha consultat la documentació existent, ha parlat amb els protagonistes de les diferents etapes i ens ofereix una panoràmica d'aquests vint anys de vida radiofònica banyolina, que comença uns quants anys abans, concretament el 1982, que és quan tenen lloc les primeres emissions radiofòniques a Banyoles.

Si les emissions de ràdio van començar a Banyoles fa gairebé trenta anys, molts anys abans havia començat a fer acte de presència a la nostra ciutat un altre mitjà de comunicació, la premsa escrita. I a la dècada de 1991, després d'un intent fallit a la dècada anterior, va aparèixer un nou mitjà de comunicació, la televisió local. I més darrerament, la generalització d'Internet ha afavorit l'aparició de diversos portals que permeten accedir a la informació local. Així doncs, abans d'endinsar-nos, guiats per Joan Abellan, en la història de la ràdio a

Banyoles, pot ser interessant tenir una visió panoràmica dels diferents mitjans de comunicació a Banyoles i al conjunt de la comarca del Pla de l'Estany.

LA PREMSA

El primer mitjà que aporta notícies és la premsa. Fins a la seva aparició, les notícies es transmetien per mitjans diversos, bàsicament a través de la transmissió oral a càrrec de joglars, pelegrins, mercaders, traginers, és a dir, gent que es traslladava d'un lloc a un altre i podia, per tant, transmetre informació. La generalització de la impremta va permetre la transmissió de notícies per escrit, amb fulls volanders de contingut molt divers. Calia superar, però, un control polític i religiós i la realitat d'un analfabetisme molt estès. No és fins al segle XVIII que van aparèixer a Catalunya les primeres publicacions que podem considerar com a premsa: la *Gazeta de Barcelona*, la *Gazeta de Gerona*, el *Diario de Barcelona* i el *Correo de Gerona*, per esmentar-ne només els més destacats. Tots es van publicar a les acaballes del segle XVIII i en castellà. Al segle XIX els títols es van multiplicar. Per no fer una llista inacabable, n'esmentarem només tres: *El Vapor*, on Aribau va publicar la seva famosa «Oda a la pàtria», que es considera l'origen del moviment de la Renaixença; *Lo Verdader Català* (1843), que és la primera publicació periòdica en català, i el *Diari Català* (1879-1881), que és el primer diari en català i on apareixen notícies d'un corresponsal anònim de Banyoles.

A Banyoles, la primera publicació periòdica que va veure la llum és *El Bañolense*. Va aparèixer l'any 1886 i tenia un subtítol molt indicatiu de la voluntat dels seus redactors: *Semanario defensor de los intereses morales y materiales de la población y su comarca*. Va ser de tendència republicana i de vida curta, fins al 1889. Encara en els anys finals del segle XIX, es van publicar cinc publicacions periòdiques més. Aquests periòdics, a més de la seva funció informativa, tenien característiques ben diverses. Així en trobem de caràcter polític republicà, *El Pueblo* (1896-1898) i *El Eco de Bañolas* (1897); també n'hi ha d'orientació catòlica i conservadora, *El Semanario de Bañolas* (1894-1899), que anys després continuà en català: *El Setmanari de Banyoles* (1910-1912); també de caràcter festiu, *La Baylarina* (1890); i, finalment, de caràcter literari, el *Calendari-guia de Banyoles i sa comarca per l'any del Senyor* 1891, que va comptar amb col·laboracions literàries de qualitat —dels escriptors banyolins, com ara Pere Alsius i Joaquim Hostench, i

d'altres literats, com per exemple Pere de Palol i Dolors Monserdà—, però que, malauradament, no tingué continuïtat.

Ja al segle XX, hauríem de distingir quatre etapes: els anys anteriors a la Segona República, el període republicà, els anys de la dictadura franquista i l'etapa de la recuperació democràtica.

En la primera etapa indicada, és a dir, els trenta anys que van de 1900 a 1930, van veure la llum a Banyoles més de vint publicacions periòdiques. N'hi ha per a tots els gustos. Unes mantenen una orientació de caràcter conservador: *Bañolas* (1906-1907); *El Distrito* (1907); *La Defensa* (1908-1909); *Tradición y Progrés* (1909), d'ideologia carlina; *Gazeta Banyolina* (1914-1916), i *Vida Banyolina* (1922-1931). Altres són de caràcter directament religiós: *La Catechesis* (1905-1906), *Full Dominical de Banyoles* (1916) i *La Creu* (1913-1916).

Vida Banyolina

PUBLICACIÓ QUINZENAL

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ

ABEURADA,

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

A Banyoles: 5 pessetes l' any
» fora: 6 » »

ANUNCIS I COMUNICATS

A PREUS CONVENCIONALS

Altres defensen una opció progressista o d'esquerrers: *El Amigo del Pueblo* (1909-1912), *Juventud* (1912-1915) i *L'Avenç de la Garrotxa*, que, de fet, són dues publicacions diferents amb el mateix títol, una d'orientació catalanista (1910) i l'altra republicana (1916). Hem d'esmentar també altres publicacions com *Canigó* (1922), el *Butlletí Sindical* del Sindicat Agrícola de Banyoles (1914-1931), *Agricultura Casolana* (1922) i el *Boletín Municipal* (1917-1922). Els últims anys d'aquestes dècades es va instaurar la Dictadura del general Primo de Rivera, que va suposar una interrupció forçada de la vitalitat de la premsa banyolina, fins al punt que durant els anys de dictadura només va aparèixer una publicació nova: *Gent d'Ara* (1926), mentre que una altra, *Gent Nova* (1930-1931),

es va publicar en el temps de transició entre la Dictadura i la República. Tot i que la majoria de publicacions d'aquesta primera etapa van tenir una vida efímera, algunes van tenir una vida més perllongada, com *Vida Banyolina* i el *Butlletí Sindical*.

La proclamació de la República, l'any 1931, va suposar l'inici d'un període de molta efervescència política que, com era d'esperar, va tenir la seva traducció en el camp de la premsa. Un dels valors de la premsa és que la realitat de cada dia hi queda reflectida, no sols en els seus continguts, sinó fins i tot en la simple presència de més o menys capçaleres. Durant els més de set anys que va durar la Dictadura del general Primo de Rivera

i els seus epígons fins a la República, es van publicar a Banyoles quatre revistes. En canvi, durant els poc més de cinc anys que va durar la República en pau, se'n van publicar onze, pràcticament totes de caràcter polític. És evident, doncs, que sense entrar en els continguts, només veient els títols, es pot intuir amb claredat la diferència de clima polític entre aquestes dues etapes. Entre aquestes publicacions, els postulats conservadors van ser defensats per *El Banyolí* (1931-1934) i en certa mesura per *Avant* (1935-1936), que estava en l'òrbita d'Unió Democràtica de Catalunya. Els ideals republicans van ser mantinguts per *Esclat* (1931-1932) i *Renovació* (1932-1933), properes a Acció Catalana, i *La Veu de Poble* (1934-1937), d'orientació republicana independent. Més a l'esquerra trobem *Socialisme* (1931-1932) i *El Socialista* (1932-1933), òrgans de la Unió Socialista de Catalunya; *El Lluitador* (1933-1934), òrgan de l'Aliança Sindical Obrera que es va crear el 1933, i *El Camp* (1931-1932), òrgan de l'Acció Social Agrària. Al marge de tota aquesta florida de la premsa política, només es van publicar dues revistes, *Nostra Dansa* (1931) i la seva continuadora, *Estel Pairal* (1932-1936), publicades totes dues pel Foment de la Sardana de Banyoles.

Tota aquesta activitat periodística, i moltes altres coses, es va acabar dràsticament amb la instauració de la dictadura franquista, que va suprimir la llibertat d'expressió i de premsa i va perseguir la llengua catalana. Aquí també el panorama de la premsa expressa clarament el

canvi de clima. Durant molts anys, a Banyoles només es va publicar *La Hoja Parroquial* (en castellà), alguns butlletins d'entitats com ara la *Hermandad Sindical de Labradores y Ganaderos*, el Club Natació Banyoles, el Centre Excursionista de Banyoles o el Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles, i alguna escadussera revista escolar. Tots aquests butlletins eren de consum intern dels socis de les entitats i s'havien de publicar en castellà. Era, realment, un panorama fosc i desolador, que es va veure il·luminat, l'any 1946, per l'aparició d'una nova publicació, impulsada pels Joves d'Acció Catòlica: *Horizontes*. Va ser inicialment una publicació molt modesta, feta amb pocs mitjans i amb un gran esforç per part d'una colla de joves i no tan joves, entre els quals podem esmentar Joan Malagelada, Enric Gratacós, Jacint Castany, Pere Serramitjana, Joan de Palau, Benet Puig, Esteve Terradas, Raimon Planells i Antoni M. Rigau. Superat ja el franquisme, l'any 1977 va canviar el seu títol pel de *Revista de Banyoles*, que és el que porta en l'actualitat. Parlant de les revistes locals en general, però pensant molt especialment en *Horizontes*, que coneixia molt bé, Jaume Farriol va escriure: «Les revistes locals són un prodigi de constància, d'esforç malentès i d'equilibri econòmic. Gràcies a elles, la història de les comunitats poc nombroses queda registrada d'una forma viva, i moltes vegades útil. [...] Elles són la crònica dels nostres pobles, el recull de la inspiració de les celebritats locals, l'únic espai on les polèmiques no es fan a crits i el lloc on, d'una manera discreta i educada, es pot

marejar una mica aquesta institució discutida i gairebé intocable que se'n diu l'Ajuntament». És evident que en els milers de pàgines d'*Horizontes / Revista de Banyoles* s'hi pot observar el batec del dia a dia no només de Banyoles sinó també, tot i que en menor mesura, de la comarca. Fullejar avui dia els exemplars de la revista és com fer un viatge en el temps. Seccions com «Ventana local», «Ronda ciutadana» o «Ecos de la comarca» aporten una immensa quantitat d'informació. S'ha definit la premsa com l'arxiu de la quotidianitat. Doncs aquesta definició s'aplica certament a aquesta benemèrita revista banyolina. No podem acabar aquesta referència a *Horizontes / Revista de Banyoles* sense esmentar Joan Olivas i Coll, que durant més de 25 anys va mantenir la continuïtat de la revista, fent, com va dir Antoni M. Rigau, «tots els papers de la comèdia».

A finals de l'any 1975, el general Franco va morir i la dictadura va acabar amb ell. Es va iniciar una etapa de transició, que va finalitzar amb la total democratització

del país. Catalunya va recuperar l'autonomia perduda i es va tornar a instaurar la Generalitat. Aquests nous aires de llibertat van tenir també la seva traducció en el camp de la premsa. La sequera dels anys de dictadura va deixar pas a una autèntica florida de publicacions. Per tal de no fer una llista interminable de títols, agruparem les publicacions en cinc blocs: la premsa de caràcter polític, els butlletins d'entitats, la premsa gratuïta, la premsa institucional i la premsa de caràcter general.

Pel que fa a les publicacions de caràcter polític, tots els partits han intentat (i intenten) publicar els seus butlletins o òrgans d'expressió. Esmentem, per exemple, els butlletins de Convergència Democràtica de Catalunya (*Butlletí Informatiu, Tu Què hi Dius?*), d'ERC (*El Nunci, En Veu Alta*), d'Iniciativa per Catalunya Verds (*Rebombori*), de la Joventut Nacionalista de Catalunya (*El Jonc*), de la Plataforma Progressista (*La Plataforma*), del PSC (*Banyoles Socialista, El Canyís*), del PSUC (*Arrel*) i de la Unió Democràtica de Catalunya (*Butlletí Informatiu de la Comarca del Pla de l'Estany*), sense oblidar les publicacions dels col·lectius de caràcter independentista (*Patatxap, Esquitxos, Seguem Arran...*). Solen ser publicacions de durada efímera, sovint limitades als períodes electorals i amb continguts molt propagandístics. Hi ha també publicacions d'oposició municipal, com *Volta de Full* a Porqueres, *17833 l'Esquerra* a Fontcoberta i *L'Eina* a Vilademuls, de caràcter encara més efímer.

Pel que fa als butlletins d'entitats, a més dels que continuen l'existència iniciada anys abans, com els butlletins dels Centre Excursionista i del Club Natació o els Quaderns del Centre d'Estudis Comarcals, en trobem altres com *La Llúdriga*, de l'associació ecologista Limnos; *El Llegat*, dels Amics dels Museus; *A Cau d'Orella*, del Casal de la Gent Gran; *L'Abeurador*, del Foment de la Sardana; de clubs esportius, dels manaies, de fires i festes de barris, d'escoles i instituts, etc.

En els darrers anys s'ha generalitzat un fenomen nou: la premsa gratuïta. Arreu de Catalunya proliferen revistes de periodicitat variable, generalment mensual, que es financen pels ingressos obtinguts dels anuncis que publiquen, i que es reparteixen gratuïtament a través de les fleques i altres comerços. A Banyoles se n'han publicat diverses, algunes ja no existeixen, com *El Carrilet* o *La Xarxa*; altres tenen una dimensió supracomarcals, com *Mou-te*, i altres tenen una dimensió local i comarcals, com *Els Colors del Pla de l'Estany*, *El Mirador* i *L'Ham*, que es publica des de fa més de vint-i-dos anys.

També és un fenomen nou la premsa institucional. A escala comarcals tenim la revista *El Pla de l'Estany*, publicada pel Consell Comarcals, que va començar d'una manera molt discreta com uns fulls amb informacions institucionals i s'ha convertit en una revista de qualitat, que l'any 2010 va obtenir el premi Carles Rahola.

Esmentem també *Tabulari*, un butlletí publicat per l'Arxiu Comarcals del Pla de l'Estany. En l'àmbit local, tots els ajuntaments de la comarca publiquen butlletins informatius, de periodicitat i continguts molt diversos. En alguns casos, són publicacions molt lligades al color polític del consistori i canvien de nom si canvia la majoria al consistori. Sense voler ser exhaustius, esmentem algunes d'aquestes publicacions als municipis de la comarca: Banyoles (*Butlletí d'Informació Municipal*, *L'Ajuntament Informa*, *El Pregoner*, *Banyoles Informació*), Camós (*Butlletí d'Informació Municipal*, *El Seranai*), Cornellà del Terri (*Cornellà Informa*, *La Vall del Terri*), Crespà (*Crispius*), Esponellà (*Butlletí d'Informació Municipal*, *Butlletí d'Esponellà*, *Revista d'Esponellà*, *Vilert i Centenys*), Fontcoberta (*Butlletí Informatiu*, *Butlletí d'Informació Municipal*, *L'Agutzil de Paper*, *El Butlletí*), Palol de Revardit (*Butlletí Informatiu*, *El Nunci*), Porqueres (*Butlletí d'Informació Municipal*), Sant Miquel de Campmajor (*Golany*), Serinyà (*Serinyà*) i Vilademuls (*Municipi de Vilademuls*).

Pel que fa a la premsa de caràcter general, cal tornar a esmentar, en primer lloc, la *Revista de Banyoles*, que des de 1946 continua acudint a la seva cita periòdica amb els lectors. L'any 1981 va aparèixer una nova revista, *El Bagant*, dinàmica, renovadora i oberta, amb un periodisme de denúncia, especialment incisiu en temes de la vida municipal i que, malauradament, no va poder superar els quatre anys de vida. També va ser molt interessant la

revista *Ding-Dong*, «cultural i independent», publicada a Porqueres, que va començar a aparèixer l'any 1989 i va durar set anys. Esmement finalment una revista recent, *Les Garrotxes*, de caràcter supracomarcal i periodicitat bianual, que vol contribuir a la preservació i difusió del patrimoni cultural, natural i etnològic de la nostra comarca i altres territoris.

Feta, a grans trets, aquesta panoràmica de les publicacions periòdiques a la nostra comarca, podríem centrar l'atenció en un aspecte concret com és el tema de la llengua. Al començament, la presència de la llengua catalana era molt discreta. El primer periòdic que es va publicar a Banyoles, *El Bañolense*, estava escrit en castellà i el català hi tenia una presència purament testimonial i limitada bàsicament a algunes poesies o col·laboracions literàries. La majoria de la premsa que es va publicar a principis del segle xx era escrita en castellà. A mesura que va avançant el segle, la presència del català es va afermant, fins a arribar a l'etapa republicana, a partir de 1931, en què totes les publicacions van utilitzar la llengua catalana, superant les etapes anteriors de domini del castellà o d'un cert bilingüisme. Aquesta situació es va acabar dràsticament el 1939, quan les autoritats franquistes van imposar la llengua castellana i qualsevol intent d'introduir algun text en llengua catalana era motiu d'actuacions governatives. Antoni M. Rigau, en el seu pròleg a la reedició de l'obra *Banyoles*, de Lluís G. Constans, explica un incident que ajuda

a comprendre com anaven les coses en aquells anys. El 1950 era Any Sant, i Mn. Constans va pronunciar una conferència explicant-ne el significat i la història. *Horizontes* va tenir la pensada d'editar un opuscle amb el text de la conferència i oferir-lo, com a nadala, als subscriptors. «Naturalment —explica Rigau— tal com havia estat escrita i pronunciada la conferència, l'edició va fer-se en català. Immediatament, la direcció de la revista i l'autor del treball van ser severament advertits. Només el caire religiós del contingut i la condició eclesiàstica de qui el signava eximiren de sengles multes el publicista i la publicació». Frederic Corominas, per la seva banda, va ser protagonista d'un altre incident, aquest cop relacionat amb el butlletí del Club Natació Banyoles. Així és com ell mateix el recorda: «A finals de la dècada dels quaranta vaig entrar a formar part de la junta del Club Natació Banyoles, que cada any organitza la important travessia de l'estany i que aplega una gran quantitat de nedadors procedents de molts diversos indrets. El programa de mà, com era de llei, es feia tot en castellà, però una vegada, exactament l'any 1950, se'm va ocórrer d'escriure i incloure-hi una poesia, en català [«L'hora s'afina»], dedicada a l'estany i amb una lleu al·lusió a aquella prova esportiva. Un dels exemplars, per deferència, s'envià a la *Federación Española*, amb seu a Madrid. I ja hi van ser! Al cap de vuit dies publicaven i ens enviaven una circular, reproduïda a la premsa de tot el país, en què es recordava que les publicacions esportives, igual que totes les altres, havien d'estar escrites

íntegrament en la *lengua del imperio*. Sort que es van limitar a l'advertiment i al reny i no van passar d'aquí». Convé recordar aquesta situació perquè de tant en tant apareix algun personatge que gosa afirmar que el castellà mai no ha estat imposat a Catalunya. Al llarg dels anys, però, superant prohibicions i amenaces, l'ús del català va anar creixent, fins que va arribar la fi de la dictadura franquista, va desaparèixer la imposició del castellà i tota la premsa de Banyoles es va publicar en la llengua del país.

Caldria fer referència també als periodistes, que són les persones que van fer possible, sovint amb grans dosis de voluntarisme, la publicació de tantes revistes. No podem esmentar-los tots, i ens limitarem a citar algunes figures pioneres. En primer lloc, Pau Rodríguez Caixàs, que va ser el director d'*El Bañolense*, la primera publicació periòdica banyolina. Afortunadament, el 1988 es va publicar un llibre titulat *Escenes costumistes*, de la col·lecció «Llibres del Tint», a cura de Josep Navarro Santaaulàlia, que recull una bona selecció dels seus articles. Caldria esmentar també Jaume Claramunt, més conegut com a fotògraf; Francisco Ballesteros, que va ser també l'iniciador del futbol a Banyoles; Baldomer Trullàs, que havia estat redactor de diverses publicacions de Banyoles i de Girona; Baudili Juscafresa, que va ser un dels principals dirigents del sindicat Acció Social Agrària; i Mn. Francesc Arau, rector de Santa Maria, que tenia una idea molt particular de l'abast del seu ministeri sacerdotal. I, en temps més

recents, no podem oblidar Antoni M. Rigau, que durant molts anys va ser un dels principals col·laboradors d'*Horizontes*, ni Jaume Farriol, «de ploma incisiva i pessigollaire» com el va definir, precisament, Antoni M. Rigau. Com hem dit, la llista seria molt llarga, i només hem volgut recordar uns quants noms entre els que ja no són entre nosaltres. La llista completa del periodisme a casa nostra encara està per fer.

LA TELEVISIÓ

Durant molts anys, la premsa escrita fou l'únic mitjà de comunicació que existia a Banyoles. Després, com Joan Anton Abellan explica amb tot detall en aquest llibre, va arribar la ràdio. Més tard va ser el torn de la televisió. Després d'uns quants anys de proves, la primera emissió a Espanya va tenir lloc el 1956, però encara va trigar a poder-se veure a Banyoles, perquè no va ser fins a l'any 1964 que s'hi va instal·lar un repetidor. No cal recordar que es tractava de les emissions de Televisión Española, totalment controlada pel règim franquista i que emetia en castellà i en blanc i negre. Més tard, el 1966, va començar a funcionar un segon canal, amb continguts més culturals. A poc a poc i d'una manera molt migrada es van emetre alguns programes en català. Va haver de morir el general Franco, reinstaurar-se la democràcia i recuperar-se la Generalitat per poder tenir una televisió catalana, TV3, que va fer l'emissió inaugural l'11 de setembre de 1983.

La televisió va començar a emetre a Banyoles l'any 1995. Hi va haver, però, un precedent: la *Video Revista de Banyoles*. Consistia a fer reportatges filmats dels principals esdeveniments que tenien lloc a Banyoles i comarca i incloure'ls en una cinta de vídeo que es distribuïa mensualment a les videoteques. La iniciativa, impulsada per Jaume Compte, que feia la filmació; Leo Calders, que hi posava la locució, i Xavier Félez, va començar el febrer de 1984. Se'n feien 20 còpies. Pocs mesos després, la idea va evolucionar cap a unes emissions televisives, fetes amb mitjans precaris, amb un repetidor instal·lat a la urbanització Banyoles Park i amb una programació d'una hora i mitja setmanal, els dimarts al vespre. Com que tot es va fer sense cobertura legal, les autoritats governatives la van clausurar el mes d'abril de 1985.

Finalment, després d'uns mesos de proves, el 15 de maig de 1995 van començar les emissions regulars d'una televisió local, Banyoles TV, gràcies a la iniciativa de Marc Fàbrega, Quim Fusté, Miquel Poch i Eduard Vidal, que van crear l'empresa Dracvisió, una de les activitats de la qual era aquesta televisió. Més endavant, Banyoles TV passà a ser propietat de Quim Fusté. D'uns estudis inicials situats al carrer de Ponent es va passar, el 1999, al local actual del carrer del Pare Claret. A partir de l'any 2005, com a resultat de la moguda que va representar el nou mapa digital català, Banyoles TV va adoptar el nom de Canal Català Girona Pla. Pel que

L'11 d'abril de 1985 la portada del Punt Diari es feia ressò del tancament de la Televisió de Banyoles.

fa als programes, i per no fer una llista massa llarga, n'esmentarem només alguns que han tingut més bona acollida: *El Mercat*, reportatges setmanals sobre el mercat de Banyoles; *Parlem-ne*, un programa de debat que va dirigir Francesc Noguera; *Perfils*, un programa d'entrevistes a càrrec de Lluís Martí, que també és el responsable de la sèrie *Cases pairals*, i, finalment, *La tribu*, un programa d'entrevistes de Jordi Xena, que fa més de dotze anys que s'emet. Hi ha també programes juvenils i esportius, però la gran aposta d'aquesta empresa són els informatius, que donen aquesta informació de proximitat que és el principal valor de les televisions locals.

Logo de Canal Català Girona Pla.

Logo de la televisió local:
Televisió Pla de l'Estany Porqueres

Logo de Dracvisió

A més d'aquesta televisió banyolina, hem de fer referència a una altra iniciativa, centrada a Porqueres però amb una clara incidència a Banyoles i a la comarca: Televisió Pla de l'Estany Porqueres. Va ser una altra iniciativa de Josep Compte, que va durar cinc anys, des del 28 d'abril de 2005, en què es va emetre el primer programa, fins al febrer de 2010, en què la nova televisió digital terrestre (TDT) va deixar a la cuneta aquesta meritòria activitat periodística. De fet, les emissions havien començat uns anys abans, com una iniciativa privada de Josep Camprubí i Josep Compte, però ben aviat es va arribar a un acord amb l'Ajuntament de

Porqueres, que estava interessat a disposar d'una televisió local. De fet, Televisió Pla de l'Estany Porqueres no només cobria la informació de Porqueres i Banyoles, sinó que difonia informació de tota la comarca. La revolució tecnològica que va suposar la implantació de la TDT i la configuració d'un nou mapa de concessions televisives a Catalunya va fer inviable la continuïtat de l'empresa, que va deixar d'emetre pocs dies abans de l'apagada analògica a Catalunya.

INTERNET

No podríem acabar aquesta breu panoràmica sobre els mitjans de comunicació a Banyoles sense una breu referència a Internet, que ha representat una autèntica revolució en el camp de la informació. Són moltes les possibilitats informatives que permet la xarxa. D'una banda, els diaris d'abast nacional tenen la seva pàgina web, des de la qual es poden consultar amb comoditat les notícies sobre Banyoles i la comarca que publiquen, la qual cosa representa, com és evident, una manera fàcil i directa d'accedir a la informació. També Ràdio Banyoles té la seva pàgina web, tal com Joan Anton Abellan explica convenientment. D'altra banda, tots els ajuntaments de la comarca, i especialment el de Banyoles, tenen també una pàgina web institucional, en la qual ofereixen notícies de caràcter municipal. També la té el Consell Comarcal, amb notícies relacionades amb la institució.

Diverses persones i col·lectius han creat els seus blocs, en els quals hi ha molt sovint notícies i comentaris sobre la realitat banyolina i comarcal. La llista seria llarga i, a més, poc útil perquè es tracta d'una realitat fluida i canviant i, a més, de fàcil accés amb els buscadors habituals. No podem deixar d'esmentar, però, el bloc *Xisca de Gardi*, en el qual col·laboren amb assiduïtat diversos blocaires que publiquen articles d'un estil irònic i incisiu.

Hi ha hagut també diversos intents de crear portals d'informació de caràcter local i comarcal. N'esmentarem un en concret que ja no està operatiu, el portal informatiu Plaestany.net. Es tracta d'un portal amb uns orígens lligats al Consell Comarcal del Pla de l'Estany. Quan la *Revista de Banyoles* estava impulsada per Manel Doñate, Marta Bosch i Jesús Jordi, la feina de coordinació de la revista es va complementar amb el portal, de manera que s'aprofitaven sinèrgies, ja que l'actualització de la informació de la revista i el portal es feien de manera paral·lela. Aquesta dinàmica va durar uns quants anys, fins al 2007, però el portal va continuar lligat a persones que havien estat a l'entorn de la revista, com Míriam Díaz, Esteve Codony i, finalment, Marta Bosch, que va fer que el portal deixés de donar informació de l'actualitat estricta per passar a ser un portal d'informació cultural i social.

La utilització creixent de les noves tecnologies fa que cada cop siguin més les revistes de la nostra comarca que

es poden consultar per Internet. És el cas de la *Revista de Banyoles*, de revistes gratuïtes com *Els Colors del Pla de l'Estany* i *Tabulari*, dels butlletins municipals de la majoria de pobles de la comarca i de les revistes i butlletins d'entitats com el Centre Excursionista de Banyoles, Astrobanyoles, Amics dels Museus, etc.

TECNOLOGIA I INFORMACIÓ

Aquest repàs, breu i esquemàtic, de l'evolució històrica dels mitjans de comunicació a la nostra comarca ens porta a un parell de reflexions finals.

La primera fa referència a la realitat de l'extraordinari avanç tecnològic experimentat en aquest camp. L'invent de la impremta de tipus mòbils, ja fa alguns segles, i les millores en la producció del paper van donar el tret de sortida. En els darrers segles, els progressos en la transmissió de notícies s'han accelerat: el telèfon, el cinema, la ràdio, la televisió, Internet... Quan apareix un nou mitjà, o una innovació, sempre hi ha qui augura la fi dels altres mitjans. I no ha estat així. L'aparició de la ràdio no ha suposat la fi de la premsa escrita, ni l'aparició de la televisió ha mort la ràdio. I el mateix està passant amb Internet. Tots els mitjans conviuen, es complementen i es potencien.

D'altrabanda, els mitjans de comunicació estan directament relacionats amb la llibertat i amb la democràcia. I aquesta

és la segona reflexió que volíem fer. Quan el 1789 els revolucionaris francesos van proclamar la Declaració dels Drets de l'Home i del Ciutadà, hi van incloure el dret a la llibertat d'opinió i expressió de les idees: «La lliure comunicació de pensaments i opinions és un dels drets més preciosos de l'home. Tot ciutadà pot, doncs, parlar, escriure, imprimir lliurement...» (article 11). Aquest dret ha estat recollit també en moltes de les constitucions polítiques contemporànies i, d'una manera especial, en la Declaració Universal dels Drets Humans que l'ONU va aprovar el 1948. En aquesta Declaració, a més de la llibertat d'opinió, es proclama també el dret a la informació: «Tota persona té dret a la llibertat d'opinió i d'expressió; aquest dret inclou el de no ser molestat a causa de les pròpies opinions i el de cercar, rebre i difondre les informacions i les idees per qualsevol mitjà i sense límit de fronteres» (article 19). La Constitució espanyola de 1978 també reconeix

i protegeix el dret «a comunicar o a rebre lliurement informació veraç per qualsevol mitjà de difusió» (article 20, 1d).

Tal com ho va formular aquest gran periodista que fou Llorenç Gomis, «el dret a la notícia és un dret al coneixement de la realitat tal com es produeix». Tots tenim dret a conèixer els fets que passen, perquè és un coneixement necessari per poder jutjar la realitat que ens envolta i prendre decisions amb fonament. En la mesura en què una societat té informació, els homes i les dones que la integren són més lliures, són més iguals entre ells, perquè la informació no queda limitada a una minoria privilegiada. La veritat ens farà lliures, diu l'Evangeli. Potser podríem precisar una mica més tot dient: la informació veraç farà unes societats més lliures i igualitàries. Aquesta és la gran aportació —i la gran responsabilitat— dels mitjans de comunicació.

Jordi Galofré

UNA BREU HISTÒRIA DE LA RÀDIO

The "S.O.S."

ELS ANTECEDENTS

Els antecedents més remots per arribar al que avui en dia anomenem *ràdio* els hem de situar a mitjan segle XIX, amb Alessandro Volta i la seva pila voltaica per produir electricitat; però no serà fins al darrer quart del segle XIX quan es produiran els grans invents de Graham Bell, Heinrich Hertz i Guglielmo Marconi, que potenciaran l'aparició de la ràdio. És aquí, al tombant del segle XIX, on entrariem a discutir qui fou en realitat el pare de la ràdio, però no és aquest l'objectiu d'aquest llibre i per això em limitaré a esmentar quatre noms i a recordar que tots quatre van aconseguir, en un breu espai de temps, un mateix fi: transmetre el so entre dos punts concrets. Em refereixo a Nikola Tesla (1893), Aleksandr Stepanovitx Popov (1895), el mateix Guglielmo Marconi (1897) i l'espanyol Julio Cervera (1901).

A final de la segona dècada del segle passat, la ràdio ja estava consolidada als Estats Units i als principals països europeus, com ara França i la Gran Bretanya. Era el despertar de la telegrafia sense fils i les primeres ones invisibles començaven a comunicar ciutats, països i continents. El 1920, el rotatiu britànic *Daily Mail* va voler aprofitar el moment àlgid d'aquest nou invent i va organitzar un concert públic als Estats Units per tal d'enviar l'emissió al continent europeu, i l'èxit fou tal que les ones van arribar fins a Noruega. Aquest mateix any es creava la que és considerada la primera emissora de ràdio del món: la KDKA de Pittsburgh. La seva primera gran emissió fou la de cobrir les eleccions nord-americanes d'aquell mateix any, i va anunciar, abans que els diaris, la victòria del candidat republicà a la presidència del país, Warren G. Harding.

KDKA, la primera emissora del món.

LA RÀDIO A ESPANYA

Tot i que l'any 1912 l'enginyer Matías Balsera ja va efectuar uns experiments tècnics que van conduir a la retransmissió de diverses òperes des del Teatro Real de Madrid, així com concerts de la Banda Municipal des del parc d'El Retiro, qui es podria considerar com l'artífex de la radiodifusió a l'Estat espanyol va ser un seu alumne, Antonio Castilla López, que l'any 1916 va establir comunicació radiotelefònica entre la capital d'Espanya i el palau d'El Pardo.

Castilla, convençut del futur d'aquest nou invent, va crear la Compañía Ibérica de Telecomunicación, una empresa de fabricació de receptors i transmissors; però com que no hi havia emissores de ràdio al país, els posseïdors d'aquests aparells havien de sintonitzar emissores d'altres països. Per aquest motiu, l'any 1923 posa en funcionament la seva pròpia emissora, Radio Ibérica, que per qüestions burocràtiques (va començar a emetre sense llicència) rebrà l'indicatiu d'EAJ6.¹ Al principi emetia programes de música, conferències culturals i la informació del temps, i va passar més tard a ampliar la seva oferta amb butlletins de notícies, concerts i apartats infantils.

1 L'EAJ era l'anomenat *indicatiu de trucada*, i segons els convenis internacionals, servia perquè l'estació radiodifusora s'identifiqués en antena. En aquest cas, la E designava el país, i la AJ, les estacions de telegrafia sense fils, i el número que la seguia era el número d'ordre de sol·licitud.

Segons recull la premsa de l'època, la seva retransmissió del sorteig de Nadal d'aquells anys fou tot un esdeveniment en la societat d'aquell temps. L'any següent, el rotatiu *La Libertad* de Madrid també s'apuntava a l'èxit radiofònic d'aquesta emissora i pactava emetre dos dies a la setmana sota el nom de Radio Libertad els seus propis programes, entre els quals, un de molt popular a l'època que consistia a concedir premis als que endevinessin el nom d'uns cuplés que s'emetien a l'emissora.

Paral·lelament, comencen a aparèixer els primers clubs de radioaficionats i les primeres revistes radiofòniques, i es compren els primers aparells de ràdio per escoltar les emissores franceses i britàniques. A poc a poc, les ones entren a totes les cases, i el govern, de la mateixa manera que havia passat arreu del món, s'adona de la gran importància d'aquest nou mitjà. Fins ara, la premsa era l'únic mitjà que hi havia per arribar a la població, però el naixement de la ràdio obligava a crear-ne una regulació amb caràcter d'urgència, a la vegada que no es podia perdre l'oportunitat d'arribar al màxim nombre de gent. Per aquest motiu, el directori militar de Primo de Rivera convocava el 1924 la *Conferencia Nacional de Telegrafía sin Hilos*, a la qual van ser convidats, a banda dels representants dels ministeris d'Estat, Guerra, Marina, Governació, Instrucció Pública i Treball, diferents empreses i associacions relacionades amb aquest món de la comunicació. D'aquesta reunió naixeria el denominat *Reglamento para el establecimiento de estaciones radioeléctricas particulares*.

Així s'iniciaren a Espanya, de manera legal, les primeres emissions radiofòniques, i les dues primeres emissores que van demanar la llicència van ser Ràdio Barcelona (EAJ1), el 14 de juliol de 1924, i Radio España (EAJ2),

el 10 de novembre. Ràdio Barcelona, promoguda per l'Asociación Nacional de Radiodifusión, acabada de crear i constituïda per un grup d'industrials catalans encapçalats per l'enginyer Josep Maria Guillén, inaugurava les seves emissions el 14 de novembre d'aquell mateix any, des de l'Hotel Colón de la plaça de Catalunya de la ciutat comtal. Seguirien el mateix camí Radio Cádiz (EAJ3), Estación de Castilla (EAJ4) i Radio Club Sevillano (EAJ5).

Quant a les comarques gironines, hauríem d'esperar fins al 1933, concretament al 10 de desembre, perquè s'inaugurés Radio Girona, filial de Ràdio Associació de Catalunya. I just tres mesos després, el diari *El Autonomista* deia: «Hoy Gerona tiene una alma despierta, viva, dinámica. Un corazón que late al compás de sus convulsiones. EAJ38: *alma y corazón de Gerona*».

LA RÀDIO ARriba A TOTES LES LLARS

La recent creixença d'emissores va provocar que les mateixes companyies radioelèctriques del moment, AEG, Telefunken, Aeolian SA, Compañía Nacional de Telegrafía sin Hilos-Marconi, Compañía Telefónica Nacional de España, Electrodo SA, Bell SA-Western Electric, etc., s'associessin i creessin la seva pròpia emissora: Unión Radio Madrid (EAJ7), que amb el pas dels anys, un cop acabada la Guerra Civil, i amb la proclamació de la dictadura franquista, es convertiria en la Sociedad Española de Radiodifusión (SER). Inaugurada el 17 de juny de 1925, Unión Radio Madrid ràpidament es va convertir en la primera emissora de ràdio espanyola, de tal manera que, per exemple, la proclamació de la Segona República des de la Puerta del Sol de Madrid es va fer davant d'un micròfon d'aquesta emissora, i també el famós discurs de

Dolores Ibárruri, *La Pasionaria*, on va pronunciar el seu famós eslògan de *No pasarán*.

Amb l'arribada de la Segona República, la ràdio es va convertir en una xarxa que s'estenia per tot el país, i no només a les cases, sinó també als bars i cafès, cosa que va comportar que a poc a poc la presència dels intel·lectuals i polítics del moment en aquest mitjà fos un fet força habitual, i la música, els esports i les *corridas* de toros es barrejaven amb els diferents mítings polítics i tertúlies.

També, però, començaven les primeres *guerres* entre emissores. A Catalunya, per exemple, l'any 1930 es crea Ràdio Associació de Catalunya (EAJ-15), la qual emetia sempre en català, un fet que va provocar que Ràdio Barcelona, que ho feia en castellà, es veiés immersa en una guerra amb la nouvinguda, i que va acabar quan, el 15 d'abril de 1930, el nou govern català, presidit per Francesc Macià, va eliminar la censura informativa, cosa que va fer que la veterana emissora decidís parlar en català a la seva audiència.

A mitjan anys trenta, però, la ràdio espanyola estava en uns moments molt baixos, en comparació amb els països

Banderí EAJ-15.

veïns. Les emissores eren de propietat particular, vivien de la publicitat (de la qual l'Estat es quedava amb un vint per cent) i no hi havia una programació de conjunt, i tot plegat feia que només s'escoltés a escala local. Per la seva banda, les emissores estrangeres tenien un fort suport dels seus governs i eren un vehicle molt important tant de la cultura com de la política internacional, amb programes d'unitat dins de cada país.

LA RÀDIO I EL FRANQUISME

Josep Blanch i Josep Maria Massip, l'any 1969 en un moment de la gravació del programa *La guerra de la Independència a Banyoles*. (Foto: Josep Maria Massip. Fons d'Imatges del Pla de l'Estany).

LA GUERRA CIVIL

Amb l'arribada de la Guerra Civil, els dos bàndols van intentar convertir la ràdio en vehicle d'informació i propaganda, i això va ser un fort incentiu per a totes les emissores. Les ones no coneixien ni colors ni fronteres. Era l'únic mitjà capaç de travessar les línies enemigues i no estava subjecta, com la premsa, a una distribució i a una matèria primera, el paper, que al llarg de la guerra va anar escassejant. Podia arribar a totes les llars, i amb una gran immediatesa, cosa que la feia molt necessària per a tothom. D'aquesta manera, les autoritats de les dues zones es feien càrrec de les respectives emissores, i les utilitzaven com el seu principal mitjà de comunicació, amb l'intent de neutralitzar la propaganda enemiga.

La seva programació habitual, a banda de mantenir informada la població amb els diferents «*partes de guerra*»,¹ i amb algun nou programa creat, com els que sol·licitaven informació sobre amics i familiars, era bàsicament musical, per la qual cosa es va convertir en una gran companyia per a tothom; era un mitjà d'evasió.

Aquest esperit de voler arribar a la majoria de la població, i el fet que per si mateixa la població ja escoltés la ràdio, va fer que el govern del general Franco posés en marxa el 19 de gener de 1937 Radio Nacional de Salamanca (la futura Radio Nacional) amb la pretensió de ser un poderós instrument de propaganda; la qual, amb la implantació de la dictadura i l'aplicació de la *Ley de prensa* (acabada de crear i que estaria en vigor fins al 1966), li atorgava el monopoli de la informació.

¹ Un cop acabada la guerra, els informatius de les emissores de Radio Nacional de España agafarien el nom d'*El parte*, fent referència a aquests *partes*.

Cartell republicà.

L'entrada de les tropes franquistes a Catalunya va suposar la desaparició de la ràdio en català i a partir d'aquell moment el partit del règim, la Falange Española y de las JONS (Falange Española Tradicionalista y de las Juntas de Ofensiva Nacional Sindicalista) serà la responsable de tots els espais que s'emeten.

ELS PRIMERS ANYS DE LA DICTADURA

Aquesta nova situació va comportar la instauració de la censura sobre tots els programes que s'emeten, de manera que no es podia programar res que el nou règim no autoritzés prèviament. Els censors es dedicaven a revisar tots els guions i les emissores privades estaven obligades a connectar sempre amb Radio Nacional de España, per emetre els seus butlletins informatius, de manera que les emissores que no pertanyien a RNE només podien emetre notícies locals o comarcals, però sempre amb la supervisió corresponent.

Aquesta censura, aquesta manca d'informació sobre el que passava a l'exterior, faria que el 22 de juliol de 1941 naixés Radio España Independiente (REI) «Estación Pirenaica». Era una emissora instal·lada d'entrada a Moscou, sota la direcció de Dolores Ibárruri i que posteriorment, el 5 de gener de 1955, es va traslladar a Bucarest. Aquesta emissora, que va funcionar fins al 14 de juliol de 1977, començava les seves emissions amb el conegut «*Aquí Radio España Independiente Estación Pirenaica, la única emisora española sin censura de Franco transmitiendo por la onda*».

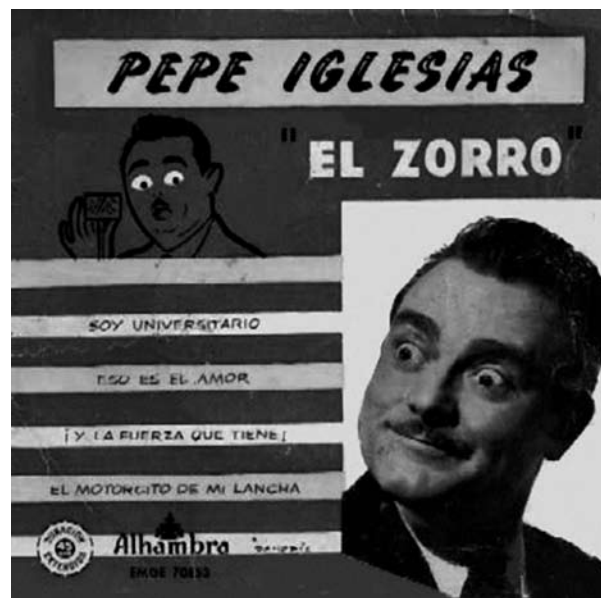
Paral·lelament a aquesta emissora, la Delegación Nacional del Servicio Exterior de la Falange creava les seves pròpies emissores per a l'exterior: Radio Málaga Onda Corta i Radio Tánger, creades «*para difundir las cosas de España en el extranjero*».

UN NOU MODEL DE RÀDIO

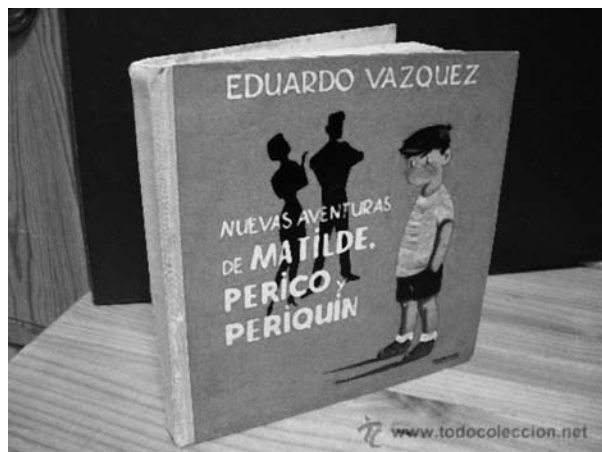
Al anys quaranta, el panorama radiofònic espanyol estava estructurat en tres grans blocs: les emissores locals (amb molt poca potència), les comarcals (la majoria de les quals pertanyien a la Sociedad Española de Radiodifusión —SER—) i les que estaven dins la Sociedad Nacional de Radiodifusión, és a dir les de Radio Nacional de España i les de la FET y de las JONS. En aquest context, quan el nombre de receptors de ràdio sobrepassava el milió i els espais de més audiència eren els informatius (amb una durada aproximada d'un quart d'hora i radiats a les hores dels menjars), la ràdio privada comença a apostar per un tipus de programació diferent, la de l'entreteniment.

Eren els anys de la postguerra i el país anava deixant enrere els horrors viscuts. La vida familiar s'estructura-

va segons el nou model marcat pel govern: el pare portava el sou a la llar i la mare es dedicava exclusivament a les feines de la casa. La família s'aplegava al voltant de la taula i d'un receptor... i calia mimar els oients. Per això, tot i que la ràdio era el mitjà d'informació que el règim controlava per adoctrinar en política i religió, alhora era també un mitjà d'entreteniment per a les famílies espanyoles. És aleshores quan neix la necessitat de reinventar la ràdio amb noves programacions, i es creen programes tan emblemàtics com *El consultorio de Elena Francis* (1947), a Ràdio Barcelona, i *Pepe Iglesias «El Zorro»* (1952) —amb els seus «*zorro, zorrito, para mayores y pequeñitos*» i «*del finado Fernández nunca más se supo*»—, *Carrusel deportivo* (1954) i *Matilde, Perico y Periquín* (1955), a la SER. I per als més petits, al migdia, després d'escoltar *La hora del ángelus*, venien *Los*

Portada d'un disc amb alguns episodis de Pepe Iglesias «El Zorro».

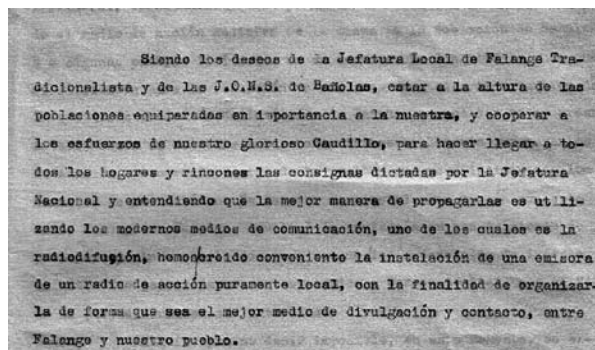
Publicació de l'any 1959 amb noves aventures de Matilde, Perico y Periquín.

cuentos de tambor, amb el «Grillo Violín» i el «Ciempiés Curioso».

Tanmateix, la competència entre les *radios nacionales* i les privades no només existia en la programació sinó també en el manteniment de les emissores. I mentre les primeres tenien assegurada la seva subsistència en els pressupostos de l'Estat, en el cas de les segones la publicitat era la seva principal font de finançament. I van començar a sortir aquells eslògans publicitaris que ens han acompanyat durant molts anys, com el de «yo soy aquel negrito...», o bé aquell que deia que «el remedio, pagamento Imedio», o fins i tot el «está como nunca, Fundador» de les tardes de diumenge mentre escoltàvem les diferents connexions futbolístiques del *Carrusel deportivo*; i és que els diumenges a la tarda, la ràdio s'havia convertit en el mitjà ideal per seguir en rigorós directe qualsevol esdeveniment esportiu.

EL PRIMER PROYECTO DE RÀDIO A BANYOLES: RADIO FALANGE

Quan hi ha aquest esclat de la ràdio arreu del país, a Banyoles sorgeix el primer projecte d'una emissora de ràdio, i és un projecte perquè, de fet, només se n'ha conservat un document, datat el 8 d'octubre de 1952 i amb el títol: *Proyecto de instalación de una emisora de radio que la Jefatura Comarcal de Bañolas de Falange Tradicionalista y de las JONS presenta al Exmo. Sr. Gobernador de la provincia para su estudio y ulterior aprobación.*

Segons diu aquest document, es pretén que Banyoles es posi al mateix nivell d'altres poblacions de les mateixes característiques, per tal de «cooperar a los esfuerzos de nuestro glorioso Caudillo, para hacer llegar a todos los hogares y rincones las consignas dictadas por la Jefatura Nacional», i un dels millors mitjans per aconseguir aquest objectiu era, com hem vist fins ara, el de la ràdio.

La idea era crear una emissora local, «Radio Falange de Bañolas», que treballés amb una potència de 70 watts, de manera que es pogués escoltar a Banyoles i rodalia, i

amb uns horaris diferents dels de «Radio España de Gerona», per tal que no se solapessin. Així mateix, també preveia que en aquesta emissora només es podria emetre «*propaganda, discos dedicados u otros medios comerciales de ingreso*» que no fossin de la zona d'emissió.

Tot i que en el document s'afirma que encara no es poden definir els programes que s'hi farien, es recalca que com a norma principal haurien de ser beneficiosos per a la ciutat de Banyoles, i es preveu fer servir «*militantes de Falange o del Frente de Juventudes, suficientemente capacitados*». Els punts o programes que es preveuen són els següents:

1. Diàriament: xerrades d'orientació política o sindical, a càrrec d'algun membre «*del Partido, del Frente de Juventudes o de la CNS*». En aquest programa s'aprofitaria per donar a conèixer les consignes de les «*Jefaturas Nacionales o provinciales*». I, ja que era una comarca eminentment agrícola, es tindrien en compte els temes relacionats amb el Ministeri d'Agricultura i es proposava que els dimecres es dediqués un quart d'hora a parlar de les publicacions i circulars que aquest ministeri destinava a l'agricultor.

2. Setmanalment: una emissió de caràcter religiós a càrrec d'un «*capellán debidamente autorizado por nuestro dignísimo Señor Cura Párroco*». En aquest programa es parlaria de l'Evangeli del diumenge, de la censura religiosa de les pel·lícules i espectacles previstos per a aquella setmana, i d'altres temes d'interès, com ara les campanyes del bisbat o les missions.

3. S'hauria de fomentar la secció de cultura i art de «*Educación y Descanso del Frente de Juventudes*», de manera que es donessin a conèixer les actuacions que els grups

artístics de la «*sección local y la Femenina de la Falange*» tenien organitzades: rondalles, grups harmònics, teatre radiofònic...

4. Cooperar amb les autoritats en l'organització de concursos de caire local, incidint sobretot en els que es duïen a terme en dates assenyalades, com ara el concurs de pessebres per Nadal i les caramelles per Pasqua.

5. Donar a conèixer «*de una manera constante y explícita*» les finalitats del Frente de Juventudes cap a la joventut, sobretot en el lleure en ambients com la platja o la muntanya, «*donde la juventud, con o sin suficientes medios de vida para concederse un reposo, pueden gozar de unos días de vacación, absolutamente necesarios para todas las clases sociales*».

6. Una emissió setmanal de caràcter esportiu.

7. Diferents emissions basades en la història local i la dels pobles de la comarca, preferentment en els seus costums i tradicions. Així mateix, s'hauria de parlar dels diferents prohoms de la comarca i de la seva obra.

8. Retransmetre qualsevol acte d'importància per a la comarca, tant si era de caràcter cívica, com religiós o esportiu.

9. Crear algunes emissions amb la finalitat de difondre «*las bellezas de nuestra ciudad con especial atención a nuestro lago y alrededores*», cooperant d'aquesta manera amb el Fomento Nacional de Turismo.

Un cop enumerades totes les matèries que d'una manera o una altra haurien de tenir cabuda en aquesta

nova emissora, el document fa un recordatori de la possibilitat de fer emissions benèfiques que ajudessin al manteniment *«del Hospital, Asilo de pobres y otras organizaciones de beneficencia, tan necesitadas de la ayuda pública»*.

Al final, el document acaba dient que al capdavant de la direcció i funcionament de l'emissora hi hauria personal afiliat a *«Falange Tradicionalista y de las JONS o del Frente de Juventudes, de la Falange local o persona designada por este Gobierno Civil»*.

LA RÀDIO I L'ESGLÉSIA

Durant aquests anys, el nombre de receptors a l'Estat espanyol continua creixent a un ritme espectacular, i a mitjan dels anys cinquanta se sobrepassaven el 2.700.000 aparells, cosa que convertia Espanya en un dels països europeus amb més aparells per habitant.

I com a conseqüència directa d'aquest fet, el nombre d'emissores també augmentava. L'any 1954 es crea la cadena REM (Red de Emisoras del Movimiento), concebuda com un mitjà per donar suport al règim; el 1957, la COPE (Cadena de Ondas Populares Españolas), i el 1961, la CES (Cadena de Emisoras Sindicales).

Aquest creixement també anava lligat al món rural, on, a partir de l'any 1953, va ser moda posar altaveus a tot el poble, de manera que mitjançant un receptor instal·lat a les cases parroquials es van començar a emetre programes de contingut religiós, musical i cultural. Aquestes iniciatives, però, ràpidament van ser regulades pel Secretariado de Apostolado Radiofónico de la Acción Católica, que poc

Aparell de ràdio dels anys 50.

temps després les agruparia sota el nom de Estaciones Audiodifusoras de la Acción Católica Española. Això va fer que en moltes parròquies es comencés aleshores a instal·lar emissores d'ona curta, de manera que a finals de 1956 es calcula que hi havia més d'un centenar d'emissores parroquials.

L'EMISSORA DE LA CASA MISSIÓ

Durant els anys cinquanta del segle passat i fins a mitjan anys seixanta, es van popularitzar les anomenades *missions*, un seguit de prèdiques i actes pietosos i litúrgics que, amb una durada aproximada de deu a quinze dies, es feien, de manera itinerant, en diferents poblacions.

En aquest tipus d'activitat, els que hi van tenir un paper molt important van ser els missioners de la Casa Missió de Banyoles, els quals durant aquells anys es van ajudar

JOAN OLIVAS: MÉS DE 40 ANYS DE COL·LABORADOR

Si hem de buscar una persona que representi l'esperit del col·laborador i que hagi estat present, d'una manera o una altra, en totes les emissores vinculades a Banyoles, aquesta persona és Joan Olivas.

Joan Olivas fa més de quaranta anys que està vinculat a la ràdio, des que va començar a col·laborar amb Josep Maria Massip en aquells programes que s'emetien els dijous al matí a Ràdio Popular de Figueres a mitjan anys seixanta del segle passat. En aquelles primeres intervencions radiofòniques sempre hi posava un toc d'humor, tret que continua mantenint actualment.

Anys més tard, juntament amb Joan Agustí i Baldiri Bramon, comença a fer un programa de cinema a la primera Ràdio Banyoles, la de la plaça de les Rodes, i després passa a la del carrer de Santa Maria, on, a banda del cinema, fa alguna incursió en el teatre radiofònic, arranjant l'obra *Don Gonzalo o l'orgull del gec*, d'Albert Llanas.

Una vegada desapareguda la ràdio, va haver d'esperar l'any 1991, quan en l'actual Ràdio Banyoles entrà a col·laborar amb Pep Boix en el programa La tria, on feia una lectura de reculls d'articles. Va seguir el programa Cròniques festives d'un altre temps, que tractava de tot una mica. Després va fer incursions en el món del teatre radiofònic, aquest cop amb una radionovel·la on feia d'inspector de policia i que, amb guió de Miquel Aguirre,

Joan Olivas.

es va emetre durant dues temporades (la primera a Banyoles i la segona a la SER de Girona).

El 1995, amb motiu del centenari del cinema, juntament amb Joan Agustí, Baldiri Bramon i Mia Figueras, comença un programa dedicat al setè art, que durarà un parell d'anys. I després d'un breu descans, tornarà a parlar de cinema conjuntament amb Jacint Romans fins avui a *Pantalla desplegable*. A finals de la dècada passada, amb Joan Alemany comencen a fer *De casa en casa*, un programa que durant un parell d'anys ens acosta a la història de les llars banyolines. A aquest programa el segueix *De feina en feina*, primer amb Salvador Duran i després amb Joan Saubí. Actualment, tots dos fan *Records i memòries*.

d'una emissora que llogaven a gent que arreglava o venia ràdios i televisors. Els estudis se situaven al mateix temple o rectoria de la població i els mateixos missioners es posaven davant d'un micròfon per presentar els programes religiosos. La major part de la, podríem dir-ne, «programació» consistia a retransmetre allò que ja sortia pels altaveus instal·lats al campanar del poble: sermons, misses, rosaris... I de fet, el que va fer la ràdio va ser acostar a les cases aquests tipus d'actes.

Primer va funcionar per ona curta, i després, per ona mitjana, i el radi d'acció era d'uns vint quilòmetres. Un dels principals impulsors fou Mn. Joan Marquès i Suriñach, missioner de la Casa Missió des de l'any 1952 fins al 1966, el qual, en una entrevista concedida a Àngel Rodríguez amb motiu de la seva tesi doctoral, comentava que «la gent estava molt contenta en general, sobretot quan vam introduir l'emissió de la simpatia, perquè va cridar l'atenció de moltes persones», una iniciativa aquesta que consistia a fer participar la mainada del poble: «Els nens passaven davant del micròfon i recitaven un poema, cantaven una cançó, saludaven els pares, i això va despertar molt d'interès».

Segons comenta Francesc Mayolas, mentre no es feia servir, aquesta emissora va estar dipositada a casa d'un tal Guitart, del carrer del Born, que arreglava ràdios i televisors. Mayolas explica: «Un dia vàrem anar a parlar amb ell, no recordo de què, però al final va resultar que ens va donar permís per poder-hi anar a la nit i posar música. Érem en Joan Olivas, en Miquel Batlle *Pinito*, un dels de Can Blanch...».

Arran del Concili Vaticà II, la davallada d'aquestes missions, i en conseqüència les seves retransmissions,

fou un fet constatat, tal com comentava Mn. Marquès: «Les missions populars dirigides per la Casa Missió van experimentar també la crisi que va afectar l'Església en general després del Concili. Es va creure que les missions tradicionals no responien a les necessitats dels temps, i es van assajar nous models amb més o menys èxit pastoral».

RÀDIO POPULAR DE FIGUERES I LES CORRESPONSALIES

A les acaballes del 1961, concretament el 22 de desembre, el Patronat de l'Emissora Diocesana de Ràdio a Figueres posava en marxa, en uns estudis provisionals situats al mateix Patronat de la Catequística,² Ràdio Popular de Figueres.³ Des del principi, tot i la censura imposada pel règim franquista, l'emissora va gaudir d'un tracte diferencial, ja que la responsabilitat de la seva programació estava en mans del bisbe de la diòcesi. I aquesta fou la principal causa que, des del començament, s'integrés de ple a la ciutadania. Així es va crear l'Associació d'Amics de Ràdio Popular, que va arribar a tenir més de 15.000 associats, que pagaven una quota. I si bé aquesta quota permetia afrontar les despeses de l'emissora, hi havia una altra font tant o més important que va fer sobreviure l'emissora i la va convertir en un referent a la província: els col·laboradors i corresponsals existents arreu del territori, tant a l'Alt Empordà (cas de Roses o Llançà) com fora de la comarca, com era el cas de Banyoles o Girona.

2 El 28 d'abril de 1962 es traslladaven al carrer de Sant Llàtzer.

3 El 23 d'abril de 1980, sent-ne director Mn. Manuel Pont i Bosch, i en obediència a directrius d'àmbit nacional que van agrupar en una única entitat totes les emissores diocesanes, tots els equips emissors, juntament amb el funcionament i la responsabilitat, van ser transferits a la nova entitat, Radio Popular SA-COPE. D'aquesta manera, l'emissora va perdre la seva independència i autonomia, ja que va passar de dependre del Bisbat de Girona a fer-ho directament de Madrid i de la Conferència Episcopal Espanyola.

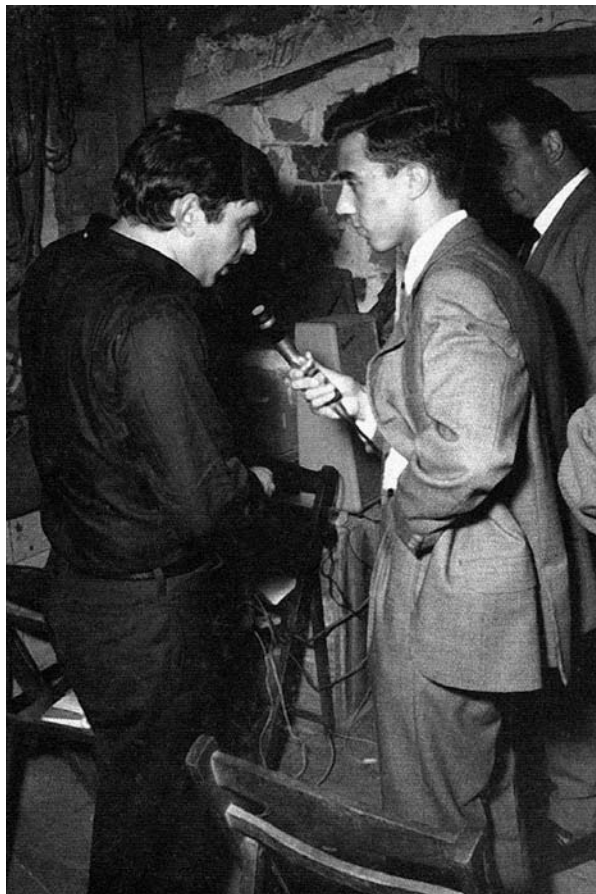

A Banyoles, el primer corresponsal fou Maurici Duran,⁴ un home que estava molt vinculat a la terra i que amb el programa *Fem petar la xerrada*, dedicat al món de la pagesia, va gaudir d'una gran audiència i projecció. D'en Maurici i del seu programa, Josep Maria Massip explica: «A vegades les notícies que es generaven al seu entorn eren poques i aleshores no tenia cap problema a comentar-ho i dir: 'avui no tinc res i parlaré del temps que fa'. I com que era de pagès, parlava del blat de moro».

L'any 1965, Maurici Duran deixa el programa i Josep Maria Massip agafa el relleu, però tal com ell diu: «el programa meu era totalment diferent i es limitava a informació de Banyoles i, si es podia, de comarca: notícies, activitats culturals... i fins i tot música de cantants i músics de la comarca: Santi Prat, Maria Antònia Lavall... o algun còmic com en Joan Olivàs». Aquest programa s'emetia els dijous al migdia (cada dia de la setmana tractava d'una ciutat), tenia una durada d'uns 45 minuts i la seva sintonia era la sardana *Somni*.⁵

4 Maurici Duran i Garcia (1927-1998) va néixer a Camós i va ser un home que va destacar en la seva vida social. Fill d'una família de pagesos, va aprendre i va fer l'ofici de pagès durant anys, fins que, mogut per un afany de voler descobrir altres camps diferents dels de la terra, es va endinsar en el món de la ràdio. Amb un llenguatge planer i popular, va fer que la seva veu fos escoltada arreu de les comarques gironines. La Voz de Gerona, Ràdio Popular de Figueres, Ràdio Girona, Ràdio Olot, Ràdio Costa Brava i Ràdio Banyoles han estat les emissores que en el transcurs dels anys han tingut els guions i la veu d'en Maurici com a col·laborador habitual, unes vegades parlant d'esport, i altres, la major part de les vegades, explicant-nos els costums i formes de vida del món rural. La popularitat d'aquells primers anys de ràdio el va animar a formar part el 1971 d'una llista electoral per a procurador a Corts. El món de l'esport, en especial el futbol, fou una altra de les seves passions. Els períodes durant els quals va ser president del CD Banyoles i més tard del FC Girona es van caracteritzar per ser unes èpoques bones i amb la consecució de bons resultats per al club. Va ser autor de llibres com *Fem petar la xerrada* (1971); coautor de *Vida rural a la comarca de la Garrotxa* (1981), *75 anys d'història del futbol banyolí* (1988) i *Josep Pla i els pagesos* (1990), i també autor de *Camós* (1993) i *Adéu, els pagesos* (1996).

5 L'autor de la lletra era Manuel Pont, director de l'emissora, a més d'estar molt vinculat a Banyoles i a la Casa Missió, i la música de Manel Saderra.

Josep Maria Massip, entrevista el cantautor Raimon, durant la gravació de l'actuació que aquest, i la Polifònica de Banyoles, van fer el 1967. (Fotògraf: Joan Cruells).

Sobre la manera d'enregistrar aquestes emissions, Massip ens explica que les gravava a casa seva, «el magnetòfon posat al cim del llit, sense peu de micro i llegint-ho al costat», per això disposava d'una cinta que li va donar l'emissora i que s'enviava a Figueres, un cop gravada, per diferents mitjans, com la TEISA, tot i que a vegades la

gent s'oferia a portar-les, com en Palmada del carrer Major, que feia el mercat a Figueres.

A banda del programa merament informatiu i d'alguns programes especials fets amb motiu de l'aplec de la sardana o dels campionats d'esquí nàutic, durant un temps va fer un programa juntament amb Josep Blanch, titulat *La guerra de la Independència a Banyoles*, on fins i tot el muntatge musical el feien ells dos.

Però en haver d'anar al servei militar, a finals de 1969 va haver de deixar el programa i va ser substituït per Joan Solana, que va seguir el mateix format, és a dir, mitjançant un magnetoscopi, o magnetòfon com se'l coneixia vulgarment, es gravava en una cinta un resum d'un quart d'hora sobre allò que passava a la ciutat: successos, cultura, esport, política... i s'acabaven les cròniques amb un «des de Banyoles us ha parlat Joan Solana», per després anar a la TEISA i enviar-la a Figueres. El seu pas per l'emissora empordanesa va durar un parell d'anys, fins que el substituï Leonor Puig, que fou la darrera corresponsal banyolina de Ràdio Popular de Figueres.

LA FI DE LA DICTADURA

Amb la mort del dictador l'any 1975, i per por a causa de la incertesa del moment, la censura, en un primer moment, es va incrementar notablement; però dos anys després es produí un fet històric en el món de la ràdio: l'aprovació de la llibertat d'informació, és a dir, que a partir d'aquell moment les emissores ja no havien de connectar amb RNE per emetre els seus serveis informatius. Així doncs, a partir de l'octubre de 1977 les emissores comencen a emetre els seus propis

Josep Maria Massip, en companyia dels locutors de Ràdio Girona, Enric Frigola i Pepe Rodríguez, entrevisten la cantant Salomé, l'any 1965, al Cinema i Ball Mercantil, més conegut com Can Xampinya. (Fotògraf: Lluís Soler).

espais informatius i es comença a concebre la idea que avui tenim de la ràdio. Tot i això, i tal com va fer en el seu temps l'emblemàtica Ràdio Associació de Catalunya, una altra emissora s'aixecà com a capdavantera en aquest canvi, i en aquest cas fou Ràdio Olot, que el 8 de setembre de 1976, el dia del seu vint-i-cinquè aniversari, va decidir emetre tota la seva programació en català, i d'aquesta manera va ser la primera emissora a emetre en català d'ençà de la fi de la dictadura, uns mesos abans que ho fes Ràdio 4.⁶

Fins llavors, a Espanya només existien estacions d'ona mitjana (OM), mentre que la freqüència modulada (FM), que ja feia anys que en principi existia,⁷ era encara un camp verge. Tot i el fet de tenir més qualitat tècnica, l'FM tenia un abast més reduït. Aquest fou el motiu principal

6 Ràdio 4 comença les emissions el 13 de desembre de 1976, i l'altra gran emissora catalana, Catalunya Ràdio, no ho farà fins al 16 de juny de 1983.

7 El 1959, les bases militars nord-americanes de Saragossa, Morón i Torrejón de Ardoz ja havien posat en marxa les seves emissores musicals en FM.

pel qual en principi les grans emissores foren contràries a treure profit d'aquest nou sistema. I les denominades «ràdios alegals», que van començar a emetre des de domicilis particulars amb equips casolans, se'n van aprofitar.

Un altre fet prou significatiu de la fi de la dictadura va ser l'aprovació de la Constitució del 1978, que donava el visiplau a la divisió de l'Estat en 17 comunitats autònomes, un fet que comportà que cadascuna tingués els seus propis mitjans de comunicació, de manera que els ciutadans van poder tenir un contacte més directe amb la realitat de la seva terra. D'aquesta manera naixien diferents tipus de ràdios: les estatals, les autonòmiques i les locals.

I finalment, com a darrer gest de trencament amb el passat, a la tardor d'aquell mateix any es desmunten totes les estructures de l'antic Movimiento Nacional, i es crea un nou ens anomenat Radio Cadena Española, format a partir de la fusió de la Red de Emisoras del Movimiento (REM),⁸ la Cadena Azul de Radiodifusión (CAR)⁹ i la Cadena de Emisoras Sindicales (CES).¹⁰

8 Aglutinava totes les emissores de la Falange que operaven sota l'indicatiu FET i que tenien el seu origen en petites emissores d'ona curta, locals, de petita potència, creades durant la Guerra Civil i vinculades als *nacionals*.

9 Era l'estació d'ona curta madrilenya Radio SEU, del Sindicato Español Universitario, inaugurada el 9 de febrer de 1941.

10 L'aparició el 1947 de Radio Teruel va configurar aquesta tercera xarxa que estava vinculada al sindicat vertical.

COMENÇA LA RÀDIO A BANYOLES

Radio Banyoles cobrint un acte a l'Ajuntament de Banyoles. (Arxiu Comarcal del Pla de l'Estany, ACPE. Col·lecció de l'Arxiu Municipal de Banyoles).

NEIXEN LES EMISSORES «ALEGALS»

A finals de 1979 es comença a gestar la nova regulació dels mitjans de comunicació. En aquell moment es van concedir 300 llicències de freqüència modulada, tantes com emissores hi havia en funcionament en aquells anys de la transició. Però també comença un llarg litigi entre el govern de la UCD i la Generalitat de Catalunya per tal de dirimir qui tenia les competències en l'atorgament de llicències de ràdio a Catalunya.

Aquest desacord, motivat en part per les reticències que generava a Madrid un govern nacionalista —CiU i ERC— i el fet, més que probable, de les exigències lingüístiques i valors culturals que haurien de complir els sol·licitants d'algunes de les llicències, va provocar un gran conflicte entre el govern estatal i el català, un fet que va propiciar la proliferació de petites emissores de ràdio locals, que en la seva condició d'alegals oferien una programació fresca i de proximitat a l'oient.

La bona acollida que van tenir, en contrast amb l'«encartonament» de les emissores existents, va fer que anessin guanyant terreny i es convertissin en una alternativa a les emissores convencionals.

LA NIT DELS TRANSISTORS

A començament dels vuitanta sembla que el passat ha quedat enrere, i en el món de la radiodifusió, la llibertat ha donat pas a un seguit d'iniciatives que evidentment porten al naixement de moltes emissores comarcals, però encara ens quedarà per viure un fet polític transcendent que donarà lloc a l'anomenada «nit dels transistors». Em refereixo a l'intent de cop d'estat del 23 de febrer de 1981, que va suposar una

La nit del 23-F va passar a la història com «la nit dels transistors».

prova de foc per a les emissores del moment, ja que molts ciutadans van poder escoltar en directe els fets de dins el Congrés dels Diputats, el dia de la investidura de Leopoldo Calvo Sotelo com a president del govern. Si bé, per una banda, les emissores de Radio Nacional de España eren «capturades» pels militars i passaven a emetre música militar, i s'incrementava encara més la sensació de por entre la població; per l'altra, les emissores privades van continuar emetent tota la nit. Entre aquestes emissores hi havia la cadena SER, que en el moment del cop d'estat oferia en directe l'acte d'investidura i que va continuar connectada amb el Congrés, amb la qual cosa es va poder seguir en directe el que passava allà dins. Aquella nit, fins i tot José María García va deixar de banda el futbol per parlar d'aquest esdeveniment.

Va marcar un abans i un després per a la ràdio al nostre país, i com deia el periodista Luis del Olmo, *«a partir de la noche del 23-F, la radio se erigió como el medio de mayor*

credibilidad entre los españoles, y además desbrozó definitivamente el camino de la libertad».

UN PROJECTE DE RÀDIO A BANYOLES

Linici de l'etapa democràtica va incitar molts sectors a crear mitjans escrits i emissores de ràdio per recuperar l'expressió segrestada. A Banyoles, a banda de la *Revista de Banyoles*, no hi havia cap més publicació, però amb el canvi polític van començar a sortir un seguit de publicacions, de més o menys durada, com ara *Banyoles Socialista* i *L'Estany Soldat*, el 1977; *Arrel* i *El Nunci*, el 1978, i *El Bagant*, el 1981, i fins i tot en l'àmbit de la corporació municipal el maig de 1979 apareixia el primer número del *Butlletí d'Informació Municipal*. Però en el món de la radiodifusió, i tot i que un cop passades les primeres eleccions municipals del 3 d'abril de 1979, molts ajuntaments van veure la necessitat de disposar d'emissores pròpies, aquest no fou el cas de Banyoles, on els governants no tan sols no van secundar les idees particulars de tirar endavant aquest mitjà de comunicació, sinó que van tardar molts anys a apostar per una ràdio municipal, i va haver de ser la iniciativa privada la que tirés endavant aquest projecte.

La primera notícia d'una possible instal·lació d'una ràdio a Banyoles la trobem al *Punt Diari* del 5 de juliol de 1979. S'hi explica que hi ha rumors que s'està a punt de fundar una ràdio a Banyoles, però que de moment no hi ha més notícies ja que està previst que aviat «els capdavaners d'aquesta idea tindran una reunió entre ells». La nota segueix dient que sembla que l'emissora seria de freqüència modulada i agafaria un radi de 25 a 30 quilòmetres, depenent de les muntanyes, i acaba donant uns possibles noms de la gent

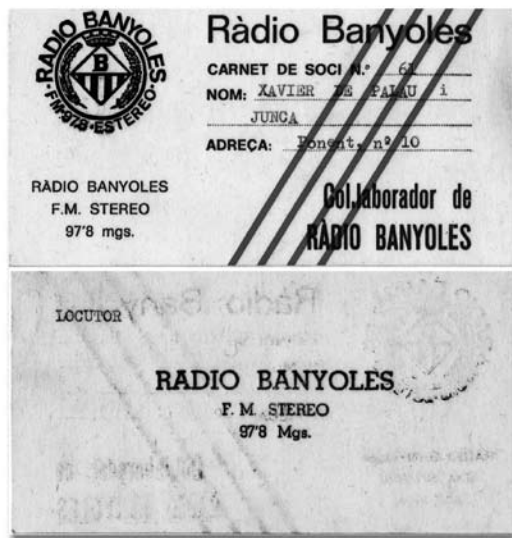
que pot haver-hi darrere d'aquesta iniciativa: Juanola, Bertran i Blanch.

La notícia probablement feia referència a unes proves dutes a terme per Jordi Juanola a casa seva, a la plaça de les Rodes, que, tal com el mateix Jordi explica, eren «...uns transistors AF-115 i AF-125, que tenien un radi d'acció d'un quilòmetre o quilòmetre i mig, però aquestes proves van durar uns tres o quatre mesos, i aquí es va acabar tot».

La veritat és que fou una llàstima que la idea no prosperés perquè ara tindríem l'honor de dir que havíem estat la primera emissora local de Catalunya, i és que no serà fins al 8 de setembre d'aquest mateix any 1979 que s'inaugurarà la primera emissora municipal catalana: Ràdio Arenys, fruit de la iniciativa d'un grup de ciutadans que van decidir crear una ràdio d'àmbit local, en un àtic propietat d'un d'ells, amb un emissor casolà completament il·legal, endollat a un tocadiscos i a un micròfon. Sis mesos després de la seva creació i gràcies al suport de l'Ajuntament, Ràdio Arenys va poder ocupar uns nous estudis a la plaça del Mercat. La seguirien Ràdio Cardedeu i Ràdio Rubí, el 1979, i Ràdio Canet, el febrer de 1980. Després s'hi afegirien Camprodon, Esparreguera, Sant Boi, Vilassar de Mar, Ripoll, Paretès i Anglès.

LA PRIMERA RÀDIO BANYOLES

A finals de 1981 gairebé el 99% de la població escoltava la ràdio en OM, tot i que, com ja he dit, l'FM tenia molta més qualitat de so. A Banyoles amb FM només s'escoltava bé Ràdio Girona 2, i amb una antena al teulat ja es podia escoltar Ràdio Olot i Ràdio Figueres. A poc

Carnet de locutor de Ràdio Banyoles de l'any 1982.

a poc, però, van començar a sortir un seguit de petites emissores locals, totalment alegal. De les més properes, la primera va ser Ràdio Castelló d'Empúries, que tenia suport municipal, i després Ràdio Cassà. Els tercers van ser Ràdio Banyoles.

La idea de muntar una emissora a Banyoles va sortir de Miquel Roure, que aleshores tenia 15 anys. Ho va proposar a uns quants amics seus, sobretot als que vivien més cap a la part alta de Banyoles, per tal de trobar un bon lloc on instal·lar l'estudi, ja que ell vivia al Pla de l'Ametller, que estava massa lluny del centre. Cap dels amics va aconseguir l'autorització dels pares per muntar l'emissora a casa seva. Però al final va trobar algú que va creure en la seva idea i que a més a més tenia un lloc ideal, Miquel Casadevall. Era cinc anys més gran que

ell i es coneixien perquè treballaven plegats muntant antenes.

Feia poc que la família Casadevall havia aixecat una casa al carrer del Progrés a tocar de la plaça de les Rodes i els quedava una planta buida. Així va ser com va començar tot. Un cop aconseguit el local, faltava el material: l'emissor, el mesclador, l'antena i el micro. A la tardor de 1981 es feia la Fira de Sonimag a Barcelona, i els dos Miquels hi van anar. En aquella fira «vàrem veure emissors italians a partir d'un milió de pessetes», amb la qual cosa l'empresa es posava difícil, però no per això van desistir, sinó que aleshores van mirar cap a un altre cantó.

Com que Roure no tenia carnet de conduir (recordem que tenia 15 anys), un dissabte a la tarda va aconseguir que el portessin en cotxe a Cassà, a veure l'emissora acabada d'estrenar, i la veritat és que, tal com ell diu, el va sorprendre el que hi va trobar: en ser municipal tenien un emissor potent i molts de recursos. Però la visita no va ser en va, perquè una de les persones amb les quals van parlar els va posar en contacte amb un fabricant d'emissors de Girona. «Ens va dir que ens faria un emissor per 85.000 pessetes, més 15.000 de l'antena..., seria estèreo i de 10 W, i tot i que en principi havia de ser un oscil·lador de quars, a l'hora de la veritat va ser de ceràmica» (a la llarga, però, aquest canvi els va anar molt bé, perquè el de ceràmica permet ajustar-lo a la freqüència que vulguis i el de quars no). Més tard, es van assabentar que l'emissor sortia en una revista d'electrònica de fascicles setmanals, és a dir que era un emissor que es venia per peces.

A la primavera de 1982, i amb el material localitzat, ara els faltava trobar els recursos econòmics per poder tirar

endavant el projecte, i aquí és on entra en joc el que seria el seu mecenes: Joan Padrès, que era a la vegada el propietari de l'empresa on treballaven. El tracte va ser que els deixaria els diners però que els donaria a Casadevall, que era el més gran, i que faria una mena de lletres per anar-les pagant en un any aproximadament. Ara només faltava encarregar el material.

L'espera fou llarga, ja que el material va trigar un mes i mig o dos a arribar, però un cop el van tenir, van collar l'antena al terrat i van passar el fil per la finestra (de manera que sempre havia de quedar oberta). Van decidir que l'estudi seria a l'habitació més petita per evitar l'efecte ressò, ja que tot el pis era ben buit i no hi havia ni un moble. Entre dues taules velles d'aquelles que es feien servir per posar-hi les televisions (i que tothom tenia al menjador) van posar-hi un petit tauló folrat amb una flassada vella que fes d'amortidor. Sobre la taula hi havia una ampolla de Coca-Cola, per aguantar-hi el micro lligat amb cinta aïllant, i un giradiscos, un aparell molt vell que Roure tenia a casa seva amb agulla de ceràmica —no magnètica—. Ja ho tenien quasi tot, però faltava un mesclador, «per això vàrem anar a trobar en Joan de Can Xampinya, el qual ens va dir que parléssim amb en Pinito, que ens en va deixar un de monofònic, amb dues o tres entrades». Més tard, recorda Roure, va comprar amb tots els seus estalvis un mesclador estèreo nou de 12.000 pessetes a Zeners de Girona.

Seria el mes d'agost de 1982 quan la primera Ràdio Banyoles va començar a emetre (per dir-ho així, perquè només tenien una dotzena de discos, i d'aquests, 3 o 4 eren de Julio Iglesias). Quan els anava bé, hi anaven i posàvem música... i si s'animaven una mica més i sabíem

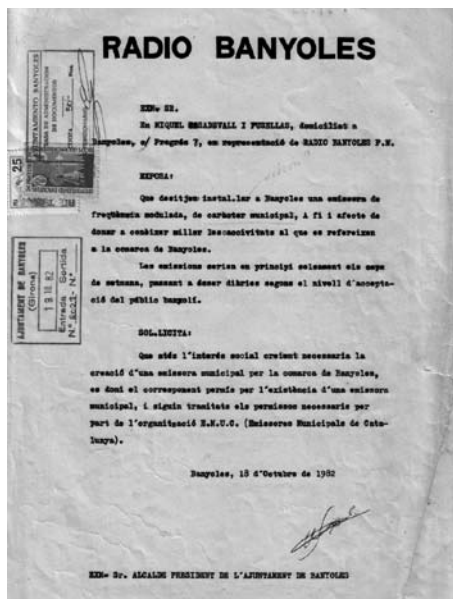
Butlleta del sorteig que es va fer a finals de 1982 per finançar la nova emissora.

alguna cosa interessant sobre el cantant o la peça musical, aleshores feien algun comentari..., i quan es cansaven, tancaven i se n'anaven.

RÀDIO BANYOLES 98.5

El fet de ser alegals, diuen, els va permetre escollir la freqüència que els anava millor. És per això que, tot i començar a emetre en la 97.8, al cap de poc temps van canviar a la 98.5. «Ens vam adonar que la gent a OM escoltava Ràdio Cadena Girona OM o Radio Nacional de España a Girona, en una freqüència que un cop pitjaven el botó per anar a FM era la 98.5, o sigui que quedava com preestablerta. I fou així com vàrem canviar del 97.8 al 98.5», expliquen.

Un cop la notícia es va conèixer a Banyoles, recorden que «va començar a aparèixer gent per l'improvisat estudi. Alguns a veure-ho, d'altres a oferir-se per col·laborar en el que fos: fent programes, deixant discos... I fins i tot algun dels col·laboradors, possiblement algun dels discjòqueis del Dallas, van portar una platina de casset i un giradiscos».

Petició de permís de l'emissora de les Rodes.
(ACPE. Fons de l'Ajuntament de Banyoles).

Però tot i les bones intencions de la gent, tal com deia *El Bagant* del novembre de 1982, la seva màxima aspiració era «poder amortitzar la inversió i fer algun diner per renovar la discoteca i adquirir millor equipament». Per aquest motiu, com que s'acostaven, d'una banda, les fires de Sant Martírià, i de l'altra, les festes de Nadal, van organitzar una rifa que donava al guanyador un radiocasset. «Vam anar a Can Mateu a fer els números, i a escampar talonaris pertot arreu. També vàrem demanar a Gelats la Menorquina que ens deixessin una caseta de fibra de vidre i la vàrem muntar per fires. Amb una ràdio reproduïem el que deien o feien a «l'estudi»... i aprofitàvem que la gent s'acostava per vendre números». La veritat és que els va anar força bé: «Vàrem fer unes 75.000 pessetes i la

sort és que el número no va tocar... o si més no, ningú va anar a cobrar-lo».

Tenien l'emissora, més o menys havien recuperat la inversió, però els calia organitzar-se, ja que mentre que Roure quan podia hi anava i engegava l'emissió a qualsevol hora del dia, Casadevall era del parer que només s'havia de fer a les hores establertes: aproximadament de 7 a 11 del vespre els dies de cada dia i durant tot el dia, els dissabtes i diumenges. I per això calia trobar algú que s'avingués a estar a l'estudi aquestes hores. Al final van tenir la sort d'aconseguir un col·laborador, Manel Ruso, que hi anava cada dia, de dilluns a divendres, de les 6 fins a les 9 o les 10 del vespre a posar-hi música.

A poc a poc, però, el boca-orella va anar fent que una xarxa de gent s'animés a col·laborar en aquest projecte de ràdio i es començà a configurar una programació més o menys estable: els dissabtes a la tarda, Joan Roger, Pep Casals i Xicu Fusellas (discjòquei del Dallas) feien un programa de música, i Pep Casals, a més a més, un programa de rock més aviat simfònic. Els dissabtes al matí, Miquel Rustullet Reñé feia un programa de música pop, o actual d'aquells moments, una idea que anys després, quan la ràdio ja fou municipal, esdevindria el programa *L'altra cara*, un espai on s'emeten les cares B dels *singles*. També els dissabtes al matí, Juli Fernández (discjòquei del Blau) en feia un de música de discoteca però d'importació, que la gent no coneixia. Xavier de Palau en feia un de música clàssica, titulat *Clàssics a mitjanit*. Joan Agustí, Baldiri Bramon i Joan Olivas feien un programa de cinema. Miquel Grau, un programa d'esports. Pere Grabuleda, amb la col·laboració dels radioaficionats, feia retransmissions en directe dels partits de futbol del Banyoles. També hi col·laboraren altres com Toni Gala, que feia

un «xou musical» els diumenges al vespre quan plegava del Blau, o Joan Pedro, o Pere Masó, que tenia cura dels problemes tècnics, i Àngel Fusellas, que se n'encarregava dels burocràtics.

I fins i tot van gravar una falca promocional: «Un diumenge al matí ens vàrem trobar a la plaça de Correus, davant de la botiga Televideo, amb en Pep Comas, el que fa teatre i que era qui havia de posar la veu. Per uns altaveus connectats a un casset sonava *Eye of the tiger*, la música de la pel·lícula *Rocky*. Vàrem posar un micro davant dels altaveus, i en el moment de parlar, baixàvem la música. Això ho gravàvem en un casset... i ja teníem la falca a punt!».

Però tot i les bones intencions, el que era clar és que no deixaven de ser un grup de gent amb molt bones intencions però amb uns mitjans ben minsos, tant tècnics com econòmics. «Per això —expliquen—, quan un dia van venir a veure l'emissora dues persones: el fill d'en Mayolas i en Llansó,¹ van preguntar, van veure-ho... i al cap d'un mes aproximadament començava a emetre Ràdio Juvenil de Banyoles, amb més potència i mono i amb més recursos econòmics, ens vam preguntar: i ara què fem?».

Aquesta pregunta entre els dos socis va donar lloc a dues respostes totalment oposades: mentre que Roure era partidari d'ajuntar-s'hi, Casadevall ho era de mantenir la independència. Finalment van acordar ajuntar-se per fer una sola emissora a Banyoles, en part per un problema econòmic, ja que mentre que Roure i Casadevall deixaven fer propaganda a les discoteques Blau i El Cisne

de franc, la nova ràdio començava a fer propaganda de botigues de Banyoles i, per tant, a cobrar (poc però prou per fer algun diner). A començament de 1983, veient que no podien competir amb els nouvinguts, Casadevall va preferir retirar-se, mentre que Roure hi va seguir unes setmanes fins que va veure que, com ell mateix diu, «no m'hi volien i vaig tenir la sort de començar a treballar en plantilla a Ràdio Olot».

Aquesta va ser la fi d'una emissora que *El Bagant* del novembre de 1982 definia com: «un projecte simpàtic, molt ben acollit pel jovent perquè és una emissora cent per cent musical i aquest mateix jovent hi participa portant-hi discos» i en la qual «si vols sentir aquell disc o cantant porta'l i te'l posarem», en contrast amb la nova emissora, de la qual deia: «És un projecte molt més ambiciós i seriós, amb uns criteris més professionals. Aquesta emissora comptaria amb més gent i capital i amb moltes més possibilitats legals d'arribar a bon fi».

Però el que sí que queda clar és que ningú els pot treure el mèrit de ser la primera Ràdio Banyoles, de la qual va sortir molta gent que avui en dia, després de trenta anys, encara hi col·labora, com ara Miquel Rustullet, que en parlar d'aquesta emissora encara la recorda amb un afecte especial i que ens descriu molt i molt bé quin era el seu tarannà: «Estava fent un curset de ràdio a Girona i em vaig assabentar que a Banyoles en Miquel Casadevall i en Miquel Roure havien posat en marxa una emissora a la plaça de les Rodes i ens hi vàrem presentar tota una colla per veure-la. Ens vam animar i ens hi vam apuntar. Era tot música, i quan va arribar Nadal, en què teníem temps lliure, vàrem muntar un especial, concretament el dia dels innocents (de les 11 del matí a les 9 del vespre),

1 Es refereixen a Xavier Mayolas i Miquel Llansó.

en què vam fer un concurs de llufes, i va guanyar una que fins i tot vam penjar al balcó i que anava d'un pis a l'altre. Després vàrem fer una radionovel·la, molt curta, que era una història fictícia de la Ventafores».

NEIX L'EMISSORA JUVENIL DE BANYOLES

La visita de Miquel Llansó i Xavier Mayolas a Ràdio Banyoles per veure com funcionava no era una visita perquè sí, sinó que el «cuc» radiofònic ja els venia d'un viatge a Andorra, on havien comprat un petit kit per muntar una emissora, i que, un cop muntada, anaven a provar al prat que hi havia davant l'església de Porqueres.

És en aquest punt quan Jordi Juanola, que era tècnic en electrònica, se n'assabenta, i junts decideixen tirar endavant una emissora d'FM a Banyoles. Un cop presa la decisió, calia saber què volien i on la podien instal·lar. Es va decidir que amb una emissora de 25 watts ja n'hi hauria prou, i Francesc Mayolas va posar a disposició del nou projecte el seu domicili del carrer de Santa Maria. Segons diu, va cedir el local perquè, després d'una conversa amb l'alcalde Salvador Juncà, aquest els havia dit que «a ell li quedava poc temps de mandat i no volia deixar res empantanegat». «Però ens proposava —continua— que si trobàvem un local que ens hi instal·léssim, que féssim la instància corresponent i que, un cop amb el nou mandat, ell o el seu successor ja ens buscara un lloc definitiu».

Mentre per una banda s'instal·lava tot el material, per l'altra es buscava on col·locar l'antena; i al final Juanola va decidir posar-la al teulat: «Al cim d'una torre de Televés, on vaig muntar una antena radial —una antena

Qui hauria dit l'any 1958, quan *Horizontes* va publicar aquest anunci, que en aquest mateix local, anys després, hi naixeria una emissora de ràdio?

de radioaficionat— i la vaig tallar a la freqüència 91.7,² que és a la que treballàvem i que estava situada al mig del dial, en una banda on no hi havia res —cosa no gaire complicada ja que en aquells anys hi havia molt poques emissores que treballessin en FM—. Passats uns mesos, però, i com que hi havia gent que es queixava que no ens sentia, vaig augmentar la potència i vaig fer un lineal de 70 watts».

Un cop solucionats els problemes tècnics, calia resoldre els legals, i és per aquest motiu que, el 20 de desembre de 1982, l'Associació de l'Emissora Juvenil de Banyoles, per mà del seu secretari, Francesc Mayolas, dirigeix una carta a l'Ajuntament en què sol·licita que nomeni portaveus per poder tramitar els papers oportuns i la llicència definitiva. I recalquen: «No pretenem altra cosa que proporcionar a Banyoles i comarca, amb l'esmentada

2 En aquest dial van funcionar sempre, fins que els van clausurar l'emissora, però quan ja estaven al carrer de la Sardana.

emissora, una font de cultura, de música i d'esbarjo, dels quals estem tan faltats».

Aquesta associació tindrà un patrimoni fundacional establert en 400.000 pessetes, entre diners i material, i no es constituirà formalment fins a l'1 d'octubre de 1983. Estarà formada per Jordi Juanola, Francesc Mayolas, Jesús Portas i Júlia Dilmé, que seran les persones que aportaran el capital, el material i el local on poder instal·lar l'emissora. L'associació naixerà sense cap ànim de lucre, amb un caràcter totalment social i oberta a tothom amb iniciatives serioses, i tindrà entre els seus objectius principals els d'agrupar totes les persones identificades amb la ràdio, fer possible que totes les associacions de la comarca disposin d'un mitjà de comunicació, acostar la ràdio als pobles de la comarca perquè puguin manifestar les seves inquietuds i fomentar activitats musicals, culturals i recreatives, sobretot adreçades al món juvenil.

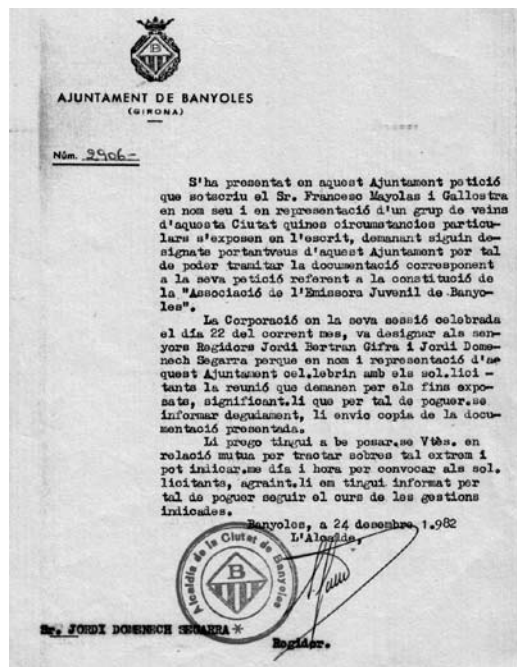
A més a més, la seva intenció era que, tot i poder mantenir una autonomia pròpia, fos d'àmbit municipal.³ Per això es comprometien a emetre tots els comunicats que l'Ajuntament banyolí els fes arribar i, a canvi, li demanaven el suport necessari i l'autorització d'emissora municipal.

El cas és que en principi semblava que l'Ajuntament s'havia pres seriosament la proposta. Dos dies després de l'escrit, designava els regidors Jordi Bertran i Jordi Domènech com a interlocutors; i el mateix alcalde, el dia 27 de desembre de 1982, s'adreçava al seu homònim

³ El que ells demanaven era el mateix que succeïa amb l'Associació dels Reis i l'Ajuntament, en què la primera tenia autonomia pròpia però depenia del consistori.

de Castelló d'Empúries, on tenien autoritzada l'emissora d'FM Ràdio Alt Empordà, perquè l'informés dels tràmits que havien seguit i li demana si l'emissora era de caràcter municipal o particular.

Mentrestant, també hi havia converses amb Ràdio Banyoles per tal d'arribar a una fusió de les dues emissores, cosa que en principi sembla que es va produir. Però a la llarga, com ja hem vist, els dos responsables de l'emissora de les Rodes ho van deixar estar, però no així la majoria de col·laboradors que hi havia, que van passar a col·laborar en la nova emissora.

Petició de permís de l'emissora del carrer de Santa Maria. (ACPE. Fons de l'Ajuntament de Banyoles).

Al començament, la nova emissora només emetia unes quantes hores i quasi tot música, ja que com diu Juanola, «tots érem *novatos*, i amb un micròfon al davant, tots tremolàvem». Però a poc a poc la cosa va anar canviant, i un dels artífexs d'aquest canvi fou Pere Lladó, que assolí les funcions de coordinador durant aquests primers mesos, en què es va passar d'emetre de les 7 a les 9 del vespre a fer-ho de les 9 del matí a les 10 del vespre, tot i que, com ell mateix reconeix, «el secret va ser organitzar una bona programació». «No fèiem res que no es fes en altres llocs —explica—, a la ràdio estava tot inventat i tothom copiava dels altres. Vàrem instaurar un informatiu al migdia i un altre al vespre... i després vàrem buscar fer programes dins les franges horàries en què la gent ens pogués escoltar».

LES ELECCIONS MUNICIPALS DE 1983

Amb uns mesos de funcionament, amb una programació força estable i amb una estructura que passava per tenir sempre un encarregat a l'emissora, els responsables de la ràdio es van plantejar el que seria la seva prova de foc: fer un seguiment complet de les eleccions municipals del 13 de maig de 1983. I segons comenta Pere Lladó, va ser el millor que podien haver fet, ja que els va donar un gran prestigi dins la població: «Vàrem fer tota la campanya electoral i els partits polítics ens pagaven la publicitat. També vàrem organitzar el debat electoral, amb la participació dels caps de llista dels cinc grups que es presentaven: Joan Banal, del PP; Dolors Tarradas, del PSUC; Pere Hernández, de Convergència; Joan Solana, del PSC, i Rafael Angelats, d'Esquerra. Fou un debat que va durar tres hores. I el dia de les eleccions a la plaça Major, al voltant de Can Grilló, s'hi van aplegar més de cinc-cents persones per seguir el recompte de butlletes

en directe, ja que teníem una persona a cada taula que ens anava passant la informació. Va ser decisiu perquè la gent s'adonés (els polítics encara varen tardar una mica més) que la ciutat necessitava un mitjà de comunicació directe i immediat com és la ràdio. Foren unes jornades històriques, on les entrevistes, les falques electorals... varen fer que la població visqués aquelles eleccions com mai ho havien fet».

El resultat d'aquelles eleccions —del qual dependria en part el futur de la ràdio, tal com veurem més endavant— va donar l'alcaldia al convergent Pere Hernández, que va obtenir set regidors, amb el suport de Coalició Popular, que en tenia tres. Al final, un pacte amb els socialistes, amb quatre regidors, va deixar fora del govern Esquerra Republicana, que en l'anterior mandat tenia l'alcaldia, però tot i amb això se li van donar dues regidories: Rafael Angelats, Serveis Socials, i Josep Callís, Ensenyament. Per la seva banda, el representant dels socialistes, Joan Solana, tenia les de Cultura i Museus. Però amb el pas del temps, Hernández i Solana no es van entendre i el 1985 es va trencar el pacte, de manera que les regidories socialistes se les va quedar Convergència, tret de les de Cultura i Museus, que van anar a parar a Callís i Angelats, respectivament.

En plena època de campanya electoral, en els improvisats estudis, situats a casa de Francesc Mayolas, quasi un centenar de persones anaven amunt i avall tot el dia, tal com diu el mateix Mayolas: «Va ser terrible. A la que hi havia un problema, sempre havia d'anar al primer pis i mirar què passava». Un fet que també té molt present Pere Lladó: «El problema és que l'emissora va néixer en un estudi situat en una casa particular i com

Un dels primers actes que va cobrir Ràdio Banyoles va ser el retorn, l'any 1983, de les primeres peces de l'arqueta espoliada feia tres anys.

una eina per passar l'estona. Però quan varen començar a haver-hi col·laboradors... al final la cosa els va superar». I suposadament aquest fet és el que va portar, el dia 3 de maig de 1983, a escriure una carta, signada per Jordi Juanola, com a director i promotor de l'emissora, en què sol·licitava a l'Ajuntament la cessió de l'àtic que hi havia sobre el local de la Creu Roja, al carrer de Pere Alsius, número 9, 3r, per tal d'ubicar-hi l'emissora i Protecció Civil. Una setmana després, però, van rebre com a resposta una negativa perquè el local demanat ja estava ocupat.

Ja amb les eleccions celebrades, el 13 del mateix mes, i probablement animats pel resultat de l'experiència

electoral, Francesc Mayolas es va adreçar a l'Ajuntament per demanar que es considerés la possibilitat d'assumir Ràdio Banyoles legalment, i que en cas afirmatiu, es gestionés la seva legalització. Una setmana després es va rebre la resposta del consistori, que, de fet, era la mateixa que els havia donat de paraula, uns mesos abans, l'alcalde sortint: «deixar-ho com a assumpte pendent de resoldre per la propera corporació». I fixem-nos que en cap moment hi ha referències al tema econòmic, ja que, com recorda Francesc Mayolas, aquest no era en aquells moments el principal problema: «Per sort teníem molta publicitat i això ens produïa els ingressos per poder subsistir, pagar els "treballadors", les reparacions i algun imprevist».

ES BUSCA LA MUNICIPALITZACIÓ

Un cop constituït el nou consistori, en principi no es deixa de banda la proposta, ja que, el 26 de juliol de 1983, la Conselleria d'Informació, Relacions Exteriors i Treball de l'Ajuntament de Banyoles envia un escrit on considera que és necessari iniciar el procés de creació d'una emissora municipal, perquè legalment és l'única manera d'assegurar el funcionament d'una emissora a la ciutat que sigui un instrument democràtic a l'abast de tot el poble. També té present que en aquells moments hi ha una societat privada que, amb el nom de Ràdio Banyoles, fa uns mesos que té una emissora en funcionament, per la qual cosa diu que s'hi ha posat en contacte i que veuen amb bons ulls la municipalització de l'emissora i que ja s'han iniciat converses per tal que sigui factible una única emissora: Ràdio Banyoles Emissora Municipal. I acaba dient que proposa al Ple municipal que s'aprovi el procés de creació d'aquesta emissora i que es creï una comissió formada per representants dels cinc partits representats en el consistori per començar a redactar-ne uns estatuts i un reglament de règim intern.

Aquest és un fet que Josep Callís, un dels regidors d'aquell nou mandat recorda molt bé: «En aquells moments feia poc que s'havia posat en marxa Ràdio Banyoles al carrer de Santa Maria, que des de l'Ajuntament es veia com un fet força interessant, perquè la mateixa dinàmica de la ràdio demana el suport municipal. Això s'interpreta com una iniciativa molt positiva per a la comarca, i per tant es veu que l'Ajuntament s'hi ha de comprometre. Tant és així que el mateix Ajuntament encarrega a la regidoria de Cultura, en mans d'en Joan Solana, que dugui a terme les negociacions».

Tot i que Joan Solana, pel que diu, no ho tenia tan clar: «En aquells moments hi havia moltes mancances, i tenint

L'equip de «Ràdio Mayolas».

present que en principi ja hi havia una emissora, l'àrea de Cultura va creure en altres prioritats i concretament en l'Escola Municipal de Música, que és la que es va considerar com a primera prioritat». I continua dient: «Érem conscients que ja arribàvem tard, i que molts ajuntaments ja havien creat emissores en els primers mandats democràtics, però el que sí que teníem molt clar, tant l'alcalde Pere Hernández com jo mateix, és que en cas de fer-se havia de ser un espai molt ben dotat tècnicament, tal com després va ser, que no es podia professionalitzar tot l'equip però sí una part. O sigui, que fer una emissora municipal per fer-la, per dir que allò que abans era una emissora privada ara era municipal, no ens interessava, si més no en aquell període de 1983-1985, i per això es va ralentitzar tot».

Però tot i no tenir-ho del tot clar, sí que van haver-hi converses i fins i tot es van arribar a elaborar diferents

propostes de funcionament, tant per part d'Esquerra Republicana com pel PSC. Els primers, en data 12 de gener de 1984, presenten un escrit on, tot i que defensen la municipalització, creuen que el més adient per donar una màxima pluralitat al nou ens consistiria en «una municipalització en la qual l'Ajuntament no sigui l'òrgan màxim de control, sinó un element més». I defensa la figura d'un patronat, que hauria d'estar compost, d'una banda, pels treballadors i propietaris de la ràdio (recorrem que en aquells moments era de propietat privada), i per l'altra, per una representació pública constituïda per l'Ajuntament de Banyoles, la Mancomunitat Intermunicipal de l'Estany i les principals entitats culturals i esportives de la ciutat.

El grup socialista també comparteix aquesta proposta, tot i que amb algunes variacions respecte al percentatge de representació de cada grup. I d'aquí, el 16 de gener de 1984, en sortirà una proposta feta per Miquel Martos (PSC-PSOE), com a responsable de la Conselleria d'Informació, Relacions Exteriors i Treball, que proposa, si s'aprova en el Ple del mes de gener, la municipalització de l'emissora i la creació d'una fundació pública per gestionar-la, i acompanya la proposta amb un esborrany d'estatuts on es deixa ben clar que, arribat el moment, aquesta fundació cediria la seva representació al patronat, que en tindria el govern, la gestió i l'administració. Així mateix defineix qui formarà part d'aquest patronat i acaba proposant que, amb l'esperit que sigui una emissora de servei a la comarca, es demani a la Mancomunitat Intermunicipal de l'Estany que s'hi incorpori, i que en cas que ho accepti, dos dels seus membres passin a formar part del patronat.

Malgrat tot, la cosa no va prosperar i en l'acta del Ple municipal de 3 de juliol de 1984 es veu com cada grup

polític tenia la seva pròpia opinió sobre aquest tema: Dolors Tarradas (PSUC) és de l'opinió que s'ha de municipalitzar; Rafael Angelats (ERC) diu que s'hauria de buscar una entesa amb els titulars de la ràdio per tal de disposar d'un espai d'informació municipal; Josep Corominas (AP) és contrari a la municipalització, ja que reportaria moltes despeses; Joan Solana (PSC-PSOE) defensa la creació d'una emissora municipal, i Miquel Callís (CiU) encara no té clar que els propietaris de la ràdio vulguin la municipalització, i aquesta opinió ve avalada per la carta que aquests propietaris han enviat i que el mateix alcalde Pere Hernández llegeix: «Li hem de dir que ens reafirmem en la carta del 12.02.84 signada per Manuel Pont,⁴ que en l'actualitat és el nostre assessor. Hem de dir també que la Junta de Ràdio Banyoles ha decidit que la nostra ràdio passi a ser una emissora privada cultural, amb col·laboració de diverses entitats banyolines i sense ambició lucrativa. Ràdio Banyoles estarà sempre a disposició del nostre Ajuntament, sigui per a informació, programes i sempre al servei del poble».

Després de llegir aquesta carta, l'alcalde demana que es continuï treballant en la idea de crear una emissora municipal, i per aquest motiu s'acorda constituir una comissió presidida pel regidor Miquel Martos, per tal que estudiï la conveniència o no d'una emissora municipal; però aquest, tot i que en principi accepta l'encàrrec, al final, el 23 de juliol de 1984, presentarà la dimissió de president d'aquesta comissió, ja que considera que la feina que s'hi podia fer ja s'havia fet, i més si es tenia present la desvinculació de la societat Ràdio

4 Manuel Pont era el director de Ràdio Popular de Figueres, i com veurem en un altre capítol d'aquest llibre, serà qui animarà els propietaris de Ràdio Banyoles a fer un conveni de col·laboració entre les dues emissores.

Els estudis de la ràdio del carrer de Santa Maria. Al control de so, Josep Tarrès, i a la taula a l'esquerra Manel Ruso i a la dreta Xavier Mayolas.

Banyoles i que ell, fins i tot, ja havia presentat l'esborrany d'estatuts de la «Fundació Pública Ràdio Banyoles Emissora Municipal».

Però tot i la dimissió, el projecte tira endavant i el 2 de febrer de 1985 serà Joan Solana qui presentarà una memòria sobre el procés seguit fins llavors, i parlarà d'una proposta d'entesa amb tres dels quatre propietaris de l'emissora per tal de crear una emissora municipal. També comenta el projecte de crear una fundació, que seria la plataforma definitiva de l'emissora municipal, tal com ja s'havia plantejat feia quasi un any. Finalment, explica que, després de cinc mesos de treball, a finals de gener s'havia arribat a un consens i que només calia que l'òrgan de govern l'estudiés per poder-lo portar al Ple municipal. Solana pensava que, un cop signat el conveni, caldria disposar d'un període de quatre a sis mesos per estudiar la situació i preparar la proposta que s'havia d'eleva al Ple; i un cop superat aquest pas, caldria un altre període igual per tal que «ens convencem de la viabilitat de

l'emissora municipal». Al final acaba l'escrit dient que la premsa bé donada perquè era necessari deixar-ho tot enllestit abans de l'estiu de 1986, ja que s'estaria en campanya preelectoral.⁵ Com a annex, hi ha la proposta de conveni de creació de «Ràdio Banyoles, Emissora Municipal», entre el col·lectiu registrat amb el nom de Ràdio Banyoles i Pere Hernández, com a alcalde de Banyoles. La durada d'aquest conveni era d'un any i Ràdio Banyoles es comprometia a cedir el local del carrer de Santa Maria, número 32, 1r, així com el material de la seva propietat, mentre que l'Ajuntament, per la seva part, es comprometia a aportar uns diners, tal com constarà en el pressupost municipal.

Al final, però, els uns i els altres no es posen d'acord i així ho reflecteix un article del *Punt Diari* de data 28 d'abril de 1985, que fa un resum del que ha succeït en el darrer Ple municipal: en primer lloc, es va fer un explicació de la feina feta per Joan Solana en el tema de la municipalització de la ràdio, i a continuació l'alcalde Pere Hernández va replicar que el tema ja havia estat debatut en plens anteriors i a més a més va fer referència a l'escrit entrat a l'Ajuntament per part de Ràdio Banyoles on aquests manifestaven la voluntat de no negociar; a més va afegir que els contactes fets per Joan Solana eren a títol personal. Al final es va posar a votació i van votar-hi a favor els quatre socialistes i la regidora comunista, i en contra, Convergència, ERC i Coalició Popular, amb l'abstenció d'Unió Democràtica.

Això passava el mateix any en què es trenca el pacte de govern entre convergents i socialistes, perquè, com diu

⁵ Tot i amb això, encara falta més d'un any, ja que les eleccions municipals a les quals es refereix Joan Solana es van dur a terme el 10 de juny de 1987, és a dir més de dos anys després d'escriure la memòria.

Joan Solana, «va arribar un moment en què tots els projectes de Cultura eren bombardejats », i seran els d'Esquerra els que agafin el relleu en la regidoria.

UN PACTE AMB LA CADENA COPE

Aquest joc del gat i el gos entre l'Ajuntament i els propietaris de la ràdio va fer que aquests darrers intentessin assegurar el futur de l'emissora, ja que com sabem es trobaven en una total il·legalitat i tenien por que la tanquessin. És per aquest motiu que, aprofitant una certa amistat que hi havia entre Francesc Mayolas i l'aleshores director de Ràdio Figueres (COPE), Manuel Pont, entre tots dos van mirar de trobar una solució al problema, tal com el mateix Mayolas ens comenta: «Els diumenges, juntament amb el Cercle dels Catòlics anàvem a Ràdio Figueres a fer els pallassos. En aquella època, les emissores de ràdio tenien com una mena de teatre on emetien de cara al públic... i nosaltres en concret fèiem un programa infantil. Érem en Toni, Kiko and Pinito. Arran d'això, vaig agafar força amistat amb en Manuel Pont, i un dia parlant amb ell em va proposar de fer alguna cosa més seriosa i més legal, i evitar d'aquesta manera que un dia de cop i volta arribés una ordre i ens fessin tancar. I la cosa passava per signar un conveni entre les dues emissores de manera que nosaltres quedàvem emparats dins la COPE, amb tot el cobriment legal que això comportava, i a canvi només ens obligaven a posar les notícies de la seva emissora».

Evidentment, les crítiques no es van fer esperar, i *El Bagant* del novembre de 1983 ja se'n feia ressò dient: «ja és un fet que Ràdio Banyoles ha entrat dins la cadena COPE» i subratllava el tema que «els socis de la societat Ràdio Banyoles han decidit no municipalitzar-se, malgrat

que semblava que tots els partits polítics representants en el consistori hi estaven d'acord». Unes crítiques a les quals el mateix Mayolas responia en aquesta mateixa revista tot dient: «Senzillament hem volgut assegurar el futur de la ràdio a partir d'un subministrament de programes que la cadena COPE ens pot facilitar quan faci falta. Havíem de tenir suport perquè la ràdio no caigués; l'Ajuntament no ens assegurà aquest suport, la cadena COPE, sí».

I és que, com ja hem vist, els problemes no eren tan sols si el propietari de la ràdio volien o no municipalitzar-se, sinó que, com deia Josep Callís en el Ple municipal del 30 de desembre de 1983: «El primer que s'ha de fer és definir clarament la posició de l'Ajuntament i que es defineixi sobre què s'entén per *municipalització*. Ja que fins que no es defineixi aquest concepte no se sabrà si als responsables de l'emissora els interessa negociar o no». Una opinió avalada pel que en aquells moments n'era soci de govern Joan Solana, tal com reproduïx el *Punt Diari* de data 4 de gener de 1984. Explica que fa un temps es va crear una comissió formada pels cinc partits polítics presents en el consistori, i que aquesta comissió (de la qual formen part entre altres Dolors Tarrades i Josep Callís) tenia com a objectiu arribar a un acord amb Ràdio Banyoles per tal d'elaborar una proposta i portar-la al Ple per sotmetre-la a votació. Finalment però —continua dient—, això no s'ha fet, les converses estan en punt mort i l'emissora s'ha associat a la cadena COPE per poder subsistir. També explica que en el Ple municipal, Joan Solana, regidor, acusa la comissió d'inoperant i recalca el fet que un dels membres de la comissió formava part també d'una altra comissió que pretenia la privatització de l'emissora.

Al final, Francesc Mayolas probablement té raó quan comenta: «Les relacions entre la ràdio i l'Ajuntament no van ser bones, i sobretot perquè crec que ho varen veure massa gros».

TRES ANYS DE PROGRAMACIÓ

Mentre la trifulga política seguia el seu pas, l'emissora anava creixent, però a la vegada anava generant més despeses, ja que el manteniment d'una programació quasi constant va fer que s'hagués d'agafar gent assalariada perquè vetllés pel seu bon funcionament. Aquest va ser el cas de Manel Ruso, Miquel Llansó, Josep Tarrés i Xavier Mayolas, que es van convertir en els primers treballadors de la ràdio. I és que al final, i com explica Francesc Mayolas, «hi havia programació les 24 hores i molts col·laboradors». Era, segons diu, una ràdio al servei del poble, una ràdio que començava les seves emissions tot dient: «Esteu sintonitzant Ràdio Banyoles. Si algú té una necessitat o emergència, que no dubti a trucar-nos i farem el que estigui en les nostres mans per ajudar-lo». I això comportava que moltes vegades la gent els truqués abans a ells que no pas a la policia o als bombers, com continua explicant: «Recordo un accident a les Rodes on vàrem fer anar la Creu Roja, i després un robatori en una botiga, i nosaltres vàrem donar l'alarma. Era una emissora oberta a tothom, on moltes associacions de Banyoles es van aplegar per fer el seu programa. I s'ho portaven tot fet. Amb els transistors d'aquella època només agafaves Ràdio Banyoles, i això feia que tothom ens escoltés».

I tot aquest esperit de col·laboració va donar els seus fruits en formats de programes de tota mena, ja que, com explica Pere Lladó, tenien força sol·licituds per fer

Sorteig d'un viatge a París fet el desembre de 1984 amb motiu del tercer aniversari de la Ràdio. A la foto, Xavier Mayolas, Eladi Crehuet, Angelina Salvatella i Manel Ruso. (Foto: Joan Olivàs).

programes i se'ls feia una petita prova, «però normalment tothom que volia col·laborar va poder-ho fer».

Evidentment, la palma de la programació se l'emportava l'apartat musical, en una època en què, tal com esmenta Miquel Rustullet, «es posava la música del moment, ja que la música que no era dels vuitanta era *demodé*, era prehistòrica». Però és que aquesta emissora va tenir la sort de tenir com a soci Jordi Juanola, que era el propietari de la discoteca Dallas, cosa que els va permetre arribar a tenir una discografia que voltava els 10.000 discos, i a més a més tenien un discjòquei en Josep Maria Planella que hi anava un cop per setmana i portava totes les novetats musicals, i això els va donar un cert renom com a emissora musical. Miquel Rustullet feia un programa de música que es deia *De 12 a 1*; Esteve Sarquella,

un de jazz; Francesc Mayolas feia pista de ball; Mercè Planas i Jesús Porta, un de sardanes; i al vespre —recorda Francesc Mayolas— «es feia una programació musical amb una presentadora que tenia una veu suau; era un programa on parlava d'amor...». Fins i tot feien programes en directe que transmetien mitjançant un retransmissor, com ara partits de futbol, la missa de festa major o l'aplec de la sardana. Però, amb uns mitjans tan rudimentaris, a vegades tenien més d'un ensurt, com l'any en què l'aparell se'ls va espatllar tot just quan havien de retransmetre un aplec i, segons explica Mayolas, «el que vàrem fer va ser gravar en una cinta de casset la sardana, i en Jesús Porta, en acabar cadascuna, agafava la moto i anava corrent a l'emissora i la posava; o sigui que aquell any, a Ràdio Banyoles, l'aplec es va acabar una sardana més tard».

Un altre tipus de programació eren les entrevistes, com ara el programa *Des de la barca*, que consistia a entrevistar un personatge des d'una barca enmig de l'estany, però amb la particularitat que es feia des de l'estudi, on inserien el so dels remes i de l'aigua. Un altre que va tenir força èxit el va liderar Josep Maria Massip i es deia *Una hora amb l'alcalde*. I continuant amb entrevistes, Francesc Mayolas en feia un altre per on van passar personatges com Miquel Roca i Junyent, Miquel Coll i Alentorn, Pepe Navarro o Álvaro de Luna, el popular *Algarrobo* de la sèrie televisiva *Curro Jiménez*. A més a més, també va fer un especial sobre la mort de Josep Pla, en el qual va participar el metge de Mieres, que havia compartit estada amb Pla.

Jordi Juanola, per la seva banda, en feia un sobre ovis, un tema que en aquella època estava molt de moda, i un altre d'astronomia, en què es feien preguntes als oients a

canvi de premis. Joan Olivas i Baldiri Bramon continuaven el seu camí pel cinema, començant a l'emissora de la plaça de les Rodes, i que anys més tard arribaria a l'actual Ràdio Banyoles. Però com diu el mateix Bramon: «Com que a Banyoles hi havia cinema, era més fàcil fer el programa que ara; parlàvem de les estrenes. La gent trucava i fèiem concursos i regalàvem entrades. I sobretot recordo un gran oient, que sempre participava via telefònica en el programa i que vivia davant de l'emissora, l'Eduard Planells, i quan va morir li vàrem dedicar un programa sencer».

I és que a l'emissora tot hi tenia cabuda, fins i tot el teatre, com ens comenta Joan Olivas fent referència a l'època en què va reunir un grup d'aficionats al teatre i van fer una emissió radiofònica d'una adaptació seva de l'obra més representada a Banyoles, *Don Gonzalo o l'orgull del gec*, d'Albert Llanas.

També hi havia espai per als esports, amb Francesc Noguer i Pere Grabuleda; un programa infantil; un magazín al matí, portat per un tal Parerols; i fins i tot un programa de preguntes, patrocinat pel supermercat SPAR i conduït per Pere Lladó, on donaven a vegades un pollastre o a vegades un conill a la guanyadora, ja que normalment eren les mestresses de casa les que participaven en aquest programa matinal, i que, com diu el mateix Lladó, «va ser un programa que va servir per dinamitzar i promocionar l'emissora».

I fins i tot, tal com ens comenta un altre dels col·laboradors d'aquella època, Jordi Vilà i de Pedro, tenien corresponsals: «Bé, no és que ben bé fossin corresponsals, el que passa és que tenia companys a la Creu Roja, i quan hi havia un accident, els primers a

Josep Maria Planella, als estudis de l'emissora del carrer de la Sardana.

assabentar-nos-en érem nosaltres ja que els deia que em truquessin per telèfon en lloc de venir a l'emissora, i així feia la sensació de tenir corresponsals a Serinyà, a Besalú...».

I evidentment no podien faltar el programes especials, com el de les eleccions de l'any 1983, o el que es va fer amb motiu del segon aniversari de l'emissora, el gener de 1985, i que va consistir en una marató radiofònica de 15 hores de durada, amb concursos, jocs, regals, entrevistes i, com a premi, un viatge a París per a dues persones, que van guanyar Anna Trulls i Antònia Pazos, totes dues de Banyoles. O quan, amb motiu de les grans nevades de l'any 1985, tal com recorda Joan Solana, «la ràdio va tenir un paper fonamental»: «L'alcalde va quedar bloquejat a la República i nosaltres vàrem haver de fer front a una situació d'emergència que ens venia de nou i en aquells moments és quan es va veure la gran necessitat d'una emissora municipal, l'emissora com un servei a la ciutat».

«DISCÒMIX 2001: LA RÀDIO, JO I TU»

L'1 d'octubre de 1983, des del carrer de Santa Maria, a les nou del vespre, Josep Maria Planella, Alfons Guilana i Narcís Feixas, juntament amb Josep Tarrés al control de so, deixaven sentir la seva veu en antena per primer cop. Naixia *Discòmix 2001*, un nou programa de música a Banyoles, però no era un programa de música *normal*, era un programa de discos d'importació: *maxisingles* de música disco o, com diu Josep Maria Planella, «música ballable dels vuitanta, d'importació: *spaghetti-dance*, per les referències que venien d'Itàlia, i *high energy*, per les que venien d'Anglaterra i els Estats Units». *Discòmix* era un programa on «tot estava escrit i on es deixava molt poc a la improvisació». Tot i que durant el temps que va estar en antena va experimentar diversos canvis, tant d'horaris com de components, sempre va mantenir la seva filosofia fins al final, amb la clausura de l'emissora, al carrer de la Sardana, amb Planella tot sol.

D'aquest programa cal recordar també un especial emès la nit de Nadal de 1984, una data en què poquíssimes emissores, per no dir cap, oferien una programació musical, les televisions només retransmetien la missa de Nadal i els cinemes de Girona estaven tancats. Doncs bé, aquella nit, amb poques esperances d'èxit, a les nou del vespre començava aquest especial que, com recorda Josep Maria Planella, «es va allargar fins passades les dues de la matinada a causa de l'allau de trucades rebudes de gent que ens escoltava». L'emissió es va acabar a aquella hora no per manca d'oients, sinó «per por que el Sr. Mayolas, que vivia allà mateix, ens vingués a cridar l'atenció per la fressa».

UN PROJECTE D'EMISSORA COMARCAL

A començament de 1986, el tema d'una ràdio municipal encara estava sobre la taula i no es donava per tancat, sinó tot el contrari, com ho demostra el fet que el nou regidor de Cultura (recordem que feia poc que s'havia trencat el pacte entre convergents i socialistes), Josep Callís, es dirigeixi al cap del Servei de Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya, Josep Paulí Olivella, per demanar-li que li faci arribar «la normativa que cal seguir per legalitzar una emissora de radiodifusió municipal, ja que aquesta regidoria —diu— té intenció de crear una ràdio d'àmbit municipal».

Però al mateix temps que fa aquesta demanda, en data 18 de juny de 1986 adreça una carta a tots els ajuntaments de la comarca en què els convoca per al dia 25 a una reunió «per tractar la possibilitat d'estructurar una emissora de ràdio comarcal». En aquesta reunió «es va acordar per unanimitat elaborar i portar a terme un projecte per a la creació d'una ràdio comarcal», motiu pel qual se'n convocà una altra per al dia 2 de juliol «per tractar de l'organització d'aquesta emissora de ràdio» i encara una altra per al 23 del mateix mes, d'on surt el compromís que la iniciativa de legalitzar aquesta emissora sigui assumida per la Mancomunitat de l'Estany, per la qual cosa en data 19 d'agost Callís envia una carta en què comunica aquesta decisió al president de la Mancomunitat.

En un moment en què la Generalitat estava a punt d'adoptar de nou les divisions territorials (cosa que va fer el 1987), i en què el Pla de l'Estany es movia per aparèixer com a comarca en aquest nou mapa, Josep Callís no va fer res més que adaptar-se a les circumstàncies i

Un programa de Ràdio Banyoles amb Joan Solana i Francesc Mayolas.

demanar una emissora d'àmbit comarcal per demostrar que la comarca tenia factors comuns, com ara una ràdio, i d'aquesta manera donar més força a la reivindicació política. És per això que, tal com diu, «plantejàvem que hi hagués un patronat amb representació de diferents entitats de la ciutat i de la comarca, amb persones amb prou prestigi per donar una objectivitat a la ràdio, de manera que no quedés subordinada a les dinàmiques municipals».

Mentrestant, Ràdio Banyoles havia decidit tancar les seves portes. Per això, el 8 de desembre de 1986 Callís fa una proposta al Ple de l'Ajuntament de Banyoles previst per al dia 18 en la qual explica que, a causa de la desaparició de Ràdio Banyoles, els regidors de Cultura dels diferents ajuntaments de la comarca fa temps

que s'han unit creant una Comissió Gestora Provincial pro Emissora Comarcal, que ja ha acabat la seva feina, per la qual cosa exposa la feina feta i les seves conclusions.

No va haver-hi cap més acord i la nova proposta va quedar parada, tot i que hi havia altres ajuntaments que en el seus plens van prendre decisions encaminades a la creació d'aquesta emissora comarcal, com el de Camós, que en data de 18 de desembre de 1986, a part dels acords d'acceptar aquesta emissora i l'aportació econòmica, fins i tot nomena el regidor de Cultura, Lluís Massanas, perquè s'integri en la Comissió de seguiment i redacció d'estatuts.

En resum, podem dir que en cap moment es va signar cap compromís per part dels ajuntaments per constituir una ràdio comarcal, la qual cosa no volia dir que no es veiés amb bons ulls la iniciativa d'aconseguir que es muntés una ràdio amb visió comarcal. Però s'ha de tenir present que faltava mig any per a les eleccions, i ja que no s'havia arribat a un conveni municipal, s'intentava deixar les portes obertes a un conveni comarcal per involucrar-hi després el Consell Comarcal.

LA FI DE L'EMISSORA DEL CARRER DE SANTA MARIA

A finals del 1986 ja havien passat més de tres anys des de l'inici de l'emissora i hi havia molts factors que calia tenir en compte. D'una banda, l'emissora ja havia crescut molt i els accessos per la barberia d'en Mayolas eren un enrenou; a més a més, uns anys abans els socis de l'emissora havien demanat una pòlissa de 500.000 pessetes, i en aquells moments a la caixa hi tenien prou

diners per retornar el préstec bancari; i finalment, les previsions que l'Ajuntament s'hi impliqués eren gairebé nul·les. Francesc Mayolas explica: «Aleshores ens vàrem reunir els quatre que l'havíem fundat, vam fer una roda de premsa i vam comunicar que tancàvem l'emissora. I l'únic que va voler seguir fou en Jordi Juanola. Els aparells els vàrem deixar a una emissora de Girona, Ràdio Ciutat, però un temps més tard la van clausurar i allà es va quedar tot. I per la seva banda, els vinils els vam malvendre a una emissora que es va instal·lar a Maià de Montcal».

EL TRASLLAT AL CARRER DE LA SARDANA

Tal com deia Mayolas quan parlava del tancament de l'emissora del carrer de Santa Maria, Jordi Juanola va voler seguir, i per això el primer que calia era buscar un nou local, amb espais més amplis, on hi hagués espai per als tècnics i un altre per a les entrevistes, amb un magatzem..., i el van trobar al carrer de la Sardana.

Era així com, el gener de 1987, Jordi Juanola, en representació de Ràdio Banyoles, signava el contracte d'arrendament de l'immoble del carrer de la Sardana, número 9, per un import de 20.000 pessetes al mes.

Per tercera vegada, Ràdio Banyoles tornava a estar en funcionament, tal com reflectia la *Revista de Banyoles* del mes de febrer de 1987: «Un grup de radioaficionats ha posat en marxa l'emissora Ràdio Banyoles que emet diàriament al 92.5 de l'FM. Té unes hores de programació pròpia i la resta està en connexió amb Ràdio 4. Els que l'han posat en marxa volen que la Mancomunitat l'assumeixi perquè tingui un abast comarcal. La programació que es fa des de Banyoles surt per antena

Sorteig fet amb motiu del tancament de l'emissora.

Segell de l'emissora del carrer de la Sardana.

amb la col·laboració de diversos locutors, coordinats per l'equip de radioaficionats que l'ha posat en marxa i dirigits per Jordi Juanola. Els estudis estan situats en una planta baixa del carrer de la Sardana i són equipats amb material totalment nou». I en això tenien tota la raó, com es pot veure en una factura de data 18 de desembre de 1986 d'un import de 515.200 pessetes per la compra d'una «emissora marca JJC autoconstruïda PL 25W lineal 70 W».

La nova etapa duraria ben poc, ja que el 16 de febrer de 1987 la Delegació Territorial del Govern a Girona del Departament de Governació de la Generalitat de Catalunya envia un escrit a l'alcalde de Banyoles en el qual li comenta que han arribat denúncies del funcionament d'una emissora de ràdio cultural els promotors de la qual no tenien cap autorització. Per aquest motiu el cominen a fer-los saber la necessitat de tancar-la immediatament i «si no ho fan així, el Gabinet de

Ràdio i Televisió procedirà a incoar el corresponent expedient, previ al seu precintament i comunicació al Jutjat».

Mentrestant, el dia 11 de març de 1987 la nova emissora es dirigeix als diferents comerciants de Banyoles i comarca per informar-los de la «reobertura de Ràdio Banyoles al carrer de la Sardana, 9», i els recorda que «la nostra entitat té, gràcies a la publicitat amb les seves corresponents quotes, una programació diària cada dia més solida». Acaba dient que si hi estan interessats, els poden trucar «i sense cap compromís passarà a visitar-los el nostre relacions públiques».

L'endemà els arribarà la notificació de l'Ajuntament en la qual els informen de les ordres de la Generalitat de «tancar immediatament l'emissora perquè no disposa de les autoritzacions i permisos preceptius que la legislació actual preveu».

Quatre dies després, Juanola respon a aquesta ordre al·legant que l'escrit «*no reúne los requisitos establecidos*», per la qual cosa, després d'enumerar la mancança d'aquests requisits, considera la notificació «*nula de pleno derecho*», i per aquest motiu es dóna «*por no notificado*».

El mes d'abril de 1987, l'emissora continua emetent, i el dia 1 d'aquest mes, hi ha una nota interna adreçada als col·laboradors on se'ls demana que tinguin cura del material: «agulles, discos, platina, gravadora, etc.», així com que siguin ordenats, «que quan acabi el programa deixin les coses com les han trobades». Aquest document porta l'anagrama RB, «Ràdio Banyoles 92.5 Stereo», i el segell «Ràdio Banyoles del carrer de la Sardana, 9, tel. 57 40 24».

Tanmateix, a mitjan mes, i tal com comenta el *Punt Diari* del dia 21 d'abril de 1987, els Mossos d'Esquadra, per ordre de la Generalitat, van precintar l'emissora, en compliment de la sentència. Aquest fet queda recollit en l'acta de la Secretaria General del Departament de la Presidència de la Generalitat de Catalunya de data 15 d'abril, on diu que, personats al carrer de la Sardana, 9, fan entrega al Sr. Juanola d'una còpia de la resolució 29104/87 i s'esmenta que «es van precintar els equips d'alta freqüència necessaris per a la realització de les emissions i que són un codificador estèreo autoconstruït i un amplificador també autoconstruït».

Quinze dies després, el divendres dia 1 de maig i el dissabte dia 2, a la plaça Major de Banyoles es van organitzar uns actes reivindicatius, tal com explica el rotatiu *Los Sitios* del 2 de maig de 1987, que es farà ressò de la notícia i comentarà que l'emissora nascuda a començament d'any i que tenia el propòsit de fer ràdio per a la comarca ha estat precintada després que el Gabinet de Radiodifusió de la Generalitat de Catalunya fes un estudi de les seves característiques tècniques, arran d'una denúncia formulada per una altra emissora de ràdio. La notícia continua explicant que el personal de l'emissora, sota el lema «Ens han tancat la ràdio. Estem precintats. Banyoles no es mereix això» i durant tot el cap de setmana farà una emissió en directe. Per aquest motiu, diu, «s'ha instal·lat una caseta que reproduceix el que és un estudi de ràdio i també s'ha adequat un entarimat per fer-hi les actuacions ens directe». Entre les actuacions previstes hi ha «a las cinc de la tarda, la cobla La Principal de Banyoles, que interpretarà tres sardanes, i al vespre es farà un especial de rock amb el grup Fulano de Tal i el programa *Speed Rock*». Es va fer un sorteig d'una panera. La papereta, que tenia per títol «Ajuda Ràdio Banyoles»,

reproduïa la imatge d'una ràdio antiga amb una cara i amb la boca tancada amb un cademat.

També es va fer una actuació adreçada a la població per recollir signatures. Aquest document l'encapçalava l'escrit següent: «Se'ns ha privat d'aquest mitjà de comunicació que ens haguera permès d'estendre la germanor i convivència entre tots els pobles de la comarca banyolina. No podem entendre, doncs, per què se'ns ha fet callar; per això avui ens plau escampar la nostra veu de protesta vers aquesta ordre absurda i arbitrària, quan ja havíem rebut el beneplàcit suport dels ajuntaments de Banyoles i de la Mancomunitat i d'altres entitats. A vosaltres banyolins, en contra d'aquesta disposició incongruent, us preguem la vostra solidaritat i, unànimement, el vostre suport, demanant sigui retirada aquesta ordre de suspensió que ha fet emmudir Ràdio Banyoles».

Tot va ser en va, i Banyoles es tornava a quedar sense ràdio, en uns moments en què s'estava pressionant Madrid perquè aprovés una nova llei de la radiodifusió, una reivindicació que venia de lluny, fruit del continu aflorament d'emissores al llarg de tota la geografia catalana i la posterior situació d'alegalitat en què es trobaven totes, juntament amb el clima d'inestabilitat generat per les constants pressions del govern per tancar-les. Això va impulsar la creació, el 4 d'octubre de l'any 1980, de l'Associació d'Emissores Municipals de Catalunya (EMUC), que era l'organisme encarregat de representar les emissores municipals catalanes davant de l'administració, i que va donar una gran força inicial al moviment i a les seves reivindicacions.

Tot i que la Generalitat les tolerava, entre altres coses perquè alimentaven el procés de normalització lingüística

i cultural del país, el 1986, en un intent de pressionar Madrid perquè aprovés una llei reguladora del sector, va ordenar el tancament de totes les emissores municipals, cosa que, per sort, no es va produir en la gran majoria dels casos, però que va deixar una certa sensibilitat en el tema de les emissores alegals i que probablement va tenir alguna cosa a veure amb el tancament de l'emissora del carrer de la Sardana.

L'any següent, amb l'aprovació, el 18 de desembre de 1987, de la Llei estatal d'ordenació de les telecomunicacions

(LOT), que donava reconeixement a algunes ràdios municipals en FM, es feia un primer pas cap a la normalització. El segon es produí el 17 de març de 1989, amb l'assignació de la banda de freqüència en la qual podien operar aquestes emissores, i que recollia bona part de les reivindicacions fetes fins llavors, però quedava pendent el tema econòmic, ja que la llei no permetia la publicitat en les ràdios municipals. Finalment, la Llei estatal d'organització i control de les emissores municipals de 1991 i un Reial decret de 1992 van acabar de regular la situació.

NOVES EMISSORES

Projecte de Ràdio Banyoles. Octubre de 1990. (Document: Josep Maria Francino).

Darrer Ple Municipal de la legislatura 1983-1987. S'acabada una nova legislatura i el tema de la ràdio encara quedava pendent. (ACPE. Fons de l'Ajuntament de Banyoles).

NOUS PROJECTES D'EMISSORES LOCALS

Com he comentat en el capítol anterior, als anys vuitanta s'estava treballant en el tema de la normalització de la llengua i aquest era un dels motius pels quals la Generalitat, en la majoria dels casos de ràdios alegal, feia els ulls grossos, ja que eren un mitjà per propagar la llengua. I a Banyoles, evidentment, també s'hi treballava i fins i tot s'havia creat una comissió en aquest sentit. I és a aquesta comissió a la que es dirigeix Joan Solana, segons explica el *Punt Diari* de data 14 de juny de 1986, per fer palesa la seva preocupació per la desaparició, en els darrers mesos, de tres mitjans de comunicació locals: *El Bagant*, *Lubricrònic* i el projecte de televisió anomenat Vídeo Revista Banyoles. I tot i que encara hi havia la *Revista de Banyoles*, Ràdio Banyoles i alguns butlletins interns d'algunes entitats o associacions, «s'han detectat quatre emissores de ràdio que estan en període de proves i els membres de la comissió tenen constància de l'intent d'obrir vuit emissores més i una altra televisió local». No sé si el nombre és una mica exagerat, però el que sí que demostra és que a la ciutat hi havia una certa inquietud pel tema radiofònic, i almenys tres d'aquestes emissores que esmenta el *Punt Diari* van arribar a presentar els seus estatuts.

Una d'aquestes emissores, per cert, deixa entendre que és el mateix Ajuntament el que la crea, ja que l'article primer dels «Estatuts de la Fundació Pública del Servei Ràdio Banyoles» diu: «L'Ajuntament de Banyoles constitueix la Fundació Pública denominada Ràdio Banyoles, La Veu de l'Estany», i l'article cinquè continua dient que tot i que el domicili social serà al mateix Ajuntament, «les instal·lacions de la ràdio s'hauran d'allotjar en local adient».

Una altra proposta és la que presenten Florentí Morante i Josep Maria Puig, que s'adrecen a l'Ajuntament per proposar la creació d'una emissora municipal sota el nom d'Emissora de la Comarca del Pla de l'Estany. Diuen que, després de les dues experiències anteriors de ràdios a Banyoles, queda clar que ha de ser l'Ajuntament, i no una iniciativa privada, el que es faci càrrec del projecte. En el seu escrit comenten que per realitzar aquest projecte compten amb l'ajuda i l'experiència de dues emissores, Ràdio Salt i Ràdio Grup de Girona, que estan disposades a ajudar-los «a començar amb bon peu». I s'acaba la proposta adjuntant-hi la programació pensada.

Finalment, el mes de novembre de 1987 es presenta a l'Ajuntament una «sol·licitud d'un grup de joves de Banyoles per la creació d'una emissora local». El projecte anava signat per Xavier Tarrés Busquets, com a portaveu del grup format per: Josep M. Planella, Manel Ruso, Jaume Badia, Jordi Capell, Jordi Cruells, Jordi Vilà, Jordi Domènech i Xavier Tarrés. En l'escrit diuen que no són professionals i que la seva experiència es basa en el fet d'haver col·laborat en la primera emissora i de ser organitzadors de la segona, una situació aquesta que els ha fet veure que Banyoles necessita cada cop més un mitjà de comunicació en què estiguin implicats, a banda de l'Ajuntament, la resta d'entitats: socials, esportives, culturals... I diuen que estan satisfets de veure que en el programa electoral¹ es parlava de la creació d'una nova emissora, al mateix temps que recorden que la Plataforma Progressista,

1 Les eleccions municipals s'havien fet el 10 de juny de 1987 i Pere Hernández repetia com a alcalde de la ciutat. En el seu programa electoral deia: «fer l'estudi i les gestions necessàries per a la implantació d'una emissora municipal de ràdio».

per la seva banda, també havia deixat escrit el seu interès per crear aquest mitjà de comunicació. Per això demanen que es creï una comissió formada per l'Ajuntament, entitats ciutadanes i els qui escriuen la carta, per començar-hi a treballar. Subratllen la urgència de tirar endavant aquest projecte, ja que tindria moltes més possibilitats de ser legalitzat si es fes abans que s'aprovés la Llei d'ordenació de telecomunicacions. Al final de l'escrit s'hi adjunta l'adhesió de trenta-una entitats esportives i culturals de la ciutat, entre les quals, vuit associacions de veïns, dues escoles i els dos instituts.

I encara un darrer intent: el van protagonitzar tres joves, entre ells Josep Ignasi Avilés i Xavier de Palau, que un bon dia es van presentar al despatx de Joan Solana per preguntar què podien fer per poder fer ràdio. Segons diu el mateix Josep Ignasi, Solana els va dir que se n'informaria, però que en tot cas el que sí que estava clar era que amb el temps hi havia la intenció de fer un projecte d'emissora municipal. I tot i que la cosa no va passar d'aquesta conversa, és evident que Joan Solana tenia raó: amb el temps hi hauria una emissora municipal.

NEIX UN NOU PROJECTE DE RÀDIO

En les eleccions municipals de 1987, tot i que la Plataforma Progressista va ser la força més votada, va ser el convergent Pere Hernández qui va acabar governant, gràcies al suport dels populars. Els inicis d'aquest nou mandat foren força difícils i el tema de la ràdio estava més viu que mai, ja que, en els programes de tots els partits se'n parlava. Havia arribat el moment, encara que amb set o vuit anys de retard respecte a la fundació d'altres

Govern local

Continuar amb el sistema d'actualització permanent de tot allò que fa referència a les ordenances governatives.

Reciclatge de la formació dels membres de la Policia Municipal perquè puguin ampliar la seva gestió i efectivitat a tots nivells en l'ordre de la Ciutat, com són:

Regulació del trànsit
Prevenició d'accidents i delictes
Protecció del medi ambient
Control dels sorolls, superiors a la legalitat permesa

Redacció del catàleg de riscos potencials relatius a:
Incendis
Inclemències meteorològiques
Altres

Facilitar una informació adequada a tots els ciutadans i també pautes a seguir en casos d'emergència.

A través dels nous serveis de mecanització i informàtica, continuarem simplificant els tràmits burocràtics i dissenyarem models normalitzats per cada tipus d'expedient amb l'objectiu d'aconseguir la màxima agilitat administrativa.

S'intentarà obtenir de la Generalitat una ampliació de col·laboració amb la policia autonòmica.

Convencuts que la participació ciutadana en les tasques públiques és el millor sistema per estreynar la relació entre administració i ciutadans, fomentarem i reforçarem tots els aspectes que ajudin a aconseguir-ho.

Creació i posada en funcionament de la Junta Local de Protecció Civil. Paral·lelament s'habilitarà un local en les dependències municipals, com a seu permanent dels ràdio-aficionats que tan eficaçment col·laboren en les tasques de Protecció Civil.

Es desenvoluparà el pla de seguretat contractat per l'actual Ajuntament en conveni amb l'INEM durant l'any 1987.

Cultura, ensenyament i joventut

Es donarà suport a les activitats culturals i recreatives, es promourà les seves iniciatives i es donarà suport a les Entitats que les proposin.

Establir el conveni de Museus, amb la Generalitat i la Diputació, per aconseguir l'acabament de les obres en els Museus Arqueològic i Darder, i procurar alhora la rehabilitació dels claustres del Monestir per l'any 1992.

Potenciar el «Servei Municipal de Normalització Lingüística».

Donar continuïtat a la convocatòria dels «Premis de Composició Musical per a Cobla de les Viles de Carat i Banyoles».

Estudiar la viabilitat de la restauració del Concurs de Pintura ràpida.

Donar suport i enriquiment personal dels alumnes de vacances escolars.

Tornar a fer l'edició periòdica del Butlletí d'Informació Municipal i procurar-ne millorar el seu contingut i també fer l'estudi i les gestions necessàries per a la implantació d'una emissora municipal de ràdio.

El funcionament de l'Escola d'Art i de Disseny de Música tindrà un suport especial.

Continuar el procés de manteniment i millora dels Centres Escolars.

Bona col·laboració amb les Associacions de Pares d'Alumnes.

Facilitar la utilització dels espais d'ensarj dels Centres Docents, per a utilització pública fora de les hores lectives.

Creació del «Consell Local de Joventut» com a òrgan de participació juvenil institucionalitzada.

En el programa electoral de Convergència i Unió de les eleccions municipals de 1987, ja es preveia el tema d'una emissora municipal.

emissores municipals, de pensar en una ràdio municipal, en una època en què, tal com recorda Solana, «tothom en tenia menys nosaltres».

I si en l'anterior mandat Joan Solana i després Josep Callís s'havien plantejat la necessitat d'una emissora, tant municipal com comarcal, en aquest els que es convertiran en els seus valedors seran Francesc Noguer i Josep Pagès, el quals, com comenta Pere Hernández, després

del pacte de 1988,² van col·laborar de ple per tal de tirar endavant el projecte.

A partir d'aquí, i amb uns Jocs Olímpics a uns anys vista, es posa en marxa el procés de creació de la nova Ràdio Banyoles. I per això el primer que calia definir era allò que es volia aconseguir, un tema que recorden molt bé tant Joan Solana («que Banyoles tingués una emissora pròpia i que fos un espai d'expressió ciutadana») com Pere Hernández («amb una certa qualitat, amb espais propis, amb un bon organigrama de treball i que no tingués una incidència política concreta, sinó que fos variada i múltiple, i que a més a més fos una escola per a la gent aficionada, on trobés la manera de promocionar-se, ja que era un moment en què la ràdio tenia mola força»).

Quedava un tema per definir, sorgit de la por que la ràdio, en ser municipal, es convertís en l'òrgan propagandístic de l'Ajuntament de torn. Finalment, pel que explica Hernández, es va trobar una solució: «Els tres partits polítics ens vàrem posar d'acord en aquest tema, així com a dotar-la d'uns bons recursos econòmics. I tot i que al començament es plantejava un cinquanta per cent d'ingressos propis a base de publicitat i la resta per part del municipi, al final, pel que he vist, no va ser així i ha acabat sent al cent per cent d'aportació municipal».

Ara només calia tirar endavant el projecte i així ho manifestava un document datat el 3 de maig de 1989. Sota el títol de «Manifestació de la voluntat de creació de l'emissora municipal de ràdio», deia: «En el seu progra-

2 Fa referència al pacte de govern que es va fer amb vista a la propera cita olímpica, i en el qual la Plataforma i Convergència deixaven de banda les seves rivalitats polítiques i engegaven un projecte de ciutat en què la primera es faria càrrec de la gestió olímpica amb la creació de l'empresa Prosolba i la segona continuaria amb la gestió municipal.

Instal·lació del centre emissor (8.10.1990) situat al puig d'en Colomer. (Foto: Josep Maria Francino).

ma d'actuació per enguany, l'àrea de Cultura té previst el muntatge i posada en funcionament de l'emissora municipal de ràdio. En aquest moment, l'objectiu coincideix amb el procés legislatiu que donarà l'oficialitat a la realitat avui existent del conjunt d'emissores municipals, ja en funcionament». En el mateix document s'especificava que es destinarien al projecte 7.977.048 pessetes. Fou un projecte, tal com diu l'alcalde d'aquella època, Pere Hernández: «que es va finançar quasi totalment des de l'Ajuntament, ja que, si no recordo malament, la Diputació hi va col·laborar amb alguna cosa. Varen ser els únics diners que no eren per als Jocs Olímpics. Va ser una aportació directa dels pressupostos municipals com a projecte d'inversions».

El pas següent va ser contractar Josep Maria Francino,³ que recorda molt bé com va anar tot: «Era abans de l'estiu del 1990 i qui va contactar amb mi va ser en Joan Solana, però de part de l'alcalde Pere Hernández. Em van encarregar el disseny i la posada en marxa d'una emissora municipal, des de zero fins a sortir per antena, i això implicava personal, infraestructures tècniques i físiques, etc. Havia de centrar l'emissora en el lloc; primer pensant en Banyoles i els seus habitants, i després pensant que al cap de poc hi havia unes olimpíades».

El procés de creació va ser força ràpid. Amb l'experiència que tenia Francino, d'haver muntat quatre emissores, l'encàrrec no li comportava res que no hagués fet, i a més coneixia els professionals per fer-ho: «Amb l'arquitecte amb qui vaig començar a dissenyar el projecte —després van acabar-ho els de la Diputació— hi havia treballat muntant Catalunya Ràdio i després a Ràdio Olot. Amb un pressupost que era força important i amb aquests professionals, vàrem poder fer un bon projecte: parets dobles amb filtres al mig, terres flotants... En resum, es van fer uns estudis dignes de les millors emissores privades».

Un altre dels temes que havia de solucionar era el de l'emplaçament: havia de ser un espai municipal. Com diu Francino: «Per muntar l'emissora, buscàvem un lloc amb espai i al final la vàrem muntar en un pis on hi havia com una escola; on hi ha ara la redacció, hi havia pupitres i una pissarra. Des del principi tenia clar que hi havia d'haver tres llocs bàsics: l'estudi

central, un estudi de gravació de programes i un estudi d'edició i on es poguessin fer entrevistes telefòniques; i a més a més un control central». Al final, i aprofitant que l'interventor municipal deixava l'habitatge que ocupava i que era de propietat municipal, es va decidir instal·lar-la en el segon pis del número 11 del carrer Pere Alsius, el mateix lloc on encara està situada actualment.

Al cap d'un mes, el juny de 1990, ja s'elaborava una «Memòria descriptiva i avanç de pressupost per a l'adequació del pis 2n 2a de l'edifici situat a Pere Alsius, 11, de Banyoles per a emissora de ràdio», signada per l'arquitecte Joaquim Figa i Mataró. Aquest pressupost incloïa les obres que s'hi havien de dur a terme (enderrocs, obra de paleta, enrajolats, tancaments, vidres, pintura, material sanitari, instal·lació elèctrica i telèfon, mobiliari i aire condicionat) i pujava a 8.747.930 pessetes, a les quals s'haurien d'afegir 500.000 pessetes, que seria el cost de la caseta on estaria situada l'antena. Si hi sumem els honoraris de la confecció del projecte, un percentatge més sobre despeses generals i l'IVA, el total de l'obra era de 12.956.422 pessetes.

Però la cosa no fou tan fàcil com sembla fins aquí, ja que com sempre el rerefons polític planava sobre algunes decisions, i hem de recordar que en aquells moments la societat banyolina estava pràcticament dividida en dos, tal com havia quedat reflectit en les últimes eleccions, en què els dos grups majoritaris havien obtingut vuit regidors cadascun. I el fet de tenir una ràdio que podríem considerar preolímpica, és a dir, que la seva inauguració no podia anar gaire més enllà de començaments de 1991, una data que casualment coincidia amb la campanya electoral, podia convertir-la en una eina

3 Nascut a Terrassa el 1947, havia estat director adjunt de Ràdio Terrassa i de Ràdio Club 25 i del projecte de les Emissores de la Generalitat, a més de director de Catalunya Ràdio, Ràdio Associació de Catalunya i Ràdio Olot. Creador del projecte i posada en marxa de Ràdio Sant Joan les Fonts, impulsor de Ràdio la Vall d'en Bas i assessor de Ràdio les Preses.

política més,⁴ i així ho explica Joan Solana: «Una bona emissora, en campanya electoral, volia dir que hi havia una caixa de ressonància del que passava a l'Ajuntament de primer nivell».

Aquesta desconfiança feia que els debats municipals, si més no en el tema de la futura gestió de la ràdio, no fossin precisament una bassa d'oli. Només cal recordar un ple de l'Ajuntament d'aquell 1990 al qual feia referència Francesc Noguer en una entrevista que li va fer la *Revista de Banyoles* l'any 2004. En aquella sessió municipal, Convergència va proposar una modificació de crèdit que plantejava que els més de set milions de pessetes que s'havien de destinar a l'emissora passessin a una altra àrea, un fet que hauria suposat que el projecte de la ràdio no s'hauria pogut tirar endavant. Francesc Noguer va votar-hi en contra, i per tant va trencar la disciplina de partit, tal com comenta en l'esmentada entrevista: «Jo tenia una il·lusió, els meus companys en tenien una altra. És l'única vegada que he faltat a la disciplina de vot, però no me'n penedeixo. Si no ho feia aleshores, se m'escapava el tren, i jo volia que Banyoles tingués ràdio».

Al final, però, en data 29 de setembre del 1990, el diari *El Punt* informava que la comissió de govern de l'Ajuntament havia aprovat, el dimarts dia 25, el model de gestió pressupostària de l'emissora municipal. Aquest model incloïa l'adaptació de l'espai on s'instal·laria l'emissora, la seva posada en funcionament i el pressupost del 1991, en total 34.000.000 de pessetes. El director de l'emissora, Josep Maria Francino, també deia a aquest rotatiu que les obres s'enllestirien en poc més d'un mes i que

després caldria un període de proves; i sobre el model de ràdio que se seguiria, Francino deia que es declarava partidari d'una ràdio convencional «en la qual tinguin cabuda, a més de música, notícies de Banyoles i comarca, i programes culturals, per a mainada, per a gent gran, etc. En definitiva, que tothom tingui ocasió d'escoltar aquell programa que li agrada».

Amb els temes tècnics i pressupostaris solucionats, ara calia trobar el personal necessari per poder-la tirar endavant. D'una banda, s'havia pensat en tres o quatre contractats: el director, un cap de programa, un cap d'emissions i un cap d'informatius; però també calia buscar voluntaris, com recorda Francino: «De bon principi ja es va pensar en una ràdio de voluntariat, que sigués una escola de ràdio, que sigués la veu de totes les associacions i de la gent que feia coses... i que possiblement d'aquí podria sortir algú que es volgués dedicar a la ràdio». Al final es va contractar Josep Ignasi Avilés i Jordi Vilà: l'un com a cap d'emissions i l'altre com a cap de programes.

Jordi Vilà i de Pedro ja venia de les primeres emissores que va haver-hi a Banyoles, però, com ell mateix comenta quan es refereix al moment en què Francino li va proposar de fer-se càrrec del tema de las programacions, no era un professional i no sabia com fer-ho. Per això va acceptar el càrrec però seguint les directrius de Francino fins que va saber com anava tot. Recorda que entrevistaven tothom qui volia fer un programa (s'examinaven els continguts proposats i es feia una prova de veu), i que en principi es mirava de no descartar ningú: «Fèiem moltes hores de programació i calia cobrir-ho tot, de manera que al final amb les diferents aportacions s'aconseguí fer una programació molt variada».

⁴ I de fet així va ser, perquè la ràdio s'inaugurava oficialment el dia 11 de març de 1991 i el dia 20 ja s'hi feia la primera tertúlia política.

Vilà fou una persona que treballà molt al costat de Francino i per això recorda molt bé quina era la seva primera idea d'emissora: «La idea d'en Francino, d'acord amb el seu organigrama, era la d'una emissora més aviat privada, comercial. A més audiència, més ingressos. Però al final l'estructura es va haver de reduir, perquè no podíem tenir un director, un cap de programa, un cap d'emissions, un cap tècnic, un cap d'administració i un comercial. El que no es podia permetre és que tot un seguit de gent cobrés i el gran nombre de col·laboradors que hi havia, no. I al final va acabar amb un director, un responsable de informatius, un tècnic i una persona que omplia la resta de buits fent de control de so, posant música i fent algun programa».

UNA EMISSORA AL PASSEIG DE LA INDÚSTRIA

Curiosament, mentre Francino començava les negociacions amb l'Ajuntament per tal de tirar endavant una emissora municipal, tot just a l'altra banda del carrer, el germans Josep Ignasi i Carles Avilés estaven muntant una emissora, si és que la podem anomenar així, a casa seva. L'aparell en concret era una emissora d'1 watt de potència que venia de regal si et subscrivies a *Electrónica viva*, una enciclopèdia que sortia per fascicles. Com comenta Josep Ignasi, «era una emissora negra, amb dos botons: un per a la música i un altre per al micro. Ales-

hores només va caldre penjar una antena al balcó, i bé..., ens escoltaven tres veïns i prou».

Emetien només música, però el problema era que estaven davant per davant de la Policia Local i a tocar del quarter de la Guàrdia Civil, i per poca potència que tinguessin, interferien amb la seva emissora. Quan van tancar, Josep Ignasi Avilés va anar a l'Ajuntament a informar-se de què es podia fer i aleshores és quan es va assabentar que Francino estava a punt de posar-ne una en marxa. Després de xerrar un estona, va deixar el seu currículum, nul en experiència radiofònica, i pocs dies després li van oferir de treballar en la nova emissora.

D'aquesta manera, Josep Ignasi Avilés entrava a formar part del nou projecte que tot just s'estava gestant i del qual recorda, per exemple, la creació del Grup d'Amics de Ràdio Banyoles, als quals es demanava que enviessin una postal des del lloc on l'escoltaven, per dur a terme el que en deien un «control de recepció»; i les anades a l'estudi del Bisbat de Girona —que en aquells moments tenia com a responsable una altra de les persones que formarien el primer grup de la futura ràdio, Lluís Hostench— per fer les primeres gravacions, en unes cintes de cassat que després portaven a Banyoles per poder-les reproduir des de l'emissora que hi havia al despatx de Cultura.

**RÀDIO BANYOLES,
L'EMISSORA DEL PLA DE L'ESTANY**

RÀDIO BANYOLES TORNA A ESTAR EN ANTE-NA

Per fi havia arribat el gran dia, un dia que Francino recorda així: «Vàrem començar a sortir en antena des del despatx d'en Francesc Noguer el dia 10 d'octubre de 1990. A tocar de la finestra, hi havia una taula amb una taula de mescles, dos CD, un receptor i un parell de micros; i un radioenllaç al balcó que connectava amb una antena al puig d'en Colomer». Van ser uns dies, com recordava poc temps després el mateix Francino en una entrevista al diari *El Punt* el 9 de febrer de 1993, en què «en Francesc Noguer s'havia d'emplaçar en un petit racó del seu despatx, perquè la resta estava permanentment ocupada per l'equip tècnic i algun col·laborador».

Tot i que abans van haver de superar un altre escull. Quan van voler fer servir el nom de Ràdio Banyoles, va resultar, tal com diu Francino, «que el nom el tenia registrat una persona de fora d'aquí. Estava registrat a Madrid, per una persona de Sant Joan les Fonts, Bartomeu Espadalé, que en el seu dia va registrar tots els noms de poblacions importants per si feien una possible emissora de ràdio». Al final, però, el problema es va solucionar i es va poder fer servir el nom, tot i que allargant-lo «per donar-li més entitat, pensant que en el futur hi poguessin haver més emissores al Pla de l'Estany. Era per donar-li més importància i que fos, com qui diu, l'emissora central. Per això es va dir: Ràdio Banyoles, Emissora Municipal del Pla de l'Estany».

El perquè de començar a emetre d'aquesta manera tan precària l'explica el mateix Francino: «En aquella època, el fet que s'estava muntant una emissora de ràdio a Banyoles sortia molt sovint a la premsa i calia donar

Primera emissió des del despatx del regidor (16.10.1990). Jordi Vilà. (Foto: Josep Maria Francino).

alguna cosa a la gent. Per això vàrem començar a emetre d'aquesta manera, quan casi no s'havien començat a projectar els estudis definitius. La gent posava la ràdio i sentia Ràdio Banyoles... Al començament quasi tot era música, i recordo que hi havia una noia¹ que va començar a fer algun anunci i que ens portava coses... i també donàvem informació del butlletí municipal».

D'aquest fet se'n feia ressò la revista *LHam* del mes de novembre. Deia que en el 107.3 de la banda FM es podia escoltar ja Ràdio Banyoles: «Consta d'un magazín de matí de tres hores de durada que combina la música, l'entreteniment i la informació. També inclou temes específics, cada dia diferents, i tractats per especialistes. La resta del matí consta d'un concurs i d'un programa d'efemèrides musicals. La programació del vespre és de tres hores, de dilluns a dimecres, quatre el dijous i sis el divendres. En aquesta franja horària es combina la

¹ Es refereix a la periodista banyolina Carme Coll.

Primera emissió des del despatx del regidor (16.10.1990). Josep Ignasi Avilés. (Foto: Josep Maria Francino).

informació, l'esport, la cultura, l'humor i la música». I pel que fa als caps de setmana: «Trobem les agendes per saber com passar el temps de lleure, tota la informació que genera l'esport en els seus dies més actius, la participació de l'audiència i un apartat molt important com és la música». I acaba dient que volen cobrir totes les necessitats: «del rock a la música clàssica, passant pel jazz i altres estils musicals; de la informació més sintetitzada als noticiaris més elaborats, l'esport, la cultura, l'humor, les paraciències, etc.». Però poc després de la posada en marxa de l'emissora, el 29 d'octubre de 1990, Josep Maria Francino és nomenat director de Radio Nacional de España a Girona, una oferta a la qual, com ell mateix diu, no va poder dir que no: «No vaig tenir més remei que acceptar-la, ja que a la meua edat no podia rebutjar una oferta com aquesta».

Amb la marxa de Josep Maria Francino, que s'havia incorporat al nou càrrec el dia 5 de novembre de 1990, calia trobar un altre director per a la nova emissora. La

Primera emissió des del despatx del regidor (16.10.1990). Josep Maria Francino. (Foto: Josep Maria Francino).

persona escollida fou Narcís Carreras, que s'incorporarà al nou càrrec a principis de gener de 1991. Lligat des de feia onze anys a Ràdio Girona, on havia començat a treballar als 17 anys, la primera tasca de Carreras era continuar la posada en marxa de l'emissora, una feina començada per Francino, tal com deia el mateix Carreras en una entrevista al diari *El Punt* de data 3 de gener de 1991: «El que haig de fer ara jo és continuar el treball que ell va iniciar. Per tant, continua sent vàlida la ràdio convencional que va imposar Francino, fugint de la radiofórmula (només música), connectant amb Catalunya Ràdio per les notícies de cada hora i donant rellevància a les informacions locals i comarcals». Segons el rotatiu, Ràdio Banyoles, en aquell moment i en espera que estiguessin acabades les obres, continuava emetent des del mateix edifici de l'Ajuntament, de 12 a 2 del migdia i de 6 a 8 del vespre. Aquestes emissions consistien en bona part en el material que s'havia enregistrat prèviament als estudis del Bisbat i en connexions amb Catalunya Ràdio.

El logo de la nova Ràdio Banyoles.

S'acabava l'any 1990 i per fi Banyoles tenia allò que feia tant de temps que la ciutadania demanava: una emissora municipal.

RÀDIO BANYOLES 107.3

Amb Narcís Carreras al capdavant de la nova emissora i amb Josep Ignasi Avilés com a cap d'emissions, els faltava un responsable d'informatius, i és quan Carreras va pensar en Lluís Hostench, amb qui havia coincidit a Ràdio Girona. Tot i que encara va tardar un temps a incorporar-s'hi plenament, ja des del començament va col·laborar-hi per tal que quan arribés el dia de la inauguració tot estigués a punt.

Però a banda dels, podríem dir-ne, professionals, calia tenir present un altre tipus de personal, els col·laboradors, ja que s'havien de cobrir moltes hores de programació i sense ells no seria possible. Per aquest motiu es va fer una crida a tothom que volgués participar en el nou projecte, tot i que de fet molta d'aquesta gent ja hi estava en contacte de bon principi,

i així ho recorda Pep Boix, el qual ens explica que, durant ben bé un any abans de la inauguració oficial, feien reunions periòdiques al despatx de Francesc Noguer: «Es va crear una mena de plataforma de gent que havia fet ràdio i de gent que tenia ganes de fer-ne i ens van convocar a l'Ajuntament, on recordo intenses i llargues reunions amb l'aleshores regidor de Cultura, en Francesc Noguer, i antics col·laboradors com en Jordi Capell, en Jordi Vilà, l'Agnès Mesas, en Jordi Tarrés... per copsar i intentar tirar endavant la idea de crear la ràdio municipal. Era el *boom* dels anys noranta, en què la Generalitat, un cop assumides les transferències, començava a atorgar les llicències als municipis». Pep Boix era una persona que ja havia començat a fer ràdio a principis dels anys vuitanta, primer a l'emissora de la plaça de les Rodes i després a la del carrer de Santa Maria, i que per tant portava el cuc de les ones dins del cos, motiu pel qual no li va costar gens implicar-se en aquest equip que s'estava formant, en un paper que estava a cavall entre Avilés i Carreras, per una banda, i els col·laboradors, per una altra, ja que si bé feia programes, en especial el magazín *Dia a dia*, també s'encarregava del tema de la publicitat, una tasca que primer durien a terme Pere Toca i Carme Vinyoles i que a poc a poc, a partir del mundial de rem de l'any 1991, va anar assumint ell mateix.

I per fi va arribar el gran dia. Aquell projecte que, segons explicava la *Revista de Banyoles* del mes següent a la inauguració, havia costat 20 milions de pessetes —repartits entre el que era purament la construcció de l'espai físic, 12 milions, i l'equip tècnic, 8 milions— arribava al seu fi. La data escollida per a l'ocasió va ser la del dilluns 11 de març de 1991, en què a partir de les sis de la tarda l'emissora va obrir les portes per

El despatx de «programes i emissió» el gener de 1991. (Foto: Josep Maria Francino).

tal que tothom que ho desitjés pogués veure en què s'havien invertit aquells diners. I la veritat és que la inversió va valer la pena, tal com comenta Pere Hernández: «Havíem començat tard però amb una gran dignitat, ja que eren unes instal·lacions perfectes. I això ho demostra el fet que després de vint anys tenim encara una emissora». I és que, com afegia Joan Solana, «quan va néixer, això sí, va néixer amb unes instal·lacions i un concepte de programació molt superior al que hi havia».

Aquell dilluns, ens comenta Narcís Carreras, es va generar una gran expectació i la ràdio es va omplir de gent. Pels estudis de la nova Ràdio Banyoles, dissenyats per l'arquitecte Lluís Bayona, va passar gent com Francina Boris, «la veu de tota la vida de les ones gironines»; el cantautor Santi Vendrell; Josep Maria Francino; Jordi Jordà, que feia ben poc que havia estat nomenat director de Ràdio Girona...

PROGRAMES del mes d'abril de 1991

A tota música (Xavi Borrego)
Al vostre gust (Elena Llorens i Maria Rovira)
Ara que hi som tots (Agnès Mesas Martínez)
Back statge (Narcís Rebollo)
Bon suármadam (Jordi Cruells)
Clau de rock (Josep Ramió i Josep Porxas)
Cocteleria i Begudes (Maties Garcia)
Cultura i música popular tradicional (Rafael Angelats)
Dia a Dia (Pep Boix)
Dial diari (Marta Amela)
El món del motor (Josep Duran Port)
El vell escocès (Andrew McGurg i Josep Alsina)
Els clàssics (Mònica Sais)
Esprit de Broc (Jaume Angelats i Albert Olivas)
Filmoteca musical (Joan Agustí, Baldiri Bramon i Joan Olivas)
Gastronomia i cuina (Jaume Fàbrega)
Impressions (Josep Branyas i Esteve Sarquella)
L'altra cara de la música (Miquel Rustullet).
Lambaixada (Xavi Tarrés i Manel Ruso)
La general radiofònica (Josep M.Puig Tarradellas)
Les altres realitats (Xavi Serra)
Medi Ambient (Jesús Garcia)
Medicina general (Irene Serrat)
Medicina naturista (Armand Cuadra)
Sense límits (Josep Maria Fontbernat)
Terra de conreu (Maurici Duran)
Una darrera l'altra (Ester Santaló)

Eren uns estudis molt semblants als actuals, tal com els descrivia el *Diari de Girona* de l'endemà: «Ocupen un total de vuitanta metres quadrats, amb dos locutoris i dos controls de so. Un dels locutoris de l'emissora s'utilitza per a les emissions en directe, i a l'altre, més petit, s'hi fan les gravacions, tot i que són intercanviables».

La *Revista de Banyoles* del mes d'abril resumeix així aquell dia: «A l'acte d'inauguració, que va tenir lloc a l'Ajuntament, hi van assistir diferents alcaldes de la comarca, entre ells, evidentment, Pere Hernández, i diverses personalitats del món cultural i artístic. La jornada es va iniciar amb una hora de 'portes obertes'; més tard es va emetre el primer programa, de caire especial, en què van parlar, a banda de Pere Hernández, els directors de Ràdio Salt i Ràdio Palamós, Jofre Ferrer i Manel Cerdà, respectivament; Josep Maria Francino, i el regidor de Cultura, Francesc Noguera, entre altres».

L'endemà, 12 de març, començava la programació normal, un dia que Josep Ignasi Avilés té molt marcat a la memòria: «Va ser una sensació única: anar a treballar en allò que t'agradava, però no com un *hobby* sinó com un treball. És una sensació que mai més he tingut». I és que havien estat molts mesos de preparació per arribar a aquell dia, el dia en què es començava la programació normal, de nou hores diàries els laborables (al matí de 9 a 2 i a la tarda de 6 a 12, mentre que de 2 a 6 connectava amb Catalunya Ràdio), de quinze els dissabtes (de 9 del matí a 12 de la nit) i de dotze els diumenges (de 9 del matí a 9 del vespre). Allò dels caps de setmana... eren uns altres temps, ens diu Narcís Carreras: «Fèiem de tot. Fèiem moltes hores de programació. Avui en dia seria impossible, o si més no caríssim».

«L'ALTRA CARA DE LA MÚSICA»

Hereu de les emissores de la plaça de les Rodes i del carrer de Santa Maria, Miquel Rustullet, amb el seu *L'altra cara de la música*, es converteix en el degà de l'actual emissora, amb un programa gestat l'any 1990 al despatx del regidor de Cultura, quan encara aquesta emissora era només un projecte en un paper. La idea va sorgir de les cares B dels *singles*, aquelles que no escoltava ningú, i des de llavors s'ha mantingut en antena, sempre amb plantejaments diferents dels programes musicals convencionals, com per exemple cançons dels LP que no s'havien editat en *single*.

Actualment, però, l'aparició dels CD ha fet variar la línia del programa, i tant podem trobar que durant una temporada està dedicat als monogràfics musicals, com a edicions especials sobre pel·lícules, sèries de televisió, musicals, etc., o a fer un repàs exhaustiu dels anys daurats de la música, dècada a dècada.

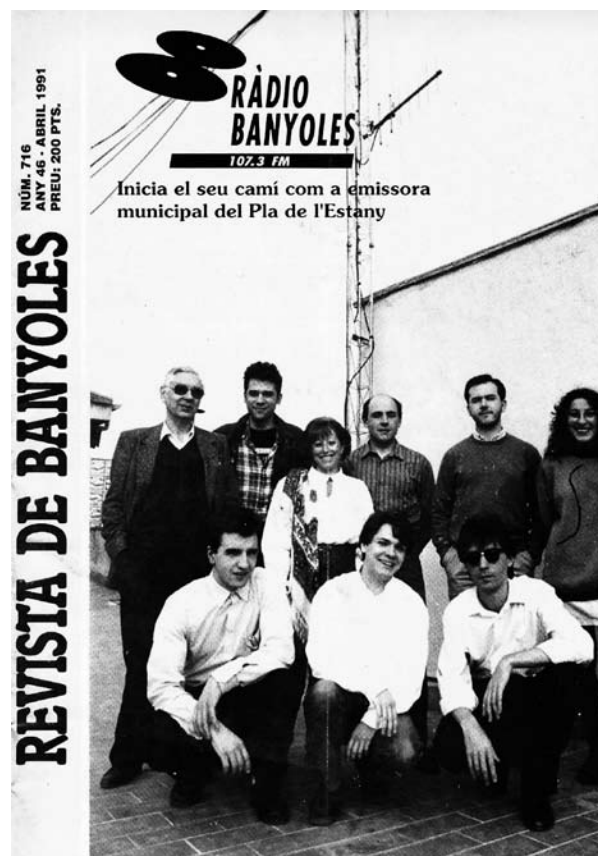
Tot just havia passat una setmana que ja van superar la primera prova de foc: un debat electoral. Era el dia 20 de març i els partits ja estaven en campanya electoral amb vista a les properes eleccions municipals, que s'havien de fer el 20 de maig. Faltaven només dos mesos i aquell dia es van aplegar al voltant de la taula de l'estudi número 1 de Ràdio Banyoles cinc dels sis caps de llista: Pere Hernández, de CiU; Joan Solana, de la Plataforma Progressista; Pere Lladó, del CDS; Josep Mir, del PP; Miquel Verdaguier, d'ERC, i Carles Jordà, de la CUP, número 5 en la llista i que va substituir el candidat Pere Bosch. Amb Narcís Carreras com a moderador i Josep

Ignasi Avilés al control de so, es va fer un programa que va ser seguit per una gran quantitat de ciutadans, i que no es feia a Banyoles des de l'any 1983, quan Pere Lladó, a l'emissora del carrer de Santa Maria, havia dut a terme una experiència similar. Va ser, com diu Lluís Hostench, «un debat fet per la gent del poble, amb polítics del poble, i no un debat fet a Girona. Era la gent de casa, explicant a casa els seus problemes». Fou un programa que es va veure completat, dos mesos després, amb el seguiment de les eleccions i amb el que, segons ells, va ser un gran èxit: «que a 1/4 de 10 de la nit del dia de les eleccions, una hora i quart després de tancar el col·legi, es pogué donar per antena la composició del nou Ajuntament». Un èxit que es va aconseguir «gràcies al fet que teníem persones perfectament ubicades que ens donàvem la informació ràpidament».

L'EMISSORA AL CENT PER CENT

Un mes després de la posada en marxa, l'emissora estava al cent per cent, amb una trentena de programes de producció pròpia i amb uns informatius que a poc a poc anaven agafant força, to i que, com diu Hostench, «els començaments varen ser molt durs, ja que havíem de demanar que ens enviessin les notícies, però per a això ens vàrem haver de donar a conèixer i esperar que ens arribessin..., i evidentment els primers a reaccionar positivament van ser els partits polítics, tot i que per sort s'ha de dir que no vàrem rebre masses pressions».

Hi havia programes per a tots els gustos: de música, de medicina, de gastronomia, de cinema, de medi ambient, informatius i d'esports. I és que en poc temps s'hi van incorporar tot un seguit de col·laboradors: uns, podríem dir-ne, d'històrics, que ja venien de les emissores dels anys

Portada de la *Revista de Banyoles* del mes d'abril de 1991.

vuitanta, i uns altres, de novells. Però el que sí que és cert és que entre els uns i els altres en poc temps l'emissora estava al cent per cent.

Per exemple, Albert Olivas —que ja venia de l'emissora del carrer de Santa Maria, on amb setze anys ja feia un programa infantil els diumenges al matí—, amb l'arribada

Ràdio Banyoles presenta:

ESPERIT DE BROC

Un programa de participació infantil i juvenil, **amb molts premis**, que es farà cada divendres de 6h. a 8h. del vespre en els 107.3 Mhz de la FM.

El programa abraçarà diferents apartats:

- Un "mini-debat" protagonitzat per grups de 3 o 4 estudiants de 2on. cicle d'E.G.B., als quals se'ls obsequiarà pel sol fet de participar.
- Concursos telefònics amb la lliure participació de tothom.
- Entrevistes i reportatges sobre el lleure dels joves com ara el món de les curses de cotxes a escala, les acrobàcies sobre patins, etc... i moltes sorpreses més.

Què cal fer per a participar?

- Si voleu participar en el debat, escriviu una postal amb el nom i telèfon d'un dels membres del grup i proposeu el tema que us agradaria debatre.
- Si el que voleu és venir a fer de públic, escriviu una postal amb el vostre nom i telèfon, fent constar la vostra sol·licitud.

Les postals han d'anar adreçades a:

RÀDIO BANYOLES
EMISSORA MUNICIPAL DEL PLA DE L'ESTANY
Programa "ESPERIT DE BROC"
C/. Pere Alsius, n° 1, 2ª - 2ª
17820 BANYOLES (Pla de l'Estany)

Si teniu algun dubte podeu trucar als telèfons: 57 39 22 (Jaume)
57 02 77 (Albert)

DURANPORT

c/. Alfons XII, 7 al 13 - Rambla 10
Tels. (972) 57 05 61 - 57 33 69
17820 BANYOLES (Girona)

COTXES RADIO CONTROL
SCALEXTRIC - LEGO
Jocs DE SOBRETAULA
PUZZLES - MAQUETES
JOGUINES 1ª INFANCIA

Programa de mà que es repartia per les escoles per fer propaganda de l'*Esperit de broc*, el primer programa infantil de la nova emissora.

de la nova emissora, no s'ho va fer repetir dos cops i, juntament amb Jaume Angelats i Xavi Prats, començaren a produir un nou programa infantil, *Esperit de broc*, al qual es podia assistir, tal com deien en la propaganda que repartien escola per escola, com a participant o com

a públic, i que estava estructurat en tres apartats: un minidebat amb tres o quatre estudiants de segon cicle de primària, un concurs telefònic i entrevistes i reportatges sobre el lleure dels joves.

Un altre programa de fabricació pròpia, i per on cada setmana passaven gran quantitat de convidats, era el magazín que conduïa Pep Boix, que es va començar fent al matí però que al cap de poc temps es va passar a emetre de tres a cinc de la tarda, en veure que al matí era millor fer música. Aquest programa comptava amb la presència de força convidats, molts dels quals amb el pas del temps es van independitzar i van donar lloc a programes propis. Joan Olivas feia *La tria*, que era com una editorial on es donava compte de les principals notícies del dia aparegudes als diaris, i també feia una lectura de reculls d'articles de Josep Maria Espinàs, Ramon Solsona o Josep Ministral, entre altres. Maurici Duran feia un programa sobre la pagesia. L'uruguaià Gabriel Ribero, un programa de futbol els dilluns, que després va fer Francesc Noguer. El doctor Armand Quadra s'encarregava del programa *Consultori obert*; Xavier Borrego, en feia un de música; Laura López, de «xafarderies»; Jaume Fàbrega, de cuina; Maties Garcia, de cocteleria; Esteve Sarquella, de jazz (un programa del qual ell mateix deia: «La meva funció era donar la meva impressió personal d'un músic determinat, aquell a qui dedicava el programa»); Josep Grabuleda, d'història; i altres convidats feien debats i tertúlies sobre temes d'actualitat, com per exemple, coincidint amb l'exposició que es va fer a Banyoles amb motiu de la normativa que obligava a l'ús del casc en les motos i que portava per nom *Els joves i la seguretat vial*, Pep Boix comenta: «El cap de la Policia Local, en Joan Viladamat va venir a Ràdio Banyoles, i vàrem regalar trenta cascos entre

els oients». I en general, seguia una fórmula tan senzilla com la de preguntar «Tu, de què hi entens? Doncs, vine que en parlarem», i per això era fàcil trobar altre tipus de col·laboradors, com ara Ramon Herreros, Rafael Angelats, Josep Branyes, Irene Serrat...

Amb un graella de programes estable, es va començar a pensar a sortir al carrer, i per això res millor que fer seguiments esportius, com per exemple el del CD Banyoles. La persona escollida per Narcís Carreras per a aquesta prova fou Miquel Rustullet: «Un mes de juny, en Carreras em va plantejar de fer el seguiment d'un *play-off* del Banyoles. Jugaven a Àguilas i a Eivissa. Vaig anar-hi sol i havia de fer tota la retransmissió. Ràdio Banyoles havia contractat línia microfònica, perquè aleshores hi havia diners per poder-ho pagar, i quan contractes una línia microfònica tu t'has de connectar al fil, que prèviament has d'aconseguir trobar —en aquest cas estaven penjats d'uns arbres— i quan els trobaves, t'hi connectaves i havies d'esperar que els d'aquí s'hi connectessin. A partir d'aquí, començava la retransmissió. L'experiència, o millor dit, el seguiment de la gent fou molt bo, de manera que al setembre ja vaig començar a fer un programa d'esports fix, el *Poliesportiu*, on cada setmana entrevistàvem moltíssima gent del món de l'esport per l'emissora. Eren entrevistes d'un màxim de cinc minuts i tenia la col·laboració d'en Josep Ignasi Avilés al control de so i en Vicenç Sarquella, que dominava el tema de línies».

Un altre programa que va tenir molt de ressò, i que es va començar a emetre a partir del 3 de juliol de 1991, amb el nou mandat, era *L'alcalde respon*, que s'emetia els dimecres de nou a dos quarts de deu del vespre, dirigit i presentat per Lluís Hostench, que ens comenta que la

Magazín matinal *Dia a dia*, amb Joan Agustí, Joan Olivas i Pep Boix fent una tertúlia sobre cinema i bandes sonores. (Foto: Pep Boix).

idea va sortir d'un programa que es feia a Ràdio Girona, conduït per Josep Maria Amargant, en el qual els oients podien trucar a l'emissora i preguntar a l'alcalde el que creguessin oportú. Si a Girona, amb Joaquim Nadal, la idea va ser un èxit, a Banyoles no va ser menys, i l'alcalde del moment, Joan Solana, com diu Avilés, «entrava molt bé en el joc, i fins i tot es portava les sintonies, concretament d'un músic que li agradava molt, en Michael Nyman».

I és que, per fer-nos una idea del bon camí que estava agafant la nova emissora, només cal llegir el diari *El Punt* de data 18 d'octubre de 1991: «Les Festes de Sant Martíria han coincidit gairebé amb el canvi de programació estrenat recentment al 107.3 de Ràdio Banyoles. Els canvis més importants han estat la formalització d'un conveni

amb altres emissores —RNE, Ràdio Olot i COPE— que permet emetre notícies de caire intercomarcal; a més dels informatius de 3/4 de 2 del migdia i de les 8 del vespre, s'emetran flaixos informatius tot el dia. En l'àmbit esportiu s'oferiran en directe tots els partits que l'equip de futbol del Banyoles jugui contra altres equips de la comarca i s'ha creat un programa d'esports per al matí dels dissabtes». També comenta que s'ha creat el Club d'Amics de Ràdio Banyoles, els quals mitjançant «una quantitat gairebé simbòlica» tindran dret a participar en diverses activitats que organitzi l'emissora. I seguint amb la programació, esmenta que «s'han apuntat a la moda del moment i properament s'iniciarà la transmissió d'una radionovel·la, que tractarà, en clau d'humor, les estratagemes de dos empresaris banyolins per enfonsar-se mútuament».

I caldria afegir un darrer conveni, aquest amb en Bisbat de Girona, amb la qual cosa Ràdio Banyoles passava a emetre dos programes produïts per aquells: *Església viva* —amb seccions com «La paraula del bisbe» i «Rutes de la fe», a càrrec de mossèn Joan Carreras; entrevistes i comentari sobre temes d'interès, a càrrec de mossèn Jaume Reixach, i noticiari diocesà i comentari de l'Evangeli per mossèn Pere Carreras— i *Músiques i cants*, un programa sobre música espiritual negra conduït pel delegat de Mitjans de Comunicació, Josep Maria Pont.

I si parlem de convenis, també caldria parlar de col·laboracions: unes a canvi de publicitat com el programa *L'hora del Centre*, que s'emetia els dimarts de 4 a 5 de la tarda i que, dirigit per Pep Boix i patrocinat per Quick-Sec, feia un repàs de les activitats del Centre Excursionista de Banyoles; i unes altres amb altres

mitjans de comunicació, com per exemple el concert que el 15 de novembre de 1991 es va fer a la discoteca U de Banyoles i que després es va repetir el 29 de novembre a la Sala del Cel i el 13 de desembre a Boomerang, de Girona, on el grup banyolí de rock Nova Express va actuar en l'anomenada Nit Psicodèlica, organitzada pels programes *La general radiofònica* de Ràdio Banyoles i *Pujant l'escala mecànica de baixada* de Ràdio Salt.

Així doncs, amb una programació estable, amb més d'una trentena de col·laboradors —segons deia Narcís Carreras en una entrevista concedida al diari *El Punt* el 18 d'octubre de 1991, «és sobretot jovent de Banyoles que està interessat en aquest món, i ens han proposat idees que nosaltres hem acceptat i els hem donat l'oportunitat de dur-les a terme»— i una plantilla completa —Narcís Carreras (director), Josep Ignasi Avilés (cap d'emissions), Jordi Vilà (cap de programació), Lluís Hostench (cap d'informatius), Pep Boix (publicitat), Carme Muixí (administració) i Jordi Capell (tècnic)—, el futur de Ràdio Banyoles estava assegurat.

Però a banda del que podríem anomenar equip tècnic, Ràdio Banyoles tenia al darrere tot un seguit de col·laboradors que feien i fan encara avui d'aquesta emissora el seu tret diferencial. I per saber qui era aquesta gent, ens podem remetre a una cançó en forma de rodolí i amb la melodia d'*El desembre congelat* que va escriure Joan Olivas amb motiu d'un sopar dut a terme pels voltants de Nadal de 1991, on va descrivint qui integra aquest equip: «En Pepet Boix, un locutor jovençà que fa quasi cada dia la radiomania, de dilluns a divendres dos hores a la tarda amb música i concursos i molts premis»; i continua:

Equip de Ràdio Banyoles al començament de la segona temporada, el mes d'agost de 1991. Fila de darrere: Jordi Capell, Jordi Vilà, Josep Ignasi Avilés, Narcís Carreras, Lluís Hostench i Carme Muixí. A davant: Joan Olivas, Agnès Mesas i Josep Boix. (Foto: Lluís Hostench).

«Sentireu en Maurici amb la pagesia, en Branyas amb el seu *swing*, i en Maties Garcia. Medicina general, amb la Irene Serrat, i amb en Jaumó, cuinareu i fareu tastets. En Capell i en Tarrés us fan somiar amb música del record. Sardanes i tradicions, amb en Rafael Angelats, i també el tarot, amb el professor Marc. En Xavi Soler ens diu que ens cal assegurar-nos i en Joan Parnau ens guia amb l'economia. Del metge Armand Cuadra, que ens fa una repassada. En Masó en el seu jardí i en Joanoli amb els seus acudits»; i acaba acomiadant-se: «I La Tria cada dia, ens diu en Joan Olivas que vol que mengueu torrons, i també us desitgen un bon any l'Avi, l'Albert i en Lluís, i la de control, la bella Mònica i el director de música».

ELS GRANS REPTES DEL 92:

EL «NEGRE DEL DARDER» I LES OLIMPIADES

A partir de 1991, tots els mitjans de comunicació es van plantejar el fet que a Banyoles l'any següent hi hauria un esdeveniment que s'havia de cobrir, i per això van començar a nomenar corresponents, el quals, en molts dels casos, el primer que van fer va ser posar-se en contacte amb els seus col·legues de Banyoles, és a dir amb Ràdio Banyoles.

Aquest fet va representar que les olimpíades plantegessin un gran repte al nou equip. Acreditats com un mitjà de comunicació més, es van convertir en els amfitrions dels mitjans, i molts periodistes els demanaven poder anar a l'emissora a passar talls de veu, cosa que els comportava problemes de logística, afegits als que ja tenien amb el seguiment propi de la competició.

Però enmig de tot això va sorgir la polèmica engegada per Alphonse Arcelin, un metge de Cambrils d'origen

El boiximà naturalitzat dins la seva vitrina del Museu Darder, el 1977. (Foto: F. X. Butinyà).

haitià que, en una carta adreçada a l'aleshores alcalde de la ciutat, Joan Solana, es queixava de l'exposició al Museu Darder de Banyoles d'un «negre dissecat enmig d'animals» perquè considerava que era un acte racial. En aquesta polèmica es van veure implicats des de la

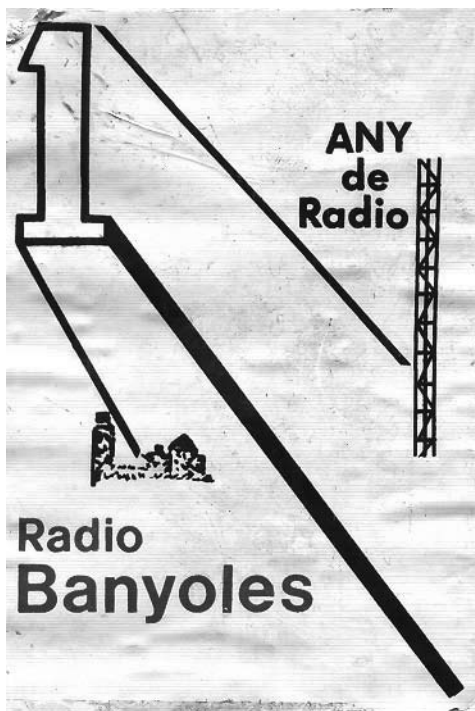
mateixa ciutat de Banyoles fins al govern del Senegal, passant pel Ministeri d'Assumptes Exteriors espanyol, el Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya i diferents països de la OUA que amenaçaven de fer boicot als futurs Jocs Olímpics de Barcelona. La polèmica va ultrapassar els mateixos Jocs, ja que es va allargar fins a finals de l'any 2000 i va generar rius de tinta. Ràdio Banyoles s'hi va veure immersa, primer com a mitjà de comunicació, i després com a punt central de comunicacions i informacions de periodistes d'arreu. Un tema tan candent, en què la població de Banyoles també hi va dir al seva, traient al carrer diferents objectes que portaven per lema *O tots o cap, Banyoles en blanc i negre* o el més emblemàtic de tots: *Banyoles t'estima. Quedat'hi*, va donar lloc, el dia 17 de gener de 1992, a un programa de debat titulat *El negre del Museu Darder: sí o no*, del qual es van fer ressò tots els diaris de la província i en el decurs del qual es van fer públics els resultats de l'enquesta que s'havia dut a terme entre la població. Hi van intervenir: Carles Abellà, Albert Soler, Lluís Vilar, Elianne Ros, Lluís Miquel Reyes i Alphonse Arcelin, aquest darrer via telefònica.

Però a banda de polèmiques, al final va arribar la gran fita esportiva i qui va cobrir l'esdeveniment a peu de pista fou Miquel Rustullet, mentre que a l'estudi hi havia tota la resta de l'equip, que s'encarregava de les trucades, dels controls i de tota la logística; d'una banda, per canalitzar i ajudar els altres mitjans, i de l'altra, per poder oferir als oients tot el que passava a Banyoles, tal com recorda Avilés: «Érem conscients del fet que la informació olímpica l'assumien els grans mitjans. Nosaltres volíem copiar com es vivia a Banyoles, com es transformava la ciutat, els personatges que venien, la implicació de la gent de la ciutat». És per això que també parlaven del trànsit,

i fins i tot, afegeix Narcís Carreras, «sabíem els telèfons interns de la Vila Olímpica, i d'aquesta manera, què hi passava: podíem trucar directament a la cuina —sense passar per la centraleta— i saber el menjar que hi havia per als atletes».

Al principi, recorda Rustullet, «van voler que anéssim a l'arribada de les regates, però com que hi havia un circuit tancat de televisió, el millor era seguir-les per aquest mitjà, i més després de l'experiència d'un dia que hi havia molta boira i des de la tribuna de premsa no es veia res de res. A partir d'aquí, em vaig situar davant d'una TV i la cosa va ser molt diferent. El que vam fer és demanar a la gent que participava en les regates que ens donés abans la seva opinió: per exemple, «quan passes pels 500 metres, quina sensació pots tenir?», «a quin ritme vas, quan passes pels 1.000?», «i pels 1.500?»... Teníem també l'opinió del seleccionador, i del plantejament que es feia en aquella regata. Tot això, barrejat amb les imatges que vèiem, ens permetia explicar la història de la regata».

La veritat és que la programació fou molt completa i variada. A banda de la cobertura de l'esdeveniment, s'hi afegien programes com *Esmorzar amb un polític*, que s'emetia de 9 a 10 durant tots els dies que van durar les proves i que conduïa Albert Olivas, que s'havia incorporat a l'equip d'informatius; o bé les *Notícies olímpiques*, que, com a novetat, un dels col·laboradors, Andrew McGurg, feia en anglès. A més a més, una gran quantitat d'entrevistes amb gent de renom, com explica Rustullet: «Gràcies al fet que en Narcís Carreras dominava a la perfecció el tema de protocol, vàrem poder entrevistar gent com Joan Antoni Samaranch (president del COI), Marta Ferrusola (l'esposa de l'aleshores president de la

Adhesiu del 1992, el primer any de ràdio.

Generalitat, Jordi Pujol), Pasqual Maragall (alcalde de Barcelona)...».

Al final, conclou Narcís Carreras: «Vàrem fer una bona tasca, reconeguda, fins i tot, per grans emissores de fora».

ARRIBA L'HORA DEL RELLEU

La Ràdio ja estava en marxa, i com diu Avilés, «era una emissora de referència; fins i tot recordo que ens

va demanar de venir a col·laborar-hi en Martí Gironell, que aleshores estava a Ràdio Besalú», però, continua dient, «calia donar-li la forma legal; s'havia fet la inversió però faltaven els costos de gestió, faltava la partida pressupostària de gestió de la ràdio». I això es notava en el dia a dia, però sobretot en el moment del pagament de les nòmines, ja que, en paraules de Narcís Carreras, «jo estava contractat per dos anys, però els altres dos, no, i a fi de mes era una lluita perquè cobressin. No varen tenir mai un contracte legal». El fet de no veure un objectiu clar, laboralment parlant, i el fet que a Narcís Carreras li faltava poc més de tres mesos perquè se li acabés el contracte, va fer decidir Avilés a buscar altres ofertes. De manera que el setembre de 1992 marxava a Ràdio Olot: «Era una SA, una empresa que havia format bons professionals, i el que és més important: tenien un projecte de continuïtat». Però en el mateix moment que Avilés buscava altres ofertes, a Hostench, per la seva banda, li sortia una oferta professional «a la qual no podia dir que no, i més veient com estaven les coses aquí: el futur era incert i a nivell polític tampoc tenien gaire clar com s'havia de continuar». Després de parlar-ho amb Narcís Carreras, aquest li va demanar que «no deixés l'emissora fins que cobríssim el tema d'informatius» i «durant un cert temps vàrem estar preparant una persona que feia un temps que era amb nosaltres, l'Albert Olivas».

Havia passat l'any olímpic i Narcís Carreras, amb un contracte per dos anys, es va quedar sol, en una època en què els polítics es replantejaven el funcionament del personal de la ràdio, com ell mateix recorda: «El gener del 1993 se m'acabava el contracte, i els va semblar que el meu sou —que venia de l'època d'en Francino— podia servir per contractar tres persones».

★ RÀDIO BANYOLES ★
 presenta
El diumenge, 13 de juliol de 1997.

FESTA A LA RÀDIO

en directe
 des del **TEATRE MUNICIPAL DE BANYOLES**

Participa en directe de l'emissió i
 producció del programa musical
FESTA A LA RÀDIO de **FRANCESC MAYOLAS**

A partir de 3/4 de 12 del migdia actuacions de

HAVANERES "GRUP TERRAL"
I ESCOLA DE BALLS DE SALÓ **Car-min**

- Sorteig de fantàstics regals i premis per a tots els assistents.
 - Per assistir-hi cal que abans recollis la vostra entrada a Ràdio Banyoles.

Nova impressió a color DIGITAL a Impremta PALMADA

La temporada 1992/93 debuta un dels programes veterans de la ràdio: *Festa a la ràdio*. (Cartell de l'any 1997).

Ara, després de vint anys, tots tres recorden que fou un període en què «es va saber donar forma i continuïtat a una cosa que estava projectada. I el fet de tenir un bon fonament és el que ha permès construir-hi a sobre sense que els fonaments se'n ressentin. Es va canalitzar la il·lusió de la gent amb disciplina, es va ordenar...». I Avilés puntualitza: «Recordo moments de tensió amb

la gent que deia «això ja no és el que era»... I la veritat és que sí, que es va haver de fer comprendre a la gent que s'havia de tenir una continuïtat, una seriositat, i que no es venia a passar l'estona». Narcís Carreras afegeix: «La gent s'havia d'espavilar, i si una persona havia de fer un programa, li ensenyàvem com anava els primers dies, li fèiem els controls... però després ja es quedava sola».

Però en definitiva, i com a cloenda d'aquell període, creuen que com a mitjà de comunicació «es van aconseguir els objectius: va ser allò que la gent volia que fos. L'Ajuntament va establir les bases perquè aquestes portes estiguessin obertes a tothom: que la gent s'hi pogués expressar, que fos un lloc de debat polític i cultural, que fos un lloc de formació de futurs professionals... Es va fer una bona ràdio».

UNA NOVA ETAPA I UN NOU EQUIP

Amb la marxa, el mes de setembre de 1992, de Josep Ignasi Avilés i Lluís Hostench, Ràdio Banyoles quedava en mans de Narcís Carreras, Albert Olivas, Pep Boix i Jaume Angelats. Però tenint en compte que al primer se li acabava el contracte a principis d'any, calia completar l'equip.

No era només que se li acabés el contracte, sinó que, després de dos anys de funcionament, l'ens consistorial volia començar una nova etapa: d'una banda, suprimint la plaça de director —una plaça que al llarg dels anys serà àmpliament reivindicada—, i de l'altra creant un nou òrgan de gestió, l'anomenat Consell de la Ràdio. En una entrevista concedida poc temps després, el 9 de febrer de 1993, al diari *El Punt*, Anton Freixa, tinent d'alcalde

Albert Olivas, Jaume Angelats i Pep Boix, l'any 1993. (Foto: Pep Boix).

responsable de l'àrea de Cultura de l'Ajuntament de Banyoles, deia: «L'actual situació econòmica no podia suportar la figura d'un director en plantilla. Per això s'ha creat aquest òrgan de gestió».

El mes de febrer de 1993, Ràdio Banyoles ja torna a tenir un equip complet: Albert Olivas, que assumeix el paper de cap d'informatius, i Jaume Angelats i Pep Boix, tots dos col·laboradors a la ràdio des de feia temps i que ara passen al capdavant de l'emissora, el primer com a cap de programació, cap d'emissions i tècnic, i el segon com a encarregat de publicitat però combinant-ho amb la de locutor el temps que li quedava, ja que, com recorda ell mateix: «Veníem la publicitat, gravàvem falques amb en Carreras, l'Angelats, en Xavi Borrego... i tornàvem

a casa del client amb un casset perquè l'escoltés. I si no li agradava, torna a repetir el procés. Facturàvem, buscàvem patrocinis... A més, a poc a poc em varen anar atorgant més tasques globals de l'Ajuntament, com ara Firestany, Firestoc, Equnova, el cartipàs de festa major, el butlletí de l'Ajuntament, l'exposició de flors, la distribució de llibres... I això progressivament va provocar un cert distanciament de l'emissora, perquè gairebé estava més a baix que a dalt. Al cap d'un temps ja vaig deixar de fer programes per centrar-me totalment en la publicitat de la Ràdio i de totes aquestes àrees, i així vaig estar-hi fins al 2005, en què vaig plegar per muntar la meua pròpia empresa de publicitat i esdeveniments».

EL CONSELL D'ADMINISTRACIÓ DE RÀDIO BANYOLES

Un cop acabades les olimpíades, i amb els canvis que es començaven a produir entre el personal de l'emissora, es respira un cert aire d'anarquia, per una banda, i un descontentament per part d'alguns col·laboradors, per una altra. Per aquest motiu, el consistori encarrega a Antoni Freixa, regidor de l'equip de govern, que solucioni tot aquest seguit de problemes amb plena llibertat d'actuació.

El primer que farà Antoni Freixa, tal com ell mateix explica, és intentar solucionar els problemes amb els col·laboradors descontents, els quals reclamaven que se'ls havia assegurat que rebrien uns diners per certs treballs que feien i després els havien dit que no hi havia diners per fer-ho. Un cop solucionat aquest problema, calia crear un consell de gent que vetllés per la Ràdio, no per controlar, sinó per impulsar; una idea que fou consensuada amb tots els partits, de

manera que en data 11 de gener de 1993 es redacten les «Normes de funcionament de la Ràdio Municipal del Pla de l'Estany», que seran aprovades en el Ple municipal de 28 de gener de 1993, amb els vots a favor de tots els partits polítics, tret de Convergència i Unió, que hi va votar en blanc.² En aquestes normes, i com a punt principal, es parla de la creació de l'òrgan «Ràdio Banyoles Emissora Municipal del Pla de l'Estany», que té com a objectiu «fomentar i potenciar l'educació, la cultura i la informació local i també general», i que estarà gestionat per un òrgan de nova creació «el Consell d'Administració, que estarà constituït per cinc membres, tres d'ells de la corporació local i que inclou el president, i dos vocals, i el gerent». Continua dient que es reuniran com a mínim un cop al mes i que el gerent, que a la vegada actuarà com a secretari, serà l'encarregat d'aixecar acta de les reunions. També esmenta el fet que les persones que componen el Consell d'Administració cessaran quan perdin la condició que va determinar el seu nomenament i també quan finalitzi el mandat de la corporació municipal.

Fou una època de grans negociacions, com recorda Jaume Angelats: «Pel que fa a l'aspecte econòmic, hi havia ingressos de publicitat però no uns pressupostos de continuïtat, per a inversions, per a manteniment... I pel que fa al funcionament, vàrem pressionar força perquè sigués un consell molt públic i amb representació dels col·laboradors. A més a més, el treballador tenia veu però

no tenia vot, i al final es va aconseguir que a les reunions hi poguessin assistir dos treballadors, tot i que amb un sol vot. En general, aquell nou Consell d'Administració va tenir un gran pes davant de l'Ajuntament, i les decisions que es prenia, com per exemple canviar la taula de so, s'aconseguien a curt o mitjà termini —les coses de l'administració van molt lentes— i al final havies d'anar amb allò de: o es canvia la taula de so o no podem fer ràdio». Però és que, com continua dient Angelats, era una època en què els canvis tecnològics eren el pa de cada dia, i en pocs anys es va passar dels discos i els cassets a l'ordinador, el CD i el DVD, passant pel reebox i el mini-disc —que fou un gran fracàs—, cosa que obligava a fer canvis constants en els aparells: «Era una lluita constant demanant canvis tècnics. Fou un procés molt llarg, i a finals de 1994 es va poder canviar la taula de so per una de modular, la qual permetia fer canvis parcials».

Aquest primer Consell d'Administració, que de fet portarà el nom d'«Òrgan de Gestió Directa del Servei Municipal de Ràdio», el formaran Antoni Freixa, que tindrà el càrrec de president, i Pere Bosch i Pere Lladó, regidors. A més, s'hi incorporaran Josep Maria Massip i Baldiri Bramon, com a representants dels col·laboradors, dues persones escollides pel regidor mateix i sobre les quals Angelats diu: «En Josep Maria Massip era expert en ràdio, però no era un col·laborador com a tal, igual que en Baldiri Bramon. No els vàrem proposar nosaltres, però s'ha de dir que hi vàrem tenir una bona relació i que ens varen ajudar moltíssim». També en formaven part els mateixos treballadors i Magda Rodríguez, que actuà com a secretària, una tasca, aquesta darrera, que al llarg de tots aquests anys també han dut a terme Olga Busquets, Montse Congost, Eva Coll, Cristina Mas, Sònia Duran i Xavier Crehuet.

2 Hi van votar a favor: per part de la Plataforma Progressista de les Comarques Gironines, Joan Solana, Antoni Freixa, Josep Compta, Carles Abellà, Joan Ventura, Miquel Coma i Josep Porxas; per part de la CUP (Unitat Popular), Pere Bosch; pel PP Josep Mir; pel grup mixt, Pere Lladó (Centre Democràtic Social), i per ERC, Miquel Verdager. Les abstencions van ser les de CiU: Pere Hernández, Xavier Pagès, Joan Prat, Jeroni Aurich, Josep Mola i Lourdes Coll.

En una entrevista concedida poc temps després, el 9 de febrer de 1993, al diari *El Punt*, Antoni Freixa de-manava als quaranta col·laboradors que hi havia que es tranquil·litessin, ja que la creació d'aquest ens, «sense personalitat jurídica però amb un pressupost independent de l'Ajuntament», pretén principalment «portar una millor gestió econòmica de la ràdio per tal de veure si es dinamitza i s'autofinança» i que en cap cas vol ser una eina política de l'Ajuntament, sinó que «la diversitat de grups en l'òrgan de gestió en garanteix encara més la llibertat».

La veritat és que així fou, i, com reconeix Antoni Freixa, per part de l'Ajuntament no va haver-hi cap tipus d'intervencionisme, «perquè la Ràdio funcionava molt bé, tant per part dels professionals com dels col·laboradors». I bona mostra d'això és que fins i tot es va començar a gestar la idea de fer un sopar amb tots els col·laboradors, una idea que encara avui en dia es porta a terme, un cop a l'any, però amb la diferència que és un dinar.

LA CONSOLIDACIÓ DELS INFORMATIUS

Van passar les olimpíades i a diferència de Barcelona, on la ràdio olímpica va tancar les seves portes en acabar la gran fita esportiva, a Banyoles, si algú pensava el mateix, el temps li va demostrar que estava equivocat. Així ens trobem que a començament de l'any 1993, amb un nou equip i amb el recentment estrenat Consell d'Administració, la ràdio agafa un caire d'emissora de futur.

Angelats ho recorda: «L'emissora ja estava arrencada i amb un bon llegat de col·laboradors, de manera que

nosaltres el que vàrem fer fou consolidar-la. Hi vàrem voler fer alguns canvis i incorporar-hi nous programes: d'una banda, els informatius, i de l'altra, programes que cobrissin totes les franges d'edat, intentant fer una mena de filtre entre els col·laboradors, de manera que hi hagués una seriositat i una continuïtat». Un fet que Olivas referma quan diu: «La feina de 'donar-se a conèixer' estava feta. La gent ja s'havia acostumat a escoltar la ràdio, coneixien el projecte, i jo aleshores vaig considerar que el que feia falta és que la gent es prengués els informatius de la Ràdio com un referent. I si bé ja havíem aconseguit, des del primer moment, que no semblés que llegíem les notícies del diari, ara calia fer un segon pas: intentar ser els primers a donar la informació, que la gent escoltés la ràdio per saber les notícies». Però la feina no era gens fàcil, ja que primer calia aconseguir la notícia: «Eren uns anys diferents: l'Ajuntament no tenia un cap de premsa, l'alcalde era reticent a donar informacions. Però el que sí que tenia clar en Joan Solana és que el govern municipal no havia de ser gens intervencionista en la ràdio i mai ens va arribar a donar cap consigna, ni vam tenir cap pressió. I això va servir per aprendre a buscar-nos la vida: havíem de buscar les notícies sota les pedres». I el mateix Solana ho ratifica: «Tenia molt clar que hi havia d'haver una gran separació entre els dos poders: l'executiu-legislatiu i l'informatiu. Per això, com a alcalde, la relació amb l'emissora fou molt fàcil: sense crear cap òrgan de cap tipus i dient a en Jaume i l'Albert que tenien carta blanca, que des de l'alcaldia no rebrien cap indicació de cap tipus. Però a la vegada tampoc els vaig donar cap prioritat sobre els altres mitjans de comunicació. En els vuit anys del meu mandat com a alcalde, no van rebre cap indicació per part meua, i només s'havien de mantenir dins del pressupost».

Francesc Mayolas.

«FESTA A LA RÀDIO»

Conduït per Francesc Mayolas, *Festa a la ràdio* es va començar a emetre durant la temporada 1993/94, i s'ha convertit per tant en un dels programes més veterans de Ràdio Banyoles. D'una hora de durada, els diumenges al matí ens delecta amb la millor selecció de música: tangos, boleros, txa-txa-txas i una infinitat d'estils per ballar, amb les millors orquestres i intèrprets i en les diferents versions, per poder-les recordar ara i sempre.

I a banda d'aquesta reticència municipal de no donar informació, un altre problema venia per les reticències a deixar-se gravar que tenia molta gent. Tot i que els

donaven la notícia, els deien «ja ho direu vosaltres». Però al final, després de vèncer tots els esculls, es va aconseguir que «la gent vingué a l'estudi i ens digué: "tinc una cosa per tu"». S'havia aconseguit que la gent s'adonés que el que es deia a la Ràdio tenia repercussió, i es va passar de fer uns informatius que duraven el que donaven de si les notícies, a fer un programa estructurat. En aquest sentit, també va servir una idea que ja havia dut a terme l'anterior cap d'informatius, Lluís Hostench, i que era la de fer convenis amb Ràdio Olot, la COPE de Figueres i Radio Nacional de España de Girona, de manera que teníem cobertura d'intercanvi amb les comarques veïnes. També s'hi van incorporar diferents col·laboracions, com ara l'home del temps i el trànsit, un programa aquest «que era molt important, perquè coincidia amb la canalització del gas a Banyoles i cada dia hi havia carrers tallats o canvis de sentit, i calia informar la població». I al final de tot aquest camí van néixer tres avanços informatius —dos de cinc minuts i un de quinze al migdia— i l'*Informatiu del vespre*, que incloïa un tema de portada (amb una entrevista, o un tema explicat en profunditat), seguit d'un bloc de notícies de Banyoles i de les comarques gironines, breus, un bloc de cultura i el temps, primer amb Jaume Colomer i després amb Ramon Oller i Lluís Coll.

Els vuit anys que Albert Olivas va estar al capdavant dels informatius de Ràdio Banyoles van ser uns anys molt profitosos, periodísticament parlant, i en què l'intercanvi amb altres professionals del país va ser, en molts moments, quasi diari. Em refereixo a uns anys en què a Banyoles es van produir tres fets que van fer parlar molt: el cas del «negre de Banyoles», que ja havia arrencat a finals de 1991; els ocupes i els desallotjaments de Can Patatones i de Can Nocaire, de l'any 1996, i

l'enfonsament de la barca *L'Oca*, l'octubre de 1998. El cas del boiximà va ser una notícia, com diu Olivas, «de llarg recorregut, ja que va durar tres o quatre anys, i, juntament amb la dels ocupes, va portar molts mitjans de comunicació de fora; la ràdio es va convertir en punt de trobada de tots els mitjans perquè en un moment o un altre passaven pels estudis». Pel que fa als ocupes, la cosa era diferent, «ja que arribava la notícia que a tal hora es faria el desallotjament i tots a fer guàrdia al lloc, i després no era veritat, però això comportava que vinguessin periodistes d'altres mitjans». Per la seva banda, el de *L'Oca* va ser un cas a part: «Fou una experiència de com sobreviure amb un mínim de mitjans. No teníem unitat mòbil. La notícia ens va arribar a mig matí, de sobte. Vaig agafar un mòbil i una gravadora i vaig anar cap allà i no m'hi vaig moure fins a mitja tarda. M'estava quedant sense bateries. En Jaume, des de l'estudi, retransmetia el que jo li deia, rebia les trucades de la gent, de col·laboradors que deien si podien ajudar. *L'Informatiu del migdia* el vàrem fer des de l'estany: jo des d'una cabina telefònica i la Gemma Busquets, al meu costat, amb un mòbil. El fèiem a dues veus, i des de l'estudi punxaven l'un o l'altra passant els talls de veu directament des de la gravadora. Va ser la improvisació màxima».

El dissabte següent, amb tota la informació recollida es feia un programa especial sobre el tema, dirigit per Dani Bramon; el mateix que després va preparar un programa per les eleccions que, com diu Angelats, «va canviar el concepte de donar els resultats i de com retransmetre'ls». «A nosaltres —explica— ens arribava la informació per col·legis electorals, i en Bramon deia que no es podia dir per col·legis sinó que s'havia de dir: en tal barri, puja tal partit, baixa tal altre, ha votat tanta gent...».

L'enfonsament de la barca de l'Oca va demostrar la gran mancança dels mitjans informatius de la ràdio. (Foto Joan Anton Abellan).

El tema de *L'Oca* va fer veure les grans mancances que hi havia per poder passar la informació, i fou aleshores quan es va plantejar el fet que, si es volia que la ràdio fos allà on es generava la notícia, calia una emissora mòbil. Però encara hauran de passar uns quants anys fins a assolir aquest objectiu.

En general, periodísticament, «la gran tasca d'aquella època —diu Olivas— van ser les exclusives i les entrevistes, que ens van fer entrar en una roda que consistia a emetre una notícia i que tot seguit ja hi hagués la resposta de la persona implicada. Va arribar un moment que tant el *Diari de Girona* com *El Punt* publicaven les seves notícies sobre la comarca partint de la informació de Ràdio Banyoles. Va ser una època en què es generaven moltes notícies i en el mitjà radiofònic érem nosaltres els que donàvem les notícies».

I per dur a terme tota aquesta tasca van potenciar el fet que la ràdio fos una plataforma, una escola d'aprenentatge, i per això Olivas explica: «Anàvem a buscar la gent que estudiava periodisme i vàrem formar un bon equip de col·laboradors, que varen estar amb nosaltres uns tres o quatre anys. Primerament als estius, i després els vàrem oferir que els caps de setmana durant l'hivern seguissin col·laborant-hi...»; i així naixia l'any 1996 *Les notícies de la setmana*, un programa que resumia el més important que havia passat durant la setmana. D'aquesta fornada n'ha sortit gent com Gerard Sardeña, Albert Planadevall, Manel Doñate, Anna Estañol, Gemma Busquets, Rosa Maria Anglada, Dani Bramon, Marta Comalat, Anna Masoliver, Marta Bosch, Míriam Díaz, Neus Santamaria, Moisès Camós, Esteve Codony, Pau Esparch, Judit Saavedra i Laura Casals, entre altres.

A BANDA DELS INFORMATIUS...

Evidentment, no tot eren informatius, i en aquest període es reconvertiran alguns programes i d'altres es començaran a gestar. Per una banda, un dels que es van reconvertir fou el de *L'alcalde respon*, ja que, tot i el seu èxit, la ràdio no deixava de ser en aquest cas una bona eina política, i com diu Angelats, Albert Olivas va tenir molt clar que no havia de ser una excusa política per fer més vots. Per tant s'havia d'intentar donar veu a tothom, i per aquest motiu es va reconvertir en un programa en què cada setmana hi havia un polític diferent, i un cop al mes, l'alcalde. D'aquesta manera es millorava la imparcialitat a la vegada que es buscava ser tan plural com fos possible.

Així fou com van néixer programes com ara *Figa de moro*, *L'ambaixada*, *L'hora de la Nau*, *La caixa de pandora*,

Carretera i manta, *La roda* i molts d'altres que a poc a poc van anar completant la graella de programes d'elaboració pròpia i que sobrepassaven la trentena.

Un altre programa iniciat a finals de 1993 fou el *Nieves Herrero Hotel*, que s'emetia els dimecres de les 20:05 a les 21:08 i que era una producció d'Escalivada Productions realitzada conjuntament per Ràdio Banyoles i Ràdio Salt. Segons deia *El Punt* de data 29 de novembre de 1993, en aquest programa «es poden trobar tots els ingredients del sensacionalisme barat: debats en una comunitat de veïns, consultories, un rànquing del món del crim i reportatges en el més pur estil directe».

També, tot i no disposar encara d'una unitat mòbil, se sortia al carrer, tant per cobrir esdeveniments esportius com de ciutat. El 28 de març de 1993, amb motiu de la XXIX Marxa dels 40 km, es va fer un programa especial de més de vuit hores de durada, que va començar a dos quarts de sis de la matinada i que va fer seguiment de prop del desenvolupament de la prova, amb connexions en directe a diferents punts del recorregut i a la línia d'arribada. I tres mesos després, el 23 de juny, era al Firestany —que aleshores es feia al passeig Dalmau— on es desplaçaven per oferir en directe, a banda dels programes habituals, tot un seguit de programes especials i reportatges patrocinats per algunes de les empreses presents a la fira.

En resum, i després de tots els ajustaments que va fer el nou equip, la programació de la ràdio va quedar configurada de la manera següent: a les 8 del matí començava l'emissió, amb el programa *Esperit de broc*; a les 9 i durant deu minuts, un informatiu que deixava

pas al *Musical express*, que a 2/4 de 12 i a 3/4 de 2 emetia un parell més d'informatius curts i que durava fins a les 2, moment en què es feia una desconexió de dues hores i es connectava amb Catalunya Ràdio. A la tarda, Pep Boix i el seu magazín arribaven fins a 2/4 de 8, quan es feia l'*Informatiu del vespre*, de mitja hora de durada. I a continuació, i fins a les 12 de la nit, era l'hora dels col·laboradors.

UN NOU CONSELL DE LA RÀDIO

El 28 de maig de 1995 van tornar a haver-hi eleccions municipals. La Plataforma va obtenir vuit regidors, respecte dels sis de Convergència i Unió, els dos d'Esquerra i un del Partit Popular. Al final, un pacte entre el primers i Esquerra va fer que repetís en l'alcaldia Joan Solana. Aquestes eleccions van comportar un canvi en el Consell de la Ràdio, tal com marcaven els estatuts. De manera que a partir del 30 de novembre, aquest quedava format per Artur Vilà Masplà, d'ERC (president), Josep Alsina Alsina, de la PPCG, i Pere Lladó, de CiU; com a representants dels col·laboradors continuaven els mateixos, Josep Maria Massip i Baldiri Bramon, i com a treballadors, Albert Olivas i Jaume Angelats.

Aquest Consell assumí els compromisos de l'anterior i els primers dos anys va funcionar normalment, però l'any 1997 es va trencar el pacte de govern; de manera que el 19 de novembre Artur Vilà va deixar el càrrec de president —en haver renunciat als càrrecs de tinent d'alcalde i regidor de Cultura, Festes i Joventut— i aquest el va assumir Josep Alsina, el qual, com ens comenta ell mateix, recupera la filosofia de la Plataforma: «fer les reunions mínimes i en principi només fer-les

per temes pressupostaris, ja que l'emissora s'autogestionava, i nosaltres, que representàvem la propietat, només passaven comptes econòmics i aprovàvem els pressupostos». Tenien molt clar que «l'Ajuntament n'és el propietari però no el gestor, i l'Ajuntament el que ha d'intentar és que els professionals tinguin les eines necessàries per fer la seva feina». I per tal de remarcar aquest fet de no interferir per res en el funcionament de l'emissora, el que n'era el màxim responsable polític en aquell moment, Joan Solana, recorda: «En les eleccions del 99, per part de la Ràdio va haver-hi, els darrers dos mesos, una marginació absoluta de l'alcaldia. Des de la direcció de Plataforma m'ho feien veure, i que els altres partits sí que hi tenien presència. I si això va influir en el resultat final... no em preocupa. La meua filosofia era aquesta».

Però sembla que no fou així com ho va veure ni l'opinió pública ni els partits de l'oposició, ja que el *Diari de Girona* del 20 de febrer de 1999 deia que el Consell d'Administració de Ràdio Banyoles feia quinze mesos que no es reunia, tot i que s'havia acordat reunir-se cada tres mesos, i continuava explicant que el grup d'ERC-CUP demanava la dimissió de Josep Alsina com a regidor delegat de la Ràdio, i afegia: «en el Ple del proper dijous demanarà la dimissió d'Alsina i la creació d'una comissió formada per tots els grups municipals que pacti noves línies de funcionament per a Ràdio Banyoles». Segons explicava Vilà al diari, aquesta comissió «hauria de redactar uns nous estatuts i crear un òrgan que substitueixi el Consell d'Administració. El nou òrgan hauria de ser més representatiu, de manera que el formarien regidors i treballadors i col·laboradors de l'emissora, per dotar-la de més autonomia».

I de fet serà així, ja que en el Ple municipal de data 25 de febrer, Artur Vilà presenta una moció referent al Consell d'Administració de Ràdio Banyoles perquè en 15 mesos no s'ha fet cap reunió i considera que això representa una manca de respecte pels seus membres, per la qual cosa creu que s'han de reformar els estatuts per evitar que es repeteixin fets semblants. Per això proposa posar a votació el punt següent: «Es crearà una comissió especial de treball, integrada per representants de tots els grups municipals i dels treballadors i col·laboradors, per tal d'estudiar i consensuar uns nous estatuts del Consell d'Administració de Ràdio Banyoles que garanteixin un millor funcionament de l'emissora municipal». En el debat que segueix a aquesta proposta, l'alcalde diu que considera que el tema s'ha d'ajornar fins passades les eleccions municipals ja que ara no creu que sigui el moment. Al final, posada a votació, només hi voten a favor tres regidors.

Com deia l'alcalde, faltaven poc més de tres mesos per a les eleccions i era millor esperar que aquestes haguessin passat.

RÀDIO BANYOLES SEGUEIX EL SEU RITME I CELEBRA EL 5è ANIVERSARI

Sobre com va influir aquesta crisi en el funcionament de l'emissora, Angelats comenta: «En l'època de l'Alsina va haver-hi un temps d'abandó, però era més un tema polític i no ens va afectar». I és que Ràdio Banyoles ja estava encarrilada. Uns anys abans, el març de 1996, havia assolit el seu cinquè any de vida, i segons publicava la revista *El Pla de l'Estany* de l'abril següent, «l'emissora emet ininterrompudament de les nou del matí fins a les dotze de la nit, i el 95 % dels programes

que s'emeten són de producció pròpia. Al llarg de la setmana passen pels estudis unes 300 persones de mitjana, amb una programació que es renova dues vegades l'any: estiu i hivern».

RàdioRock '96
ENTRADA GRATUÏTA
recollir la vostra invitació
a Ràdio Banyoles

cada divendres de JULIOL
12 h. nit

RÀDIO BANYOLES
EMISSORA MUNICIPAL DEL PLA DE L'ESTANY
107.3 FM
5è ANIVERSARI

LA NAU
divendres 5
**KOONTZ
ATZUCAC
JOSEPHINE LIBIDO**

DISCO
divendres 12
**KERMIT
ARCAIC**

les veles
divendres 19
**PIANO'S TRIO
HOOK**
el cantautor
de l'estany

SLAU divendres 26
**BOTTOM NI ORO DU SHAELL
ANTICLOCK WIES FAX-3**
TECHNO DANCE

Organització:
SLAU
EL CANTAUTOR

Sponsorització:
MÚSICA I SO
MUSIC COMPANY

Col·labora:
MÚSICA I SO
MUSIC COMPANY

Cartell dels actes del 5è aniversari duts a terme durant l'estiu de 1996.

I per celebrar aquesta efemèride, l'estiu d'aquell mateix any 1996 es van organitzar tot un seguit d'actes amb què es va intentar aconseguir totes les franges d'edat: un festival per a nens al parc de la Draga; un concurs dirigit a joves discjòqueis, que es va perllongar els tres darrers diumenges de juliol; diferents concerts de rock durant aquest mateix mes (el divendres 5 a La Nau amb els grups Koontz, Atzacac i Josephine Libido; el divendres 12 a la disco U, amb Kermit i Arcaic; el divendres 19 a Les Veles, amb Piano's Trio i Hook Cantautor de l'Estany; i el divendres 26 al Blau, amb Bottom, Niorodu-Sahel, Anticlock Wise i Fax-3 Techno Dance). El mes següent, a la plaça de les Rodes, el divendres dia 9 va haver-hi ball amb el conjunt Continental i Ferran; l'endemà, una radiogimcana popular, i finalment, com a darrer acte, el diumenge 11 d'agost, la presentació de la Colla Geganter de la Ciutat. I com a acte multitudinari, un concert del cantautor mallorquí Tomeu Penya al pavelló de la Draga.

RÀDIO BANYOLES I RÀDIO VILAFANT: DUES EMISSORES I UNA FREQUÈNCIA

El 6 de maig de 1998, el diari *El Punt* publicava una notícia curiosa: el conflicte generat entre Ràdio Banyoles i Ràdio Vilafant, ja que les dues emetien al 107.3 de la banda FM, i això provocava, segons deia el rotatiu, «un conflicte permanent i acusacions mútues d'emetre a massa potència». I esmentava el cas de Sant Miquel de Campmajor, Esponellà i Crespià, que agafaven Ràdio Vilafant i no Ràdio Banyoles. Però és que les dues poblacions tenien assignada la mateixa freqüència des de feia anys. I és que, tal com recordava el diari, «cap de les 33 ràdios municipals de les comarques gironines està plenament legalitzada».

En el cas de Ràdio Banyoles, encara emetia amb una llicència provisional, tot i que, segons el rotatiu, «estan a punt d'aconseguir la llicència definitiva», ja que «només han de fer petites adaptacions consistents, bàsicament, a pintar a franges vermelles i blanques l'antena i a col·locar-hi senyal lluminós».

Ràdio Banyoles emetia i emet des de l'edifici del carrer Pere Alsius; però mitjançant un enllaç al puig d'en Colomer, on hi ha l'antena, emet a tota la comarca, amb una potència concreta, que, com diu Jaume Angelats, va en relació amb els habitants que té la població: «Per aquest motiu —explica—, com que Ràdio Banyoles era l'única emissora de la comarca, era bo que la poguéssim escoltar tota la comarca. I la solució era que la resta d'ajuntaments de la comarca demanessin una freqüència d'una emissora municipal, de manera que hi hagués un repetidor en cada lloc i que s'enllacessin entre si per arribar arreu. Hi va haver ajuntaments que varen dir que sí, com el d'Esponellà, però al final no va prosperar».

Han passat més de deu anys i la cosa es manté gairebé igual: a Serinyà arriba amb dificultats, i a Sant Miquel es perd tot just a l'entrada, a l'altura de la riera

Logo de Ràdio Vilafant.

de l'Arn; a Esponellà i Crespià, continuen escoltant Ràdio Vilafant quan sintonitzen el 107.3, igual que a bona part del municipi de Vilademuls, i tan sols se sent amb qualitat a Banyoles, Fontcoberta, Camós, Cornellà del Terri i Palol de Revardit, i tota la franja del Baix Empordà fins a Flaçà, i depenent de les condicions atmosfèriques fins i tot a la costa, com fa palès el programa *Matí de sardanes*, al qual a vegades truca gent de poblacions costaneres.

UNA CRISI QUE EMPITJORA

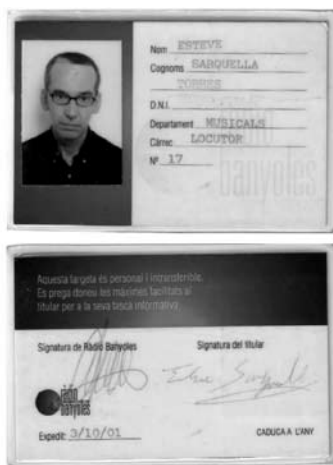
El 13 de juny de 1999 hi ha unes noves eleccions municipals, i en aquest cas Pere Bosch (ERC) es converteix en alcalde després de pactar amb Unió Democràtica de Catalunya, que havia concorregut a les eleccions sota la sigla de CiU. Evidentment aquest canvi de govern comportarà un nou Consell d'Administració, format per Jordi Omedes Masgrau (CiU), regidor de l'àrea de Participació Ciutadana i que assumirà el càrrec de president; Eulàlia Turró Ventura (ERC), Jordi Bosch Lleó (Plataforma Progressista) i Joan Prat Congost (CMC, Convergència Municipal de Catalunya). Per part dels col·laboradors, es nomenarà Francesc Noguer Jové i Narcís Garcia Langa, i per part dels treballadors, Albert Olivas i Jaume Angelats.

El nou Consell d'Administració —que comença a actuar a partir del 30 de setembre— es trobarà, amb l'entrada del nou any, amb un seguit de problemes que conduiran l'emissora a una gran crisi, de la qual no se'n sortirà fins al començament de la temporada següent. Angelats ho explica: «Amb en Jordi Omedes la cosa va començar bé, però a mesura que passava el temps, uns canvis que ens havien promès, ja que encara funcionàvem com es

feia l'any 1993, no es van complir. A part de millores salarials, demanàvem canvis del Consell d'Administració, en les condicions dels col·laboradors, perquè tinguessin una sèrie de drets, i que es canviessin els estatuts a favor de la ràdio. Al final, ells es varen tancar en banda i nosaltres ens vàrem plantar: vàrem fer les hores que deia el contracte: set hores i mitja diàries, i quan era l'hora, plegàvem. Amb aquest horari no podíem atendre els col·laboradors, i molts es van solidaritzar amb nosaltres i van deixar de fer programes. El problema és que ho varen vendre com si féssim vaga, i de fet treballàvem les hores que havíem de treballar». I és que, tal com deia el *Diari de Girona* de data 23 de març de 2000, «nou anys després de la seva creació, l'Ajuntament no té voluntat de solucionar diversos problemes: l'emissora no té un director i el personal està obligat a assumir tasques per a les quals no estan contractats. I mai han estat compensats per la seva disponibilitat completa per la ràdio». Per aquest motiu, i segons diu el diari, «han iniciat, com a protesta, una limitació del seu horari al que estrictament marquen els contractes i demanen una regularització que, segons diuen, s'arrossega fa nou anys». Com a primera mostra d'aquesta protesta, el 12 de març de 2000 ja no es van cobrir les eleccions al Parlament espanyol.

Gerard Sardeña, que fou un dels que patí aquesta crisi, ho resumeix així: «El canvi en el govern de l'Ajuntament va comportar un canvi en la filosofia de l'emissora, i això va portar canvis com ara la retallada de personal, inclosa la meua plaça. Va ser una època de lluites amb els regidors i això va tallar força el rotllo».

La cosa no era tan fàcil de solucionar, com reconeix Jordi Omedes. D'entrada, els treballadors de la Ràdio van

Carnet de col·laborador de l'Esteve Sarquella.

plantejar diferents reivindicacions, com ara la reforma dels estatuts i la modernització de l'emissora, que l'Ajuntament estava disposat a satisfer, però el veritable cavall de batalla va ser el tema salarial, com ell mateix comenta: «Quan vàrem entrar a l'Ajuntament, vàrem adoptar la política d'intentar que la gent complís el conveni que hi havia, que establia una sèrie de paràmetres i unes hores màximes de treball, un màxim d'hores extres. Aquest va ser el problema; per l'estructura que hi havia a la Ràdio, es feien moltes hores, i és en aquest tema on vàrem topar de front amb els treballadors. Els vàrem dir que no feia falta que fessin més hores de les que els pertocava i que, si volien complementar els seus ingressos fora de l'emissora, no hi havia cap problema. Que es busqués entre els col·laboradors qui omplís aquests buits horaris que podien quedar... Però no van voler entrar en aquesta disminució del seu complement».

«PRIMERES IMPRESSIONS»

Juntament amb Josep Branyes, en la primera temporada de l'actual Ràdio Banyoles, Esteve Sarquella va començar a fer un programa sobre jazz que es deia *Impressions*. Des de llavors, acompanyat durant un temps per Anna Perera, i fins a la temporada passada, aquest amant del blues i del jazz —que el febrer de 1992, en una entrevista al diari *El Punt*, confessava que la seva màxima aspiració hauria estat ser músic de jazz— ens ha delectat amb un seguit de programes monogràfics que sota el nom de *Primeres impressions* ens acostava, programa rere programa, a la biografia d'un músic en concret a través de la seva música i de la seva vida.

En no posar-se d'acord les parts, la cosa cada cop empitjorava, i el mateix regidor Pere Lladó, segons deia *El Punt* de data 2 d'abril de 2000, en el darrer Ple, va «reclamar al govern que busqués vies de diàleg per tancar la crisi», defensant el paper que feien tant els treballadors com els col·laboradors i recalcant que la reivindicació econòmica dels treballadors «és una despesa molt petita per l'Ajuntament».

No tot acabava aquí, ja que hi havia una altra reivindicació, que queda reflectida en l'acta del 12 d'abril de 2000, on diu: «Això afecta els col·laboradors, perquè no els interessa estar en una emissora on no hi hagi un director, una programació...». I és que de fet tots els treballadors eren auxiliars de ràdio, i per tant el

càrrec que tenien el definia la feina que feien i no pas cap categoria, i per això demanaven que es definís una estructura a partir de la proposta següent: un director (responsable de l'emissora i portaveu entre la Ràdio, l'Ajuntament i la resta d'entitats), un cap de programació (coordinador de programes i col·laboradors), un cap d'emissions i tècnic (part tècnica i manteniment) i un cap d'informatius.

Mentre als despatxos s'intenta arribar a una solució, l'11 d'abril Francesc Noguer, com a representant dels col·laboradors, declara al diari *El Punt* que els col·laboradors havien acordat en assemblea abandonar temporalment la Ràdio; una decisió que afectava els 34 programes, a banda d'altres programes com els informatius, que també en sortien perjudicats, ja que n'hi havia, com la previsió meteorològica i l'espai *El parèntesi*, que es deixaven de fer. I de fet el mateix Pere Lladó, referint-se al centenar de col·laboradors, en el Ple municipal de 28 d'abril de 2000 ho deixa ben clar: «En el dia d'avui han desaparegut tots; pràcticament no hi ha cap programa en què hi hagi col·laboradors». I referint-se a les emissions que es fan, diu: «A més a més, la majoria d'hores està connectada a altres emissores». I segons dirà uns dies després, concretament el 2 de maig, en unes declaracions al *Diari de Girona*: «La ràdio ha començat una mort lenta», i acusa el govern, juntament amb la Plataforma, de no voler resoldre la situació.

En aquesta mateixa data, el diari publica que les reivindicacions dels treballadors són tres: la regularització d'un dels seus treballadors a qui se li acabava el contracte —Gerard Sardeña—, la contractació d'una quarta persona per mitja jornada i

l'adequació dels sous. Unes demandes de les quals Jordi Omedes feia esment en el darrer Ple assegurant que els dos primers punts ja estaven solucionats, «prorrogant el contracte al senyor Gerard Sardeña i contractant un altre treballador de la casa, el senyor Manel Doñate», i que a més a més «s'ha doblat la inversió municipal per al sistema informàtic de Ràdio Banyoles [s'havia passat de 2.400.000 pessetes l'any anterior a 4.000.000 el 2000]», per la qual cosa creia que el conflicte acabaria aviat.

Mentrestant, però, i per fer ressò de les seves reivindicacions, els treballadors i col·laboradors van organitzar un acte que, segons Angelats, no va agradar gaire a l'Ajuntament, ja que els van posar força entrebancs. Va consistir a fer un programa de 24 hores de durada coincidint amb la diada de Sant Jordi. Amb aquest acte, tal com deia *El Punt* del dia 22 d'abril de 2000, «els locutors volen demostrar que la Ràdio continua viva malgrat el conflicte existent entre l'Ajuntament i els tres treballadors, arran de les precàries condicions laborals». El programa, que es va emetre des del Teatre Municipal, va començar a les quatre de la tarda amb una sèrie de set entrevistes i tres taules rodones amb personatges de la vida cultural i social de la ciutat. A continuació hi va haver un bloc nocturn amb vuit actuacions musicals, a càrrec de grups locals com Fang, Paco Viciano i Maria Lafite, i cinc actuacions teatrals, «protagonitzades per banyolins». A més a més, tertúlies nocturnes i humor. El diumenge, dos especials dedicats a Sant Jordi, amb entrevistes a autors banyolins com Miquel Aguirre o Josep Navarro Santaaulàlia, i connexions amb la plaça Major, on es va completar amb més entrevistes, taules rodones i programes infantils.

Finalment, sembla que la cosa es comença a encaminar, i el Consell d'Administració, en la reunió del 6 de juny de 2000, presenta la proposta de modificació d'estatuts, a la qual els treballadors contesten amb una carta del 14 del mateix mes amb el nom de «Proposta de modificació dels òrgans de funcionament de Ràdio Banyoles». Aquest escrit comença amb l'afirmació que després de gairebé deu anys de funcionament cal un replantejament dels òrgans de funcionament i decisió de l'emissora. I addueix que el Consell d'Administració, previst inicialment com a òrgan de gestió i direcció, no ha exercit mai com a tal i, a més a més, s'ha demostrat que no és idoni per dirigir una ràdio de les característiques de Ràdio Banyoles. Proposen la creació de dos òrgans diferenciats: d'una banda, un òrgan polític, que tindria com a missió l'aprovació de pressupostos, el seguiment de les línies de funcionament, etc. En aquest òrgan —que dependria de la regidoria de Participació Ciutadana i el regidor de la qual seria el president— estarien representats els grups municipals de l'Ajuntament i el coordinador de l'emissora, tot i que sense vot. D'altra banda, hi hauria un òrgan de treball, en què es debatien els aspectes que afectessin més directament el funcionament professional de l'emissora i que estaria format pels treballadors de la Ràdio i alguns representants dels col·laboradors (escollits democràticament entre tots), i presidit pel coordinador de l'emissora.

Finalment, el 31 de juliol de 2000 es dona compte de la nova redacció dels estatuts, els principals trets dels quals són que hi haurà un gerent designat pel Ple de l'Ajuntament i que serà un treballador de l'Ajuntament adscrit a l'emissora; que hi haurà un representant de cada un dels grups municipals; que el president

serà el regidor delegat de l'àrea, i que els representants dels col·laboradors seran dos, escollits pels mateixos col·laboradors.

Els estatuts que substituiran els que funcionaven fins llavors, datats el 28 de gener de 1993, es van aprovar definitivament el 25 de setembre de 2000 i van sortir publicats al BOP (*Butlletí Oficial de la Província de Girona*) el 26 de juny de 2001. Com a cloenda d'aquests dos anys de lluites, aquests estatuts donen la raó, en certa mesura, al que en fou el màxim protagonista, Jordi Omedes, quan diu: «Quan vàrem entrar, els treballadors ens varen plantejar diferents punts, entre els quals fer uns nous estatuts perquè els que hi havia eren antics, i una de les millors era la que passava pel tema dels col·laboradors, ja que no hi havia cap entitat que els representés, fins que es va adoptar un sistema perquè la representació dels col·laboradors fos legal, i aquest sistema fou el de fer eleccions entre tots ells, amb uns candidats i unes votacions. A més a més, també vàrem apostar per invertir en la Ràdio. Però el que no podíem fer era entrar en el tema de donar més retribució de la que podien percebre, però tot i així, quan vàrem poder, vàrem contractar una quarta persona».

ES GESTA UN NOU RELLEU

Pep Boix estava dedicat de ple a temes publicitaris i cada cop més allunyat de l'emissora. Calia buscar relleus, i la persona que vindria a ocupar el buit seria Gerard Sardeña. L'abril de 1999, Sardeña s'incorpora a l'emissora com a reforç, amb la tasca de portar el grup de col·laboradors i de fer el *Musical express* i, amb més o menys mesura, informatius. La plaça de Sardeña, com

ja hem vist, serà tema de negociacions, igual que la de Manel Doñate, que s'incorporarà més tard però que en el moment de la seva regularització ja havia deixat l'emissora.

Olives recorda com el va afectar el tema de les reivindicacions laborals i el nou govern d'Esquerra i els canvis que això comportà (sobretot pel fet que, com diu Olivas, «coneixíem molt millor nosaltres els projectes de l'Ajuntament que no els nous regidors —una cosa molt lògica tenint present que acabaven d'entrar—»): «A mi personalment, que estava acostumat a fer-ne un seguiment quasi diari, em va fer baixar el ritme». Això va fer que Albert Olivas es comencés a plantejar deixar l'emissora. Havien estat vuit anys al capdavant dels informatius, i en aquest temps s'havien produït uns grans canvis en tots els nivells, i principalment en la programació («s'havia passat d'emetre uns informatius de cinc o deu minuts a tenir-ne una franja pròpia»), i en l'aspecte tecnològic («s'havia passat d'enregistrar en casset i reebox a poder-ho fer en un ordinador». Va arribar un moment, tal com ell mateix reconeix, «en què em trobava cansat». L'agost del 2000 deixava l'emissora, i el va substituir Jordi Prat.

A finals del mateix any, Albert Planadevall substituirà Jaume Angelats, que va agafar una excedència. Es va reincorporar a començament de 2001, poc temps després que ho deixés Gerard Sardeña, el qual s'incorporarà definitivament, el 14 de novembre de 2001, juntament amb Anna Masoliver, en haver aprovat les oposicions que s'havien convocat per cobrir les places vacants. D'aquesta manera, la temporada 2002-03 comença amb un equip format per Gerard Sardeña (cap de programació i col·laboradors), Jaume Angelats (cap de musicals

«AIGATDEPAUER» I «PLANETA DIVERS»

El programa *Aigatdepauer* va néixer la temporada 1997/98 i, segons deien els mateixos realitzadors, «analitzava, en clau d'humor, l'actualitat local, comarcal, catalana, espanyola, mundial i extraplanetària». Estava estructurat en quatre apartats: l'última hora, el reportatge, una connexió telefònica amb un col·laborador i cultura i espectacles, i es va mantenir en antena fins a la temporada 2004/05.

Durant tots aquests anys hi van passar: Josep Gifra Font *Hope*, Vicenç Masanas, Jordi Masanas, Lluís Roura Ferrer, Josep Güell *Willi*, Miquel Noguer *Xipis*, Àngel Lirio Arias i Josep Güell Bosch.

Paral·lelament a *Aigatdepauer*, i conduït per Josep Gifra Font *Hope*, naixia, la temporada 2003, *Planeta divers*, un programa amb un plantejament totalment diferent de l'anterior i on en *Hope* ens descobreix un ampli ventall de músiques d'arreu del món, des de velles llegendes del rock o la música ètnica fins a algunes creacions musicals del món del cinema.

i tècnica) i Anna Masoliver (cap d'informatius). Tot i amb això, Jaume Angelats plegarà definitivament de la ràdio a finals d'agost de 2003 i Marta Bosch cobrirà la seva plaça.

L'entrada de Marta Bosch va comportar una reestructuració interna, ja que, com diu ella, «l'Angelats tractava temes que no eren del meu àmbit, com temes

Components del programa Aigatdepauer: Josep Gifra «Hope», Àngel Lirio, Lluís Roura i Josep Güell.

musicals, taules de so o la tecnologia de l'emissora, i ens vàrem haver de plantejar com hi encaixava jo, que tenia un perfil molt diferent. Al final em vaig decantar pel tema dels informatius i en Gerard es va dedicar més a la part tècnica». Va ser així com a poc a poc es va retocar el magazín que es feia al matí, i tot i que el primer any es va seguir amb la mateixa programació, s'hi va incloure una entrevista i diverses seccions com ara informàtica, cinema, televisió, agenda cultural i portades de diaris. La segona temporada, a banda d'ampliar l'horari i incloure la tertúlia d'actualitat dins d'aquest magazín, es va regularitzar una mica la franja de vespre dels col·laboradors, de manera que acabessin tots a la mateixa hora, cosa que fins llavors no passava. Amb això es va voler donar una imatge de projecte; a més, es va eliminar

la franja de dissabte a la tarda. Finalment, en la tercera temporada, els matins es van reestructurar, de manera que la tertúlia d'actualitat va passar als informatius, que van ser d'una hora, i el magazín va agafar una durada de tres hores, amb un gran dinamisme generat per la gran quantitat de col·laboradors, com per exemple les àvies cuineres, la Policia Local, la gent del CAP de Banyoles i els responsables de la Biblioteca, entre altres.

L'ASSOCIACIÓ COMARCAL 107.3 COL·LABORADORS

L'any 2001, l'emissora complia 10 anys de funcionament i vivia uns bons moments pel que fa a producció. Feia poc, el 20 d'agost de 2000, el *Diari de Girona* havia publicat la notícia que, segons l'Estudi General de Mitjans (EGM) fet durant el primer trimestre de l'any 2000, Ràdio Banyoles tenia uns 3.500 oients diaris, una xifra que la convertia en una de les primeres i úniques ràdios d'àmbit local que apareixien en aquest rànking, i afegia que dins de la seva programació s'havia de destacar que hi havia poques ràdios municipals que emetessin informatius estrictament locals de trenta minuts.

Aquest bon moment va fer que un grup de col·laboradors amb ganes de fer ressò d'aquesta celebració i de sortir al carrer perquè la població hi participés, es plantegessin el fet de crear una associació, amb la idea de poder organitzar tot un seguit d'actes amb molta més facilitat que dins de la mateixa emissora. Com deia Gerard Sardeña, la idea era crear una associació que, a banda d'organitzar l'aniversari, pogués treure al carrer totes les sinèrgies que generaven dins l'emissora el centenar de col·laboradors que hi havia en aquells moments, i que

10e aniversari

Programa especial 10 aniversari
amb la presència de:

JOSEP PUIGBÓ
presentador de TV3

RAQUEL SANS,
presentadora TN Matí TV3

JOSEP MARIA FRANCINO,
fundador Ràdio Banyoles

i l'actuació musical de
PETIT FOURS

Divendres, 16 de març de 8 a 10 del vespre
al Teatre Municipal de Banyoles

ENTRADA LLIURE

10 anys
de
Ràdio Banyoles

pogués realitzar altres activitats com ara cursos, tant per a mainada com per a joves, de manera que veiessin que tenien un lloc on relacionar-se amb diferent tipus de gent, independentment de l'edat, ideologia i inquietuds que tinguessin.

Aquesta associació, que rebrà el nom d'Associació Comarcal 107.3 Col·laboradors i que en principi estarà integrada per una quinzena de membres, naixia, tal com explica Francesc Viladiu, amb dos objectius: d'una banda, poder dur a terme diversos actes al llarg de l'any per tal de celebrar aquest desè aniversari, i de l'altra, reivindicar el paper comarcal que feia Ràdio Banyoles: «Enteníem que havia de passar de ser municipal i que tots els municipis de la comarca s'hi havien d'involucrar i col·laborar en el projecte». El que es volia, segons deien Albert Planadevall i Jordi Prat al *Diari de Girona* el 20 d'agost de 1991, era que «la diferència política dels municipis del Pla de l'Estany no sigués un impediment perquè en el futur Ràdio Banyoles esdevingui comarcal».

Després de deu anys, el mateix Viladiu reconeix que sobre aquest darrer punt no s'hi va arribar a treballar a fons i que, tret de comentaris que es feien en les entrevistes i xerrades, no es va anar més lluny, i per tant no es va arribar a materialitzar. El primer objectiu sí que es va assolir. Al llarg del 2001 es van fer un seguit d'activitats com ara el partit de futbol que el 28 d'abril va enfrontar els diferents mitjans de comunicació de la ciutat (Ràdio Banyoles, Banyoles TV i *Revista de Banyoles*) i l'Ajuntament; un concert el dia 1 de juny a Santa Maria de Porqueres a càrrec de la Jove Orquestra de Cambra de Figueres, que va servir per presentar oficialment la nova Associació 107.3; un altre concert, el 29

10è ANIVERSARI DE RÀDIO BANYOLES

DISSABTE 28 DE JULIOL
RECINTE DE LA FARGA,
21:30 h.

ACTE PRINCIPAL DEL
10è ANIVERSARI:
CONCERT AMB

LAPSUS
NO KAL
OCTOBER

AIRUN
KERMIT

SUGUS THE SUCHART

KITSCH
(PRESENTACIÓ DEL NOU TREBALL)

EL TERCER ULL

(PRESENTACIÓ DEL SEU 1er
TREBALL "SORTINT DELS LÍMITS")

organitza

107.3

Associació Comarcal 107.3
Col·laboradors

AJUNTAMENT DE BANYOLES

col·labora

Col·lectiva la Farga
Tornim Tola Teatre
Floresky

Programa del concert del 10è aniversari de Ràdio Banyoles.

Jaume Vicens i Martí Masó en els actes del 10è aniversari al recinte de barraques del 21 de juliol de 2001. (Foto: RB).

del mateix mes, aquest de jazz, a càrrec del duet Crick Crak, a la terrassa del restaurant Vora Estany, i un tercer concert, el 21 de juliol, al recinte de barraques de la Farga, amb vuit formacions locals (Lapsus, October, No Kal, Airun, Kermit, Sugus the Suchart, El Tercer Ull i Kitsch), o la radiogimcana que es va fer coincidint amb les Festes d'Agost, una activitat que feia un parell d'anys que s'havia perdut.

Un cop passat l'any 2001, l'Associació va anar perdent força, i tan sols un grup de col·laboradors interessats en el fet musical va seguir tirant-la endavant. També s'ha de dir que bona part dels components de l'Associació eren joves en edat universitària i durant uns anys van marxar a estudiar fora. Però tot i amb això, encara va tenir prou força per engegar un nou projecte, sortit del programa

Darrer programa de *La plaça* de la temporada 2007/08. Josep Maria Ferriol, Francesc Escoda, Pere Hernández i Francesc Noguier. (Foto: RB).

So de calaix. El programa, pensat per potenciar la música catalana i conduït per Xavi Puigdemont, va donar lloc al projecte Sonora, un projecte que fins que no va tenir una entitat pròpia i un volum important va penjar de l'Associació Comarcal 107.3 Col·laboradors.

CANVIS EN EL CONSELL DE LA RÀDIO

El mes de juny de 2001, quan surten publicats els nous estatuts de la ràdio, plega com a regidor d'esports Narcís Banal, i és substituït per Josep Font Palomerias, el qual, davant la petició de Jordi Omedes, regidor de Participació Ciutadana, de canviar les regidories, esdevindrà el nou president del Consell d'Administració de Ràdio Banyoles, tal com recull l'acta del Consell del 28 d'aquest mateix mes.

«LA PLAÇA» I FRANCESC NOGUER

Parlar del programa *La plaça* és parlar de Francesc Noguer, l'home que, com ell mateix deia en una entrevista, va trencar la disciplina de partit per poder tirar endavant el projecte de creació d'una ràdio a Banyoles. Ell era el regidor de Cultura que a mitjan 1990 es va trobar Josep Maria Francino, quan va venir per primer cop a Banyoles amb l'encàrrec de l'Ajuntament banyolí de dissenyar i posar en marxa una emissora municipal.

La plaça fou un programa iniciat la temporada 2000/01. D'una hora de durada i amb el format de conversa, els diumenges al matí repassava l'actualitat de la setmana, tant política com social i cultural. Moderat per Noguer, comptava amb un planter de contertulians que variava d'acord amb la disponibilitat de cadascun; però per regla general podem dir que hi van passar Josep M. Ferriol, Joan Solana, Pere Hernández, Francesc Escoda, Jaume Farriol, Jordi Xena, Joan Anton Abellan, Jaume Sitjà i Carles Avilés, que es convertí, a la mort de Francesc Noguer el 2008, en el nou moderador.

Abans, però, ja havia començat amb altres programes, perquè la seva versatilitat feia que tots els temes li anessin bé. Debutà parlant de futbol els dilluns al matí, en el magazín que conduïa Pep Boix. La temporada 1993/94 va començar a fer un programa de música «d'aquell temps», que portava per nom *Música en el record*. La temporada següent, i durant tres temporades, coordinà els diumenges al matí el programa

Som-hi, on es parlava de cuina, sardanes i tertúlia en general. I la temporada 1995/96, i fins a finals de l'estiu de 2002, n'endegà un d'esports, concretament una tertúlia sobre futbol anomenada *Quasi el 60%*, que la temporada següent va prendre el nom d'*El futbol i el seu entorn* i en la qual van intervenir Xavi Calsina, Carmina Planells, Josep Ramió, August Branyas, Carles Avilés, Jordi Prat Paré, Míriam Díaz Muñoz i Arnau Vila Elvira, uns com a contertulians i altres al control de so.

Amb l'entrada del nou segle, s'implicà en dos nous projectes: *La nostra gent*, que, amb Lourdes Casademont i més tard amb Sandra Martínez i un convidat, repassava personatges de la comarca que al llarg de la seva vida havien deixat d'una manera o una altra la seva empremta. I *S'ha parat per ell*, on juntament amb Jaume Farriol feien un repàs de la història de les empreses i empresaris de la comarca.

I el darrer projecte que va posar en marxa abans de *La plaça*, també els diumenges al matí i durant un parell de temporades, fou un programa titulat *Els tres cuiners*, que reunia els cuiners Ramon Ferrer de La Masia, Jaume Vila de La Banyeta i Pere Arpa d'El Rebot d'en Pere perquè expliquessin als oients els seus secrets als fogons i les millors indicacions per gaudir de la bona taula.

El juny de 1999 entrà a formar part del Consell de Ràdio Banyoles, en representació dels col·laboradors.

Francesc Noguer i Míriam Díaz, fent el programa de futbol el dia de Sant Jordi de 2005. (Foto: RB).

Josep Font es va trobar un panorama gens tranquil. Amb uns treballadors molt susceptibles, després de diversos anys de promeses incomplertes, i unes negociacions entre l'Ajuntament i Ona Catalana per tal de signar un pacte de col·laboració entre les dues emissores però que no va ser interpretat d'aquesta manera ni pels treballadors ni per la societat banyolina en general. Se'n feia ressò el *Diari de Girona* de 7 de setembre de 2001, que comentava la nova crisi que afectava Ràdio Banyoles arran dels rumors que corrien. Segons aquests rumors, l'Ajuntament es volia vendre o volia fusionar l'emissora a una ràdio privada, i es feia referència a

una carta escrita pels treballadors datada el 17 d'agost en què acusaven el regidor Josep Font de trencar el projecte de ràdio.

Josep Font comenta que ell ja es va trobar la gran majoria de converses iniciades, i de fet feia poc més d'un parell de mesos que havia agafat la regidoria, però reconeix: «Al principi el que m'imaginava és que el tracte era de col·laboració entre les dues emissores, i el trobava força interessant, perquè l'objectiu era que s'intercanviessin notícies i programes. Però quan Ona Catalana va fer una proposta en ferm, no tenia res a veure amb el que ens havia ofert de paraula, i jo m'hi vaig oposar perquè la vaig trobar totalment desorbitada, fora de lloc i en la qual Ràdio Banyoles perdia tota la seva identitat. I fins i tot estava disposat a dimitir si s'acceptava».

No tots els problemes s'acabaven aquí, ja que el mateix diari explicava que els problemes entre el regidor i la Ràdio van començar quan el cap d'informatius va dir que plegava i Font, sense demanar l'opinió dels treballadors ni la del Consell d'Administració, va buscar una persona pel seu compte, quan el que es feia normalment era buscar un substitut entre els col·laboradors. Aquest fet queda reflectit en l'acta del Consell de data 17 d'agost, on se l'acusa «d'haver triat a dit la persona que ha de substituir en Jordi Prat i no comptar amb l'opinió ni dels treballadors—que havien fet una llista de set persones—ni del Consell». Al final, aquest tema se solucionà, i es va trucar a la gent de la llista, però tot i amb això quedà un cert ressentiment, ja que una de les persones que aspiraven a cobrir la plaça era Albert Planadevall, que no va voler presentar-se a les oposicions «per les poques ganes que hi ha a la regidoria de fer coses..., i és que en els

darrers quatre mesos les coses han canviat», referint-se al període que feia que Josep Font era president. Sobre aquest fet, Francesc Noguer deia: «Aquesta renúncia ha de servir com a reflexió. No pot arribar el desànim ni el desordre».

El mateix Font accepta l'acusació, però sense donar-hi cap importància. El cas és que —explica— va quedar una plaça vacant, i com que faltaven tres o quatre mesos per a la convocatòria de la plaça i era força urgent cobrir-la i no podíem formar ningú, és a dir que havia de ser algú que estigués format, primer es va parlar amb dos col·laboradors, però no tenien disponibilitat horària, i aleshores és quan va pensar en Anna Massegur, que encaixava en el perfil, i l'hi va oferir. Després van venir les oposicions, s'hi van presentar sis candidats, l'Anna entre ells, i va sortir escollida.

El final de la carta a què feia referència el *Diari de Girona* i que estava signada per Jordi Prat, Jaume Angelats i Albert Planadevall, en certa mesura corrobora les paraules d'Angelats quan deia, parlant de Font: «d'entrada no va haver-hi bon *feeling*, però després va canviar i la cosa va anar molt bé», ja que en aquesta carta, en el moment de l'acomiadament, reconeixen que totes les decisions que havia pres des que va prendre possessió del càrrec eren fruit de la falta total de coneixement del funcionament de l'emissora i que mai els havia tingut confiança, i és per això que li demanaven que en els dos anys que li quedaven en el càrrec «encara és a temps de rectificar la posició inicial que ha pres respecte a Ràdio Banyoles».

Els dos anys restants, la cosa ja no va anar més lluny, i després d'aquest malentesos va haver-hi força diàleg

entre les dues parts, en uns moments que eren molt crítics però que per sort es van acabar amb una bona harmonia, cosa que feia molt temps que no passava. Les reunions del Consell agafaren un ritme trimestral, com marcaven els estatuts.

Fruit d'aquesta bona entesa es van aconseguir certes millores en el Consell. Per exemple, es va regularitzar que els representants dels col·laboradors fossin escollits pels col·laboradors i no nomenats pel regidor, com es feia fins llavors, i també, tot i que això va costar més i va generar molt de debat, es va decidir que el Consell havia d'aprovar la programació de l'emissora, tot i que deixava plena llibertat als treballadors per configurar-la.

NOUS PROJECTES

Una vegada acabats els actes del desè aniversari de la ràdio, i després de la *tempesta* que va acompanyar els primers mesos com a president del Consell de Josep Font, les aigües es van calmar i la nova temporada es posava en marxa amb nous projectes, com ara el Taller d'Iniciació a la Ràdio que es va fer durant les vacances de Nadal de 2001.

També serà aquest 2002 quan, el mes de febrer, sortirà a la llum el primer número d'*El Butlletí de Ràdio Banyoles*, una publicació digital que s'enviava via correu electrònic i que segons deia en el seu primer número tenia com a objectiu fer arribar als col·laboradors: «una informació bàsica del que està passant a la comarca i també dins l'emissora per on tots passeu setmanalment». Era una manera, diu Gerard Sardeña, que en fou l'impulsor, de mantenir

informada, sobretot la gent que durant la setmana estava estudiant a Barcelona, del que passava a Banyoles i comarca. Però no tot eren notícies, ja que, com a mitjà de comunicació, també servia per enviar convocatòries, i així fou com es va convidar tots els col·laboradors a un dinar d'aniversari: «A punt de complir 11 anys d'emissions, hem proposat fer una trobada de totes les persones que actualment col·laboreu directament a Ràdio Banyoles». Aquest acte es va fer en una casa de colònies de Sant Miquel de Campmajor i va consistir en un partit de futbol i un dinar en què van participar gairebé una cinquantena de persones.

Un altre projecte en el qual es va implicar de ple va ser la primera edició del Festae la Nit, ideat pel Consell Comarcal del Pla de l'Estany i que tenia per objectiu oferir alternatives a l'oci nocturn de la comarca, a través d'activitats organitzades per diverses entitats i associacions, per tal de canalitzar les activitats del jovent oferint-los altres tipus de diversió, des d'activitats esportives fins a culturals, passant per tallers i concerts. Per part de Ràdio Banyoles, es va organitzar una radiogimcana: els participants havien d'escoltar l'emissió, a través d'un programa especial, on s'anaven anunciant les proves que aquests havien d'anar superant per diversos punts del Pla de l'Estany. A més a més, i sota el lema *Ràdio Banyoles al Festae la Nit*, durant els tres dissabtes que va durar l'activitat, a partir de les onze del vespre i fins a les tres de la matinada es va seguir en viu tot el que estava passant a la comarca dins les activitats programades al Festae la Nit, amb connexions cada mitja hora als diferents racons de la comarca, amb música i actuacions de discjòqueis, en un programa conduït per la gent del programa *El lokal*.

Radiogimcana dins els actes del Festae la Nit de l'any 2002, amb Miguelito Superstar (cantant de la «Fundación Tony Manero»), Salvador Coll, Moises Camós, Esteve Codony i los Pujol.

I com a acte complementari a aquesta iniciativa, val a dir que un equip de col·laboradors de Ràdio Banyoles va participar en el campionat d'handbol A-4 que es va organitzar, i en el qual van guanyar el premi a l'equip més ben vestit.

La veritat és que es notava que per fi la gent treballava a gust i que no es mirava el rellotge, contràriament al que passava no feia pas gaire, de manera que sorgien projectes que implicaven un seguit d'hores d'emissió i a vegades en jornada festiva. Així, per exemple, el 15 de febrer *El Butlletí* número 2 anunciava: «Continuen les emissions en proves durant les 24 hores les nits de dilluns a dimarts», una iniciativa associada al programa *Dorm amb Ràdio Banyoles*. O bé la programació especial que es va fer la diada de Sant Jordi, entre les vuit del matí i les vuit del vespre, amb connexions, reportatges, taules rodones... i música per sentir en viu des de la plaça Major

«ONES RADIOACTIVES» I «SO DE CALAIX»

El 28 de novembre de 1992 es començava a emetre, amb el nom de *La roda* i conduït per Pere Palmada i Xavi Puigdemont, un programa musical. Dos anys després, canviaven el nom del programa pel d'*Ones radioactives* i el dedicaven a tots els estils de música contundent, des del rock fins al punk rock, passant pel *heavy*, el *hardcore*, el *trash*, el *reggae*, l'*ska* i altres. Van ser els pioners a Ràdio Banyoles en la introducció d'aquests estils musicals.

Durant deu anys, a banda de música, van oferir entrevistes, agenda de concerts, monogràfics i concursos, tot això amb les últimes novetats discogràfiques del moment; i un apartat de maquetes dedicat a grups novells, amb la qual cosa van ajudar a obrir camí a molts grups que anaven al programa amb una maqueta per explicar la seva petita història, sobre-tot les bandes banyolines, molt fructíferes en aquella època.

Aquest programa, pel qual van passar també Ferriol Masó, Artur Vilà, Antoni Torres i Pere Joan, es va acomiadar dels seus oients l'estiu de 2002. Però la temporada següent, sota el nom de *So de calaix*, Pere Palmada, Xavi Puigdemont i Ferriol Masó iniciaven una nova etapa musical amb un programa dedicat a tota la música feta als Països Catalans, abraçant tots els estils de cançó, des de la cançó d'autor fins al rock passant pel folk i les noves tendències, amb l'única característica que estigués cantada en català.

Actualment, *So de calaix* ha eliminat l'apartat d'entrevistes dels primers anys i s'ha limitat a fer presentacions de treballs discogràfics i notícies musicals, mantenint la ideologia de ser un programa de música cent per cent en català.

Pere Palmada i Xavi Puigdemont, components de «So de calaix».

de Banyoles. I un de més agosarat i que recuperava aquella iniciativa de molts anys enrere iniciada per Narcís Carreras i Miquel Rustullet: fer el seguiment en directe d'un esdeveniment esportiu, i en aquesta ocasió, en lloc del futbol, l'esport escollit va ser l'handbol, i es van fer retransmissions en directe de tots els partits del primer equip del Club Handbol Banyoles.

No com a projecte però sí com a fet que cal destacar de la nova temporada, s'ha d'esmentar el dilluns 4 de novembre de 2002, quan va començar el judici pels fets ocorreguts anys abans en relació amb el naufragi de la barca *L'Oca*. A partir d'aquell dia, a Ràdio Banyoles es posava en marxa un seguiment diari de l'estat del judici, amb

connexions en directe al matí a les 11:30 i a les 13:50 i tota la informació del dia a l'*Informatiu del vespre*. Aquest seguiment el va completar el programa *Hora extra* del divendres dia 8 de novembre, que va emetre un programa especial, «Judici pel naufragi de la barca *L'Oca*», al qual van ser convidats: Pere Bosch, alcalde de Banyoles; Olga Tubau i Carles Monguilot, advocats de la defensa en el judici; Joaquim Vilardell, cap dels Bombers de la Generalitat de Girona; Josep Moreno, cap del Bombers de Banyoles; Joan Vilademat, cap de la Policia Local de Banyoles; Joaquim Oms, cap de la Creu Roja Banyoles-Pla de l'Estany, i Albert Tomàs, caporal dels Mossos d'Esquadra de Banyoles.

UNA REIVINDICACIÓ ACONSEGUIDA: L'EMISSORA MÒBIL

Tot i que l'emissora encara estava en precari (en l'acta del Consell de data 6 de febrer de 2002 encara s'esmenta que s'està pendent de l'obtenció de la llicència), aquest és un tema que no preocupava gens, ni el personal de la Ràdio ni els més de vuitanta col·laboradors que hi havia aquell any. Però el que sí que els preocupava era no poder disposar d'una emissora mòbil, una eina de treball que feia més de tres anys, des de l'enfonsament de la barca *L'Oca* l'octubre de 1998, que el personal reivindicava i que any rere any veien ajornada.

Durant l'etapa de president del Consell de Josep Font, i a proposta dels treballadors, es van marcar com a objectiu d'aquell curt mandat de dos anys aconseguir una emissora mòbil per poder estar físicament present en els principals actes que es fessin a la ciutat. I finalment, la Comissió de Govern del 25 de juliol de 2002 va acordar la compra d'aquesta unitat, per un

Programa «Escòria dividida» fet davant les instal·lacions del Club Natació Banyoles, el 12 de març de 2005, amb Josel Masó, Oriol Mas, Rafael Ferrer, Jaume Vicens i Martí Masó. (Foto: RB).

Joel Masó, al control de so, en l'especial de Sant Jordi 2005. (Foto: RB).

valor de 4.866,65 euros. Font comenta que això va ser possible en gran part perquè ens els darrers sis anys no s'havia invertit res en la Ràdio.

Al final, el divendres 29 de novembre de 2002, en el programa *Hora extra*, i amb motiu d'entrevistar Frederic Corominas, a qui havien concedit la Medalla d'Or de la Comarca, s'estrenava la nova unitat mòbil. Poc temps després es faria servir en el programa *Manciana*, un mític programa dirigit per Jaume Angelats on una sèrie de col·laboradors, amb la unitat mòbil, s'amagaven per diferents lloc de la comarca, donaven pistes per antena i els oients els havien de trobar. Si ho aconseguien, guanyaven alguns premis, com ara un xoriço de la marca Palacios, discos compactes, lots de marxandatge de Ràdio Banyoles....

NOVES ELECCIONS A L'AJUNTAMENT I A RÀDIO BANYOLES

S'acostava el mes de maig de 2003 i unes noves eleccions municipals, i la ràdio, com sempre, estava al peu del canó. Dies abans de la data electoral, van començar a emetre una programació especial amb informació diària de la campanya, i quan era a prop el diumenge electoral es va dur a terme, al Teatre Municipal, un debat —conduït per Manuel Doñate i Anna Masoliver— en què van participar els caps de llista dels quatre partits que concorrien a les urnes: Manel Fontan (PP), Jordi Bosch (PPCG), Pere Bosch (ERC) i Josep Vila (ABIS, Agrupació Banyolina dels Independents). I finalment, un programa especial de seguiment de la nit electoral, que, amb absència del grup de Convergència i Unió a les urnes, va donar la majoria al grup d'ERC, de manera que Pere Bosch repetia a l'alcaldia i deixava

a l'oposició dos dels altres tres partits: la Plataforma Progressista i el Partit Popular. Pel que fa al Consell de la Ràdio, i tal com marcaven els estatuts aprovats l'any 2000, la presidència requeia en el cap de la regidoria de Participació i Comunicació, mentre que cada partit polític amb representació municipal hi aportava un representant, inclosa Esquerra.

Els col·laboradors de Ràdio Banyoles —per primer cop des de la fundació de l'emissora i tal com marcaven els estatuts, que deien que «els representants dels col·laboradors en seran dos i seran escollits pels mateixos col·laboradors»— feien eleccions per escollir els seus representants. Així doncs, el 20 de juny van concórrer a les urnes situades a la sala de plens de l'Ajuntament Francesc Viladiu, Joan Anton Abellan, Narcís Garcia i Miquel Rustullet. Al final, i després del recompte, sortirien guanyadors els dos primers.

El 30 d'octubre de 2003 es feia la primera reunió del nou Consell d'Administració de Ràdio Banyoles, que quedava format de la manera següent: Anna Brunsó Ribas (presidenta); Joan Julià Joher (ERC); Núria Carreras Jordi (Plataforma Progressista), substituïda al cap de poc temps per la seva companya de partit Francesca Palomeras Vilà, i Manel Fontan Esteba (PP). A més, com a representants dels col·laboradors, Joan Anton Abellan Manonellas i Francesc Viladiu Illanas, i com a treballadors de l'emissora, Gerard Sardeña Velázquez, Anna Masoliver i Marta Bosch.

Poc dies després, i dins dels especials d'aquest any que acabava, encara quedava per cobrir les eleccions al Parlament de Catalunya, amb un format força semblant al de les municipals, amb entrevistes durant la setmana

«SOPA D'ESTRELLES»

L'obertura del poema simfònic de Richard Strauss *Així parlà Zarathustra*, op. 30, la mateixa composició que l'any 1968 faria servir Stanley Kubrick en la pel·lícula *2001: una odissea de l'espai*, donava pas el dijous 6 de març de 2003 al primer programa de *Sopa d'estrelles*, un espai dut a terme per membres d'Astrobanyoles, l'Agrupació d'Astronomia i Ciència del Pla de l'Es-tany.

Els iniciadors d'aquest programa, que durant la primera temporada tenia un format de mitja hora de durada, van ser Joan Anton Abellan, Jaume Bayó, Xavier de Palau i Carles Puncernau, i al control de so, Harold Abellan i Arnau Vila. A partir de la segona temporada, la durada es va allargar mitja hora més, la qual cosa va permetre que agafés el format que encara perdura avui en dia: una primera part, d'una mitja hora com a màxim, dedicada a notícies, curiositats, efemèrides i qualsevol cosa relacionada amb el món de la ciència i l'astronomia i en la qual han tingut entrada diferents col·laboradors, com ara Daniel Bosch, Gerard Gómez, Josep Auferil, Rafael Balaguer i Enric Estragués; i una segona part dedicada a un tema concret i que normalment compta amb la presència d'un convidat en directe.

Al llarg d'aquests anys, s'han produït diversos canvis al control de so. Hi han passat, a banda de Harold Abellan (2003-2004 i 2007-2008) i Arnau Vila (2003), Josep Pairó (2004-2007), Josep Auferil (2005-2007) i Josep Angelats (des de l'any 2008).

Jaume Bayó, Carles Puncernau, Xavier de Palau i Joan Anton Abellan, l'any 2003 en una de les primeres emissions de *Sopa d'Estrelles*. (Foto: Elisenda Galceran).

prèvia amb els candidats de les principals llistes de la circumscripció de Girona (IC-V, PP, ERC, PSC i CiU) i una programació especial coincidint amb el dia de les eleccions per fer-ne el seguiment.

El 2004, L'ANY DEL MUNDIAL DE REM

Uns dies després dels atemptats de Madrid de l'11 de març de 2004, es feien les eleccions generals. Aquell 14 de març, Ràdio Banyoles tampoc no va faltar a la cita, i per aquest motiu va preparar un programa especial la nit electoral, des d'on es va poder fer un seguiment exhaustiu dels resultats al Pla de l'Estany.

Però si bé en l'àmbit polític aquesta fou, podríem dir, la notícia de l'any, ja que les enquestes dels darrers dies donaven com a guanyador el Partit Popular i al final va ser el PSOE el que es va proclamar guanyador; esportivament, si més no a la nostra comarca, el que va marcar aquest any va ser la celebració a l'estany, entre el 27 de juliol i l'1 d'agost, del Campionat del Món de Rem absolut i júnior.

Uns dies abans, Ràdio Banyoles va sortir al carrer per prendre part en l'Ergometrada organitzada per l'Ajuntament com a promoció d'aquest esdeveniment esportiu. D'aquesta manera, programes com *El lokal* o *Escòria dividida* van emetre programes especials des de la plaça Major amb entrevistes, reportatges, etc.

Durant la setmana de la competició, i per tal de fer-ne un seguiment especial, es va muntar una vela a la zona del *village*, on més que una emissora mòbil s'hi van instal·lar uns estudis complets. Per la Marta Bosch, que tot just feia poc que s'havia incorporat a l'emissora, «van ser uns

Debat electoral. Manel Fontan (PP), Jordi Bosch (PPCG), Anna Massoliver i Manuel Doñate (moderadors), Pere Bosch (ERC) i Josep Vila (ABIS) durant el debat electoral de maig de 2003. (Foto: RB).

dies de molta pressió». «Hi havia el precedent dels Jocs i de les cobertures de les eleccions municipals, però això era diferent —explica—. Fèiem programació des de les vuit del matí fins a les sis o les set del vespre, però a les set del matí ja érem al lloc fent proves amb la mòbil. En general, se seguien les proves dels bots estatals, però particularment del vuit català, en què teníem posades moltes expectatives. Recordo una entrevista que va fer en Gerard a un tècnic del rem adaptat que va generar molta expectació, ja que aquesta era una modalitat nova. Recordo que estàvem rodejats de periodistes de tots els mitjans catalans..., tots prenent nota d'aquella entrevista com si fos una roda de premsa». En general es van fer moltes taules rodones i entrevistes, on molts col·laboradors van passar-s'hi hores i hores ajudant els professionals i fent programes.

Ergometrada a la plaça Major. Any 2004. (Foto: RB).

NOVES INQUIETUDS DELS TREBALLADORS

En l'acta del Consell de 22 de desembre de 2004, Gerard Sardeña comenta que «hi ha alguns temes que desanimen molt els treballadors» i que «se senten molt desil·lusionats» i continua dient que «el dia a dia de la Ràdio i els temes laborals s'han de tractar amb la regidora i no al Consell», per concloure que caldria fer un debat sobre «fins a quin punt els treballadors de la Ràdio s'han de sentir que formen part de l'Ajuntament i fins a quin punt l'Ajuntament pot entrar dins la Ràdio i que aquesta no se senti atacada».

De fet, si ens fixem, són sempre les mateixes reivindicacions les que van sortint al llarg dels anys: la demanda d'una quarta persona, la demanda d'un director, la relació laboral amb l'Ajuntament... I és que en general tots els problemes de la Ràdio són els mateixos amb tots els governs que hi ha hagut. D'una banda, hi ha la relació com a periodistes, i de l'altra, la laboral.

Sobre la primera, Marta Bosch comenta: «La relació amb l'Ajuntament sempre és difícil, però penso que és normal. Si reflecteixes l'actualitat social, reflecteixes els conflictes, i això passa per qui governa en aquell moment. Hi ha un punt en què la feina que fas desperta certes suspicàcies, sobretot quan hi ha canvis de govern. Sembla que pensin que, com que has treballat un projecte amb un govern, amb el nou ja no lliga. I a vegades és pitjor amb l'oposició, que pensa que des del moment que ets treballador de la Ràdio tens els colors d'aquell govern». Però és que tampoc no se senten identificats com a treballadors de l'Ajuntament, tal com diu Anna Estañol: «El problema que hi ha és que nosaltres, a diferència de la resta de treballadors, ens impliquem emocionalment i acabem barrejant feina i vida personal. Disfrutem fent el

que fem i volem continuar creixent i portar a terme més projectes... I tu ja ho dones per fet i aleshores el polític encara ha de signar. No entenen que si un treballador normal fa de 8 a 3, nosaltres fem més hores, tenim altres necessitats, no podem fer les vacances quan volem, les hem de substituir...».

Per això, una de les reivindicacions passa per reclamar la figura del director de l'emissora, de manera que dependrien d'un professional amb qui es podrien marcar les línies de treball a llarg termini, i no com ara, que depenen del regidor de torn, que en el millor dels casos pot estar-hi un mandat si no és que a mig mandat es produeixin canvis, fins i tot de color polític.

Com diu Gerard Sardeña, s'evitarien molts problemes. Per exemple, quan plega algun dels treballadors, el director podria marcar el rumb, i no com ara, en què «tots sabem el que hi ha, i el que s'ha de fer, i ens adaptem com sigui». I de fet és així, ja que actualment quan es fa una substitució, els primers mesos la persona que entra ha d'anar trobant la seva parcel·la, com recorda Anna Estañol, que va entrar en plantilla l'any 2006: «Entre 1996 i 2001, havia col·laborat sempre en els informatius i tenia molt clara la meua parcel·la, però quan vaig entrar en plantilla, substituïnt en Gerard, vaig trobar que el seu perfil era diferent del meu, ja que era una persona que tant podia conduir col·laboradors, fer temes tècnics, fer esports o fer informatius. Els informatius els portava l'Anna Masoliver i jo no tenia parcel·la. Aleshores vaig definir el meu paper com el d'«ajudem a tothom», donant suport als informatius, als controls, portant la gestió interna. Els primers mesos van ser molt complicats; a alguns col·laboradors els coneixia, a altres, no. Quan va plegar l'Anna Masoliver, ens vam haver de reorganitzar

Treballadors i col·laboradors de Ràdio Banyoles al mundial de REM de 2004. (Foto: RB).

Marta Bosch, Sandra Martínez, Míriam Díaz i Anna Masoliver, a la porta del Teatre Municipal de Banyoles el dia del pregó de festes de 2004. (Foto: RB).

de nou; va ser una època difícil. Després va plegar la Marta Bosch i va entrar en Moisès Camós. Sempre que hi havia canvis era una època molt angoixant; tornar a redefinir, trobar el seu lloc...».

Al final, després de la marxa de Gerard Sardeña i la incorporació d'Anna Estañol, s'arribarà a una solució intermèdia, quan aquesta es convertirà en una espècie de coordinadora de l'emissora, com recorda Anna Brunsó: «No hi havia una estructura de direcció, i totes les persones tenien les mateixes responsabilitats, i vàrem considerar que calia buscar una persona que tingués el paper de coordinador, de manera que quan l'Anna Estañol va agafar aquest paper tot va ser més fàcil per a mi, ja que

el dia a dia de la ràdio es feia més àgil i més fàcil de gestionar».

A banda de les angoixes laborals, hi havia altres temes que preocupaven els professionals de l'emissora, i com diu Gerard Sardeña, «en moments d'indefinició és important saber què opina la gent de fora». Per aquest motiu, aprofitant que l'ens municipal en el seu segon any de mandat va fer un «estudi de satisfacció general» adreçat a la població, es va aprofitar per fer algunes preguntes sobre la Ràdio, i tot i que, com diu Anna Brunsó, «no es pot dir que sigués un estudi d'audiència exclusiu, sí que ens va permetre tenir una petita idea de cap a on anàvem». I per tal de valorar aquests resultats, es va organitzar un debat sobre el funcionament i el model que havia de seguir la Ràdio; una idea sorgida arran d'aquest estudi i de les reunions periòdiques del Consell d'Administració de Ràdio Banyoles, i que demostrava la preocupació del Consell per trobar noves formes d'adaptar-se al màxim a la realitat del moment. Al llarg d'aquest acte, que es va dur a terme a la sala de socis del Club Natació Banyoles, el dissabte dia 5 de març de 2005 al matí, i al qual van assistir tots els membres del Consell, tret del representant del PP, així com diferents col·laboradors, com ara Albert Olivas, Neus Santamaria, Anna Estañol, Manel Doñate, Martí Masó, Jordi Xena, Miquel Aguirre, Sònia Tubert i Carme Coll, es van tractar els temes següents: el mitjà radiofònic, avui i el paper de les ràdios locals; el model de programació i els horaris de Ràdio Banyoles; comunicació i diferents estratègies de relació amb la població, i finalment, l'organització de Ràdio Banyoles i la seva relació amb l'Ajuntament.

Va ser un debat que, com comenta Sardeña, «va comptar amb gent de molts tipus, tant de la Ràdio com de fora,

i això és molt enriquidor. I la veritat és que va ser molt positiu; però per desgràcia no va tenir continuïtat». I en van sortir conclusions, tal com recorda Francesc Viladriu, membre en aquells moments del Consell de la Ràdio, com ara que «Ràdio Banyoles s'havia de diferenciar de la resta d'emissores pel component local —ja fos en els temes informatius, en tertúlies polítiques o en programes, com per exemple, *De casa en casa...* — i en la formació, potenciant aquest aspecte entre els més joves, de manera que Ràdio Banyoles havia de ser una escola de periodisme».

LA PÀGINA WEB DE RÀDIO BANYOLES

Com una continuació del butlletí creat l'any 2002 i que es feia arribar a tots els col·laboradors i gent que ho demanés, feia temps que es treballava en un nou projecte: dotar l'emissora d'una nova eina de comunicació, una pàgina web. Anna Brunsó explica com va anar: «Vàrem lluitar per tenir una pàgina web, ja que a nivell d'audiència no arribàvem gaire lluny per les limitacions de freqüència i una web ens permetia penjar-hi notícies i que tothom ens pogués seguir». Per fi, i després d'un parell de mesos de proves, correccions, introducció de dades i fotografies, el dijous 3 de març de 2005 es presentava oficialment la web de Ràdio Banyoles.

Un any després hi afegia una nova prestació llargament reivindicada, tal com explicava el diari *El Punt* del 14 de juny de 2006: «L'emissora municipal Ràdio Banyoles es pot escoltar en línia des d'ahir, a través de la pàgina web www.radio.banyoles.org. De moment, per Internet es pot sentir la programació en directe, però a mitjà termini els internautes podran accedir també a gravacions d'espais

Gerard Sardeña, treballador de Ràdio Banyoles, i Anna Brunsó, regidora de Participació i Comunicació de l'Ajuntament de Banyoles presentant la nova web de Ràdio Banyoles. (Foto: RB).

ja emesos. La regidora Anna Brunsó i la periodista Anna Estañol, coordinadora de la Ràdio, van explicar ahir que la iniciativa respon, entre altres raons, a la demanda en aquest sentit que s'ha rebut de banyolins que viuen o treballen fora des que ara fa un any es va posar en marxa la pàgina web».

Sobre aquesta eina, Marta Bosch comentava: «Al final es va fer amb un projecte diferent del que pensàvem; amb uns mínims, amb un espai on penjar les notícies i les fotos i poder escoltar RB. Però no recollia la demanda dels col·laboradors de poder-hi penjar alguns programes i que quedés en forma d'arxiu. De fet, el sistema pel qual el senyal arribava a l'oient era molt rudimentari, era una ràdio petita —un transistor d'aquells com els d'abans— posada davant de l'emissor. El que era molt important és que cobria un buit que hi havia i que no cobrien els diaris: la informació local que contenia».

La proximitat de les eleccions municipals de 2007 va portar a un seguit de problemes en el fòrum que s'havia obert a la pàgina web, fet que va generar un debat sobre la llibertat o no de poder-hi penjar allò que un creu. Ho recollia l'acta del Consell d'Administració de la Ràdio de 12 de desembre de 2006: «S'informa que el que fins ara era una bona eina darrerament s'ha convertit en un greu problema ja que s'ha arribat a l'insult i a les desqualificacions personals, per part de gent que no s'identifica però que se sap que pertanyen a partits polítics». Al final es va decidir posar-hi filtres que obliguessin a la identificació personal.

Però, a banda d'això, era evident que la pàgina web s'estava quedant obsoleta i calia mirar de fer-ne una de nova.

EL 15è ANIVERSARI

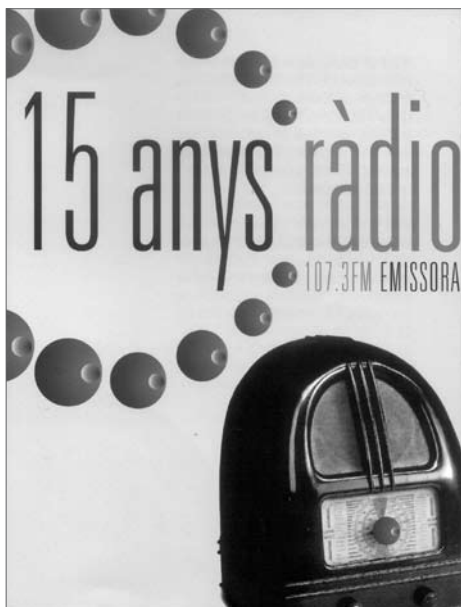
La temporada en què l'emissora complirà 15 anys comença amb un plantejament nou, principalment en la programació matinal. Els canvis més importants van ser l'augment de la presència en antena dels informatius i magazins, alhora que s'intentava buscar més coherència en els continguts, de manera que els cicles de repeticions de programes tinguessin un ordre lògic. Aquests canvis venien motivats perquè feia temps que s'havia detectat que la programació estava obsoleta i es buscava el complement amb altres emissores i amb els continguts locals. La novetat més important va ser la reubicació dels informatius del vespre al migdia, tal com ja s'havia estat fent, de manera experimental, durant tot l'estiu. Una altra novetat era que al matí es faria un programa «contenedor» que tractaria temes diversos; gastronomia, cultura, música, etc. A més s'eliminava el programa *Musical express*, ja que es considerava que no feia cap funció,

a la vegada que es potenciaven els programes fets pels col·laboradors.

Amb aquest canvi en el plantejament de les emissions, s'arribava al 2006, l'any del 15è aniversari, motiu pel qual durant tot l'any es van organitzar diverses activitats per celebrar l'efemèride. El dissabte dia 11 de març, tot just el dia que feia 15 anys de la inauguració de l'emissora, es va fer un programa especial al Teatre Municipal amb la intervenció de gent de diferents èpoques. Segons els responsables de l'emissora, la idea era que els diferents col·laboradors que hi havien passat al llarg d'aquests quinze anys n'expliquessin la història. I la veritat és que, tal com recorda Anna Estañol, que juntament amb Anna Masoliver i Marta Bosch eren les responsables de l'emissora en aquell moment: «Reunir la gent que vàrem aconseguir reunir aquell dia va ser tot un èxit. El Teatre Municipal era una festa; la gent, contenta i orgullosa de formar part d'aquella emissora. El programa es va fer com si no passés res; però sí que passava: la gent de fora del Teatre no ens va poder escoltar perquè justament aquell dia es va fondre l'emissor».

Anna Estañol recorda el dilluns dia 13, «entrant a la taula de so i veient que no es movia cap agulla; semblava que amb el 15è aniversari s'havia acabat la ràdio». Però els problemes es van solucionar i els actes d'aniversari van continuar endavant. El dia 17 de juny, amb la col·laboració d'Ei Gent!, es va fer una radiogimcana en què tots els participants —nens entre 8 i 12 anys— portaven una ràdio petita per mitjà de la qual se'ls anava donant instruccions.

Entre el 30 de setembre i el 3 de novembre, es va organitzar, a la sala d'exposicions El Tint, l'exposició 107.3

Logo del 15è aniversari.

CD dels 15 anys de ràdio.

vibracions. 15 anys de Ràdio Banyoles. Es tractava d'una mostra de l'arxiu sonor de l'emissora, a través de la qual es podia fer un repàs dels 15 anys d'història de la Ràdio. L'exposició recreava diversos espais quotidians on les persones escoltem la ràdio: al parc, al sofà de casa, a la dutxa, mentre es planxa... En cada un d'aquests ambients, es podien sentir els informatius que feien referència a esdeveniments ocorreguts al llarg d'aquest anys, com la polèmica del «negre del Darder», el naufragi de *LOca*, les eleccions municipals, el seguiment del mundial de rem de 2004... Una mostra de la història conjunta de la comarca i l'emissora, que durant uns dies es va poder reviure a través de l'exposició.

Finalment, l'11 de novembre, es va poder escoltar el Concert Insonor per Ràdio, una proposta diferent, organitzada en col·laboració amb Sonora, en la qual els assistents al concert havien de sintonitzar Ràdio Banyoles per poder sentir les actuacions que estaven veient, ja que tots els instruments dels grups van ser insonoritzats. Com diu Anna Estañol, va ser una aposta força agosarada: «La gent et mirava amb unes cares com dient: 'ens hem de posar uns auriculars per escoltar la ràdio quan tenim la gent que fa el concert al davant?'». Les formacions participants van ser Asstrio, Antònia Font i els banyolins Caiko.

Exposició 107.3 vibracions. 15 anys de Ràdio Banyoles. (Foto: RB).

CONCERT INSONOR PER RÀDIO

15 ANYS DE RÀDIO BANYOLES

DISSABTE 11 DE NOVEMBRE / 22.30 h

NAU PROVISIONAL D'ARTS ESCÈNIQUES

(antiga discoteca La Nau)

ASSTRIO
ANTÒNIA FONT
CAIKO

Fotografia de «família» feta durant els actes del 15è aniversari. (Foto: RB).

UN NOU REPTE: LES ELECCIONS MUNICIPALS DE 2007

Les eleccions municipals del mes de maig de 2007 van representar un gran repte per a Ràdio Banyoles, que va voler realitzar un gran desplegament informatiu durant la campanya i la nit electoral. D'una banda, es van fer debats dedicats a tots els municipis de la comarca, i de l'altra, un seguiment especial en el cas de Banyoles, amb entrevistes a tots els candidats i a més a més deu reportatges diferents per conèixer el programa per àrees de cada candidatura.

De la programació d'aquests dies, cal destacar *L'últim debat*, que es va emetre en directe el dijous 24 de maig, des del Teatre Municipal, pocs dies abans de les eleccions, i en el qual tots els candidats a l'alcaldia de Banyoles van abordar els temes més importants del municipi. Dirigit per Moisès Camós i Anna Estañol, van participar-hi Núria Langa (ICV), Manel Fontan (PP), Joan Julià (ERC), Jordi Bosch (Plataforma-PSC) i Miquel Noguer (CiU).

Durant la nit electoral —en què van resultar guanyadors els convergents (vuit regidors), seguits d'Esquerra (sis), els socialistes (dos) i els verds (un)—, Ràdio Banyoles va realitzar un programa especial en directe des del Teatre Municipal que va comportar un gran desplegament humà: una quinzena de persones van treballar perquè el programa fos un èxit. Es va fer un seguiment actualitzat al minut dels resultats de tots els municipis del Pla de l'Estany i també un debat amb representants dels partits polítics per analitzar tots els resultats, a més d'entrevistes amb els protagonistes de la nit i també connexions amb les seues dels partits polítics a Banyoles.

Taula rodona al Teatre Municipal: Joan Anton Abellán (representant dels col·laboradors), Jordi Xargay (president del Consell Comarcal), Pere Bosch (alcalde), Anna Brunsó (regidora de Participació i presidenta del Consell d'Administració de la Ràdio) i Anna Estañol (moderadora). (Foto: RB).

I el canvi polític comportà alhora canvis en el Consell de la Ràdio, motiu per qual el dia 25 de setembre de 2007 es van dur a terme eleccions per escollir els dos representants dels col·laboradors. Hi van concórrer tres candidats: Joan Anton Abellán, Carles Avilés i Eliseu Ramió. El resultat final va ser de 17 vots per a cadascun dels dos primers i 11 per al tercer.

El Consell quedava format de la manera següent: Lluís Butinyà Teixidó, regidor de Comunicació i Joventut (president), Anna Ribas Planella (CiU), Núria Carreras Jordi (Plataforma-PSC), David Joan Garganta (ERC) i Núria Langa Estadella (ICV). A més, com a

Cartell del debat electoral.

Nit electoral al Teatre Municipal l'any 2007. Fina Simón, Esteve Codony i Moisès Camós.

representants dels col·laboradors, Joan Anton Abellan Manonellas i Carles Avilés Estudis; i els treballadors de l'emissora, Moisès Camós i Esteve Codony, els quals, tal com diu Lluís Butinyà, «no varen voler assumir el paper de l'Anna Estañol, en considerar que els dos tenien una experiència parella, cosa que el Consell va acceptar entenent que es trobarien més còmodes actuant d'aquesta manera que no pas fent el paper de coordinador un d'ells».

Aquesta pluralitat de partits dins del Consell d'Administració ha permès que en aquest mandat s'hagi elaborat i aprovat, amb el vot favorable de tots ells, el Reglament regulador de la participació dels grups municipals en els mitjans de comunicació municipals, un reglament que regula els temps de presència dels diferents grups municipals en la Ràdio i que, després d'un seguit de debats, es va aconseguir consensuar.

Nit electoral a la Ràdio amb Arnau Vila, Moisès Camós, Neus Santamaria i Anna Estañol.

UN ESTUDI D'AUDIÈNCIA

Cada cop que en les reunions del Consell es debatien els programes de la temporada següent, sortia la mateixa pregunta: «Què és el que els nostres oients volen escoltar?». S'era conscient que lluitar amb els matins de les grans cadenes era un absurd, per això calia buscar noves fórmules, adreçades a aquella audiència que no estava fidelitzada a cap dels programes capdavanters dels matins de la ràdio del país. Però, per això, calia tenir una idea de qui escoltava Ràdio Banyoles, quina era la seva edat o quins eren els seus hàbits. Per aquest motiu, entre el 20 de juliol i el 20 d'agost de 2007 es va dur a terme un estudi d'audiència. Aquest estudi, fet entre una mostra de 500 persones majors de 16 anys, habitants de Banyoles i rodalia on arribés la freqüència de Ràdio Banyoles, va donar uns resultats a partir dels quals poder començar a treballar.

De la franja més jove, compresa entre els 16 i els 25 anys, només el 15% eren oients de Ràdio Banyoles, i majoritàriament l'escoltaven a la tarda-vespre. La resta, o escoltaven altres emissores —un 62%— o senzillament no escoltaven la ràdio.

En la següent franja d'edat, la que anava dels 26 als 39 anys, els oients de l'emissora banyolina representaven un percentatge del 20% i es repartien entre el matí i la tarda, mentre que un 71% preferien escoltar altres emissores i tan sols un 9% no en sintonitzaven cap. Aquestes xifres es repetiran en la franja següent, que va fins als 65 anys, amb la diferència que en aquest cas els oients en la seva majoria ho són del matí.

Finalment, els majors de 65 anys, en un 36% són oients matinals de Ràdio Banyoles, mentre que un 44% escolten altres emissores.

En general, cal dir que només un 20,4% dels 500 enquestats eren oients de Ràdio Banyoles, mentre que un 62,2% ho eren d'altres emissores. Per fi es tenien unes dades amb les quals començar a treballar per potenciar i augmentar l'audiència a la comarca.

EL DARRER RELLEU

Tot i que, com diu Marta Bosch, «la professionalitat d'aquesta emissora és molt alta, i molt més que la d'altres que es qualifiquen de professionals i no ho són, i s'ha de lluitar contra el tòpic que les emissores locals són emissores de segona», mentre no «es puguin fer projectes de continuïtat de manera que els professionals no s'ho prenguin com un pas per saltar a altres emissores, com un punt d'inici, sinó com un punt final», Ràdio Banyoles serà un lloc de pas, i per això periòdicament es van configurant nous equips de treball.

A la marxa del grup format per Jaume Angelats, Albert Olivas i Pep Boix, la va seguir la de Gerard Sardeña, a finals del maig de 2005, i la d'Anna Masoliver, que agafà la baixa el juny de 2006. Més tard ho faran Marta Bosch, el setembre de 2007, i Anna Estañol, el febrer de 2008, per deixar pas, després d'unes breus substitucions primer de Míriam Díaz i després de Sandra Martínez, a l'equip actual, format per Moisès Camós, que va entrar definitivament el setembre de 2006; Esteve Codony, l'abril de 2007, i Anna Noguer, el febrer de 2008.

S'ESTRENA UNA NOVA WEB

Els problemes derivats del fòrum de l'antiga web creada el 2005, que van començar a finals de 2006 i que

del passat), i que hi ha un arxiu dels programes; evidentment mantenint el tema de notícies en portada i la ràdio en línia. I el que és més important: que la web de Ràdio Banyoles s'ha convertit en un referent per als mitjans de comunicació d'arreu de la província com a font d'informació de la comarca.

LA CRISI TAMBÉ AFECTA RÀDIO BANYOLES

L'anomenat *pla de sanejament financer* que moltes de les administracions del país van posar en marxa durant el primer semestre de 2010 arribà també al consistori banyolí, el qual en el Ple municipal del mes de maig va aprovar unes mesures destinades a eixugar el dèficit que arrossegava i que consistien en una reducció del pressupost municipal de 500.000 euros anuals durant els tres anys següents. El pla, que retalla les aportacions que es feien a les diferents àrees, tenia dos objectius prioritaris: per una banda, tal com he dit, eixugar el dèficit que arrossegava l'Ajuntament, i per l'altra, assegurar una reducció de la despesa corrent que permetés afrontar amb garanties els anys següents.

Aquestes mesures que recull el pla es refereixen tant al personal com als equipaments municipals i a les aportacions que rebien les diferents àrees. En el cas de la Ràdio en concret, es va veure afectada sobretot en el tema de personal. Tot i que no es va reduir el nombre de treballadors, contràriament al que va passar en altres àrees, a partir de l'aplicació del pla es van deixar de fer substitucions de personal. Aquest fet afectà l'emissora de dues maneres: pel que fa a les vacances del personal i també pel fet que un dels treballadors va agafar, el mes de setembre de 2010, una baixa per motius personals. En no poder-se cobrir les places, tal com es feia fins llavors, es

Lluís Butinyà (regidor de joventut i comunicació); Esteve Codony, Moisès Camós i Anna Noguer (treballadors de la ràdio) i Baldri Bramon, Joan Olivas i Joan Saubí (col·laboradors). Any 2008.

van haver de buscar mesures de contenció adreçades sobretot a aconseguir que l'emissora continués funcionant i que aquesta reducció laboral afectés el mínim possible la tasca dels col·laboradors. I és que, com comentava l'exregidora Anna Brunsó parlant d'aquest tret diferencial de la nostra emissora, en gran mesura parlar dels col·laboradors és parlar de Ràdio Banyoles.

Així doncs, va ser el primer cop en més de deu anys que l'emissora municipal no va poder oferir als seus col·laboradors la possibilitat de fer substitucions per cobrir les vacances d'estiu dels treballadors, tot i que en el pressupost de l'any en curs hi havia una partida reservada a aquest objectiu. D'aquesta manera, del 15 de juliol al

17 de setembre la plantilla de Ràdio Banyoles va estar formada només per dos treballadors. Aquesta situació s'hauria allargat fins al febrer de 2011 a causa de la baixa per motius personals d'un dels treballadors el mes de setembre. El consistori, però, va permetre finalment la contractació d'una persona a mitja jornada, Jordi Banal, per dur a terme tasques de tècnic, programació i producció.

El cas ha estat atípic. En tots aquests anys d'existència de la Ràdio no s'havien donat unes circumstàncies semblants, i tot i que ja l'any 1999 l'Ajuntament engegà un altre pla de sanejament, la Ràdio no havia resultat afectada tant de ple com aquest cop. Sempre s'havien cobert les places quan era necessari; si bé no s'havia aconseguit el tan demanat director, un tema sobre el qual Anna Brunsó diu: «El creixement de l'Ajuntament pel que fa a personal té uns límits i és molt difícil créixer en l'apartat de la Ràdio quan hi ha altres departaments que s'estan reestructurant i necessiten créixer».

En aquests casos, el problema pot arribar quan un dels treballadors, pel motiu que sigui, deixa l'emissora i cal cobrir la plaça amb algun dels col·laboradors, i aquests no estan prou formats perquè no han pogut fer substitucions temporals.

Per això, cal buscar solucions, tal com apuntava el regidor Lluís Butinyà, quan recordava que s'havia de tenir present que era el primer cop que es produïa un fet com aquest i que per tant calia ser previsor amb vista a contractar una persona de reforç en èpoques puntuals com ara les eleccions municipals, com s'ha fet en els darrers anys.

RÀDIO BANYOLES, UNA ESCOLA DE FORMACIÓ

Com ja he dit en l'anterior capítol, Ràdio Banyoles es nodreix en gran mesura dels col·laboradors, de manera que la majoria dels treballadors que ha tingut fins ara s'han format en la mateixa emissora. Tot i això, en els seus inicis sí que es va contractar personal amb un important bagatge professional, com és el cas de Josep Maria Francino, Narcís Carreras i Lluís Hostench, els quals, en el moment de ser contractats, ja estaven exercint en altres emissores.

Però a banda d'aquests fets puntuals, cal dir que un dels objectius de la Ràdio des de la seva creació és ser escola de formació. Per exemple, a través de convenis i col·laboracions amb els instituts de Banyoles. És el cas de l'institut Pere Alsius (com encara recorda el regidor de Comunicació i Joventut, Lluís Butinyà, que explica que quan hi estudiava, feien un programa amb el professor de música, Carles Barnús). O de l'IES Josep Brugulat, on durant el curs 2009-10 es va dur a terme un taller de ràdio aprofitant l'emissora que tenia el mateix centre.

A més d'aquestes col·laboracions amb les escoles i instituts de la ciutat, la mateixa emissora ha organitzat, durant les vacances escolars, tallers de ràdio, d'on han sortit col·laboradors com ara Arnau Vila, que ens explica, tot recordant el que ell va fer el desembre de 2001: «En aquests cursos es feia de tot: aprenies com funcionava una emissora de ràdio local, com fer reportatges musicals, com preparar un informatiu, com editar... I també la part tècnica». Una part tècnica de la qual Arnau Vila s'ha convertit, al llarg dels anys, en un especialista, fent de tècnic de so de programes com ara *El futbol i el seu*

Arnau Vila, un dels col·laboradors formats a Ràdio Banyoles. (Foto: RB).

entorn, El pont, L'últim refugi, L'altra cara de la Lluna, La nit és jove, El matí de sardanes, Els tres cuiners, La plaça, Festa a la ràdio i Sopa d'estrelles.

Aquest taller, però, també han donat lloc a programes com el *Sense embuts*, presentat pels nens i nenes participants en el primer taller de ràdio de l'Associació 107.3. Conduït per l'Èlia, l'Odete, la Laura i l'Ester, el programa va estar en antena la temporada 2001-02 i 2002-03 i consistia en entrevistes curioses i simpàtiques a banyolins del món cultural, polític i social. Després d'uns anys d'absència a la graella, el programa es va recuperar la temporada 2006-07 i 2007-08 amb nens i nenes com ara Laura Casamitjana, Laura i Júlia Martos, Yundu Sillah i Nil Torrentà, entre altres.

Si bé no sempre es poden organitzar aquests tallers, sí que s'intenta obrir les portes de l'emissora i fer-hi visites guiades adreçades als instituts i escoles del Pla de l'Estany, per tal que els alumnes sàpiguin com funciona una ràdio professional des de dins.

Al llarg de tots aquests anys, a banda d'Arnau Vila i de gairebé tots els treballadors que han passat per l'emissora, són molts els que han començat com a col·laboradors i han acabat exercint de professionals en altres mitjans de comunicació, i tot i que no voldria deixar-me'n cap, caldria esmentar: Miquel Aguirre (va estar fent un programa a Ràdio Girona-SER i a la xarxa d'emissores de la cadena SER a Catalunya, juntament amb Jaume Angelats i Albert Olivas); Jaume Angelats (va estar a la cadena SER i va ser coordinador de Cadena 100 a Tarragona i delegat d'Ona Catalana a Tarragona; actualment és a la delegació comercial de Publipress Media del Grup Godó per RAC1, RAC105, 8tv, La Vanguardia...); Albert Olivas (ha estat a Time Out, a Cadena 100 i també col·laborador de RAC1); Josep Ignasi Avilés (va estar una temporada a Ràdio Olot); Pep Boix (director de la revista El Mirador i publicista en diversos mitjans); Miquel Rustullet (corresponsal d'informatius a Radio 5-Radio Nacional de España, Ràdio Olot, Ràdio Girona-SER i Catalunya Ràdio); Sergi Roca (periodista de Catalunya Ràdio); Rosa Maria Anglada (va estar a Onda Rambla i actualment a premsa de l'Institut de Cultura de Barcelona); Marta Bosch (va treballar a la Revista de Banyoles); Dani Bramon (editor de l'informatiu migdia de TV3); Gemma Busquets (periodista de la secció de televisió d'El Punt); Míriam Díaz (periodista de RAC1); Manel Doñate (va treballar a l'Sport, va ser cap de premsa a l'Ajuntament de Banyoles i actualment és el cap de premsa i protocol

de la Delegació del Govern a Girona); Anna Estañol (va treballar un temps a l'Agència Catalana de Notícies de Girona, al Diari de Girona, Catalunya Ràdio, Ràdio Girona-SER, i va fer substitucions a EFE, El País i El Periódico, i actualment treballa a l'agència de comunicació Comunica.cat); Jesús Jordi (periodista d'El Punt); Bàrbara Julbe (corresponsal de RAC1 a Girona); Albert Planadevall (locutor de Ràdio Flaixbac); Jordi Prat (al Nou d'El Punt); Sergi Roca (periodista de Catalunya Ràdio); Maria Rovira (corresponsal a França de Catalunya Ràdio); Neus Santamaria (periodista de TV3 i Catalunya Ràdio); Marc Teixidor (tècnic del Liceu de Barcelona, ha fet de tècnic de diferents grups); Jordi Tonietti (animador infantil, fa programes infantils a la Xarxa de Televisions Locals de Catalunya); Francesc Viladiu (director del festival de música Aphònica i programador musical), Xavi Borrego (va ser coordinador als 40 Principals i a Cadena 100 a Girona i discjòquei a diferents discoteques); Arnau Vila (presentador del Canal Català) i Josep Pastells (periodista i escriptor), entre molts altres que estan actualment treballant en aquest sector.

AMB LA MIRADA POSADA EN EL FUTUR

Conscients del paper de la ràdio dins la societat, i a la vegada també conscients que cal cercar noves maneres d'actuar, per mantenir-se com una emissora adaptada a les necessitats i canvis de la societat, a finals de l'any 2009, i a conseqüència de diferents propostes sorgides dels treballadors de l'emissora al si del Consell d'Administració, va veure la llum un document a manera de full de ruta: una diagnosi de la situació de Ràdio Banyoles, que es va basar en una anàlisi DAFO (anàlisi de les debilitats, amenaces, fortaleces i oportunitats) de l'emissora.

Amb aquest treball es vol debatre i qüestionar diversos aspectes relacionats amb l'emissora: l'organigrama intern, el finançament, la col·laboració d'altres administracions públiques, l'equipament tècnic i les seves mancances, l'accessibilitat a l'emissora, la programació i l'audiència, entre altres.

En fi, tot un seguit d'interrogants que cal treballar, i dels quals esperem que surtin les respostes que marquin el full de ruta de l'emissora dels pròxims anys.

107.3FM

radio

EMISSORA MUNICIPAL DEL PLA DE

canvols

BIBLIOGRAFIA

PER A LA HISTÒRIA

DE LA RÀDIO A BANYOLES

«Aquí Ràdio Banyoles». *El Bagant*, núm. 20 (novembre 1982).

Banyoles. Gestió municipal 1987-1991. Ajuntament de Banyoles, abril 1991.

«Funciona una nova emissora: Ràdio Banyoles». *Revista de Banyoles*, núm. 675 (febrer 1987).

«Ràdio Banyoles». *L'Ham*, núm. 50 (novembre 1990).

«Ràdio Banyoles commemora el cinquè aniversari». *El Pla de l'Estany*, núm. 17 (abril 1996).

BRAMON, Antoni; MONER, Jeroni; PLANAS, Miquel. «Ràdio Banyoles a la defensiva». *El Bagant*, núm. 40 (juliol 1984).

ESPARCH i ROS, Pau. *Els mitjans de comunicació del Pla de l'Estany*. Treball de recerca presentat a l'IES Pla de l'Estany, Banyoles, 2008.

GARROFÉ, Tomàs. «El futur de Ràdio Banyoles. Cap a la municipalització de l'emissora». *El Bagant*, núm. 29 (agost 1983).

RODRÍGUEZ VILAGRAN, Àngel. «Les ràdios parroquials a la diòcesi de Girona». *Revista de Girona*, núm. 259 (març-abril 2010).

RODRÍGUEZ VILAGRAN, Àngel. *La comunicació catòlica a la diòcesi de Girona. Passat i present*. Tesi doctoral presentada a la Facultat de Periodisme i Ciències de la Comunicació de la Universitat Autònoma de Barcelona, 2009.

SANTAMARIA, Neus. «25.000 notícies de casa». *Revista de Banyoles*, núm. 856-857 (juliol-agost 2004).

TUBERT, Maria Antònia. «Ràdio Banyoles dins la cadena COPE». *El Bagant*, núm. 32 (novembre 1983).

PER A LA HISTÒRIA DE LA RÀDIO A CATALUNYA I A ESPANYA

«Ràdios municipals, proximitat i vocació de servei». *Món Comarcal*, núm. 70 (febrer 2005), pàg. 24-26.

ALEXANDRE, Josep M. «Ràdio Sant Feliu, una emissora que ha fet escola». *L'Arjau Revista Cultural*, núm. 62 (abril 2010). Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols.

BELLMUNT, Cinta S. *Darrera el micro. 69 anys de ràdio a Tarragona*. Tarragona: Arola Editors, 2002.

FRANQUET, Rosa. *Història de la ràdio a Catalunya al segle xx (de la ràdio de galena a la ràdio digital)*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, 2001.

GIL, Rosa; MINOBIS, Montserrat. *Aquí ràdio. Crònica de les ones a les comarques de Girona (1933-1982)*. Girona: Col·legi de Periodistes de Catalunya, demarcació de Girona, 2003.

VINYOLES, Carme; LANA O, Pau; TORN S, Miquel. «Emissores municipals: deu anys de vida, deu anys d'il·legalitat». *Revista de Girona*, núm. 137 (novembre-desembre 1989), pàg. 20-26.

COL·LABORADORS DE RÀDIO BANYOLES

Abellan Galceran, Harold
Abellan Manonellas, Joan Anton
Aguirre Oliveras, Miquel
Agustí, Joan
Agustí, Lluís
Alemany, Joan
Alemany, Ramon
Alsina, Josep
Amela, Marta
Angelats, Jaume
Angelats, Josep
Angelats, Rafael
Anglada Pujol, Ona
Anglada, Rosa Maria
Auferil, Josep
Aupí, Sebastià
Avilés Estudis, Carles
Avilés Estudis, Josep Ignasi
Avilés Estudis, Marta
Ayats Fraile, Alba
Baeza, Lluís
Banal, Jordi
Batchellí Gibert, Francesc
Bayó Pla, Jaume
Bertran, Joaquim
Blanch, Josep
Boix Angelats, Pep
Borrego, Xavier

Bosch, Daniel
Bosch, Marta
Bramon, Baldiri
Bramon, Daniel
Branyas, August
Branyas, Josep
Brunet, Jordi
Busquets Ros, Gemma
Busquets, Carme
Cabra Tomàs, Roser
Calsina, Xavier
Calvet Roura, Narcís
Camós Plana, Moisès
Camps Durbán, Eloi
Capell, Jordi
Cardenal, Lluís
Cárdenas Carpio, Laura
Carreras, Narcís
Casademont, Lourdes
Casadevall Fusellas, Miquel
Casadevall, Xavier
Casals, Elia
Casals, Josep
Casals, Laura
Casamitjana Diaz, Laura
Codony Gardella, Esteve
Coll Comerma, Lluís
Coll, Albert

Coll, Carme
Coll, Pau
Coll, Salvador
Collado Expósito, Tamara
Collell, Josep
Colomer, Jaume
Colomer, Miquel Àngel
Comalat, Marta
Comas, Josep
Corominas Carles, Albert
Cruells Ros, Jordi
Díaz Muñoz, Marta
Díaz Muñoz, Míriam
Diez, Iago
Dolors Pujol, Salvador
Doñate Prat, Manel
Duque, Carlos
Duran Carretero, Raquel
Duran Coderch, Salvador
Duran Garcia, Maurici
Duran Port, Josep
Duran, Irene
Escoda Cugat, Francesc
Esparch, Pau
Estañol Estarriola, Anna
Estragués Estrems, Enric
Fàbrega, Jaume
Fàbrega, Marc

Farriol Montserrat, Jaume	Hostench, Lluís	Massip Gibert, Josep Maria
Farriol Montserrat, Josep Maria	Joan, Pere	Massip Pinatella, Albert
Feixes, Narcís	Jordà, Aida	Massoliver, Anna
Fernández, Juli	Jordi Pinatella, Jesus	Mayolas Gallostra, Francesc
Ferrer Malagon, Rafael	Juan Garganta, David	Mayolas, Xavier
Figueras, Anton	Juanola, Jordi	McGurg, Andrew
Figueras, Josep Maria	Julbe, Bàrbara	Mesas Martínez, Agnès
Figueras, Lluís	Langa Estadella, Núria	Mir, David
Fontbernà, Josep Maria	Lirio Arias, Angel	Mou Mou, Mohamed
Francino, Josep Maria	Lirio Arias, Dídac	Muñoz, Marta
Fusellas, Àngel	Lladó Isabal, Pere	Noguer , Miquel
Fusellas, Francesc	Llansó, Miquel	Noguer Jové, Francesc
Gala, Antoni	Llorens, Elena	Noguer Planas, Francesc
Garcia Gil, Jesús	Magín, Montse	Noguer Vila, Anna
Garcia Langa, Narcís	Márquez Hernandez, Josep Manel	Olivas Coll, Joan
Garcia, Maties	Martí, Albert	Olivas, Albert
Garcia, Xavier	Martí, Xavier	Oller, Ramon
Geli, Joan	Martínez Muñoz, Maria	Padrès, Maria
Gifra Font, Josep	Martínez Muñoz, Sandra	Pairó, Josep
González Rey, Ivan	Martínez Serradell, Jordi	Palau Juncà, Xavier de
Grabuleda Sitjà, Josep	Martínez, Gerard	Palmada, Pere
Grabuleda, Pere	Masanas, Jordi	Pastor Batchellí, David
Grau, Miquel	Masó Joanmiquel, Joel	Pastoret, Mateu
Güell Bosch, Josep	Masó Joanmiquel, Martí	Pedro, Joan
Güell, Jordi	Masó, Ferriol	Pellicer Puigdemont, Angel
Guilana, Alfons	Masó, Pere	Perera, Anna
Hernández, Pere	Massaguer Frigolé, Gerard	Pérez, Eli
Herreros, Ramón	Massanas, Vicenç	Planadevall Güell, Albert

Planas, Mercè
Planella, Josep Maria
Planells, Carmina
Pont, Josep Maria
Porta, Jesús
Porxas, Josep
Prat Oriol, Jordi
Prat Paré, Jordi
Prats, Xavi
Puig Tarradellas, Josep M.
Puig, Leonor
Puigdemont, Xavier
Puigverd, Montse
Pujol Company, Maria Dolors
Pujol, Francesc
Pujol, Ios
Puncernau Ferrer, Carles
Quadra, Armand
Quintana, Odete
Ramió, Eliseu
Ramió, Josep
Rebollo, Narcís
Reverter, Marta
Reyes Langa, Adrià
Reyes, Josep Maria
Ribero, Gabriel
Roca, Sergi
Rodríguez, Àngel

Roger, Joan
Romans, Jacint
Ros, Daniel
Ros, David
Roura Ferrer, Lluís
Roure Bonaventura, Miquel
Rovira, Maria
Ruiz Torra, Dani
Rull, Jordi
Ruso, Manel
Rustullet Reñé, Miquel
Saavedra, Judit
Sabni, Karim
Sais, Mònica
Sala, David
Salvador Allué, Dani
Sánchez, Esteve
Santaló, Ester
Santamaria Bosch, Neus
Sardeva Velazquez, Gerard
Sarquella Torres, Esteve
Saubí Brugué, Joan
Serarols, Pau
Serra Pujol, Denis
Serra, Xavier
Serrat, Irene
Shaimi, Mustafa
Simón Reig, Fina

Sitjà, Jaume
Solana Figueras, Joan
Tarrés Busquets, Xavier
Tarrés, Jordi
Tarrés, Josep
Teixidor, Marc
Toca, Pere
Toniatti, Jordi
Torres, Antoni
Torres, Laia
Tubert, Sònia
Ventura, Isabel
Verdaguer, Marc
Vicens Teixidor, Jaume
Vilà de Pedro, Jordi
Vila Elvira, Arnau
Vilà, Artur
Vilà, Daniel
Viladiu Illanas, Francesc
Vinyoles, Carme
Visa Carreras, Irene
Xena Ballada, Jordi

PROGRAMES DE RÀDIO BANYOLES

100 anys d'història del cinema
A contracorrent
A media luz
A tota música
Abaïam
Acrústica
Addicts to vinyl
Agenda de concerts
Aigat de music
Aigat de pauer o Aigat de power
Al vent
Al vostre gust
Alter ego
Alter mundus
Alternatiu
Apunts i a part
Ara que hi som tots
Àrid
Arkanus
Babilònia
Back statge
Bandes sonores
Banyoles musical
Banyoles solidària
Barana de mitjanit
Black is the union
Black night
Black night III
Black Palmer

Blanc o negre
Blues
Bonaroma
Bon suàrmadam
Broc de butxaca
Cafè Express
Caixa de Pandora
Caixa de trons
Calaghan's hour
Calorades
Capsules culturals
Càpsules musicals
Carretera i manta
Carta blanca
Caspa estereofònica
Clar-obscur
Clau 7
Clau de Fa
Clau de rock
Clozó
Cocktail sense alcohol
Cocteleria i begudes
Col·lecció particular
Comunitat de veïns
Cuina
Cuina d'estiu
Cuina pràctica del dissabte
Cultura i música popular tradicional
Chitlins can carne

D'abans
D'aiapaca
De bat a bat
De casa en casa
De deu a onze
De feina en feina
De sempre
De vint en vint
Descàrregues
Despertador al matí
Dia a dia
Dial diari
Dimensió manga
Directe actualitat
Directe dimecres
Doctor Polidori
Don't stop
Dorm amb Ràdio Banyoles
Dribling
È de Banyoles
El baixant de plaça
El bressol
El Cafè internacional
El Campanar
El Dial
El futbol i el seu entorn
El lokal
El món del motor
El parèntesi

El planeta dels cítrics
El pont
El rebost
El setè cel
El temps
El vell escocès
El ventilador
El voltant de la mitjanit
Els clàssics
Els contes d'Escudella Barrejada
Els 3 cuiners
En disc era més bo
Energia positiva
Escola de natura
Escòria dividida
Escudella barrejada
Església viva
Esoterisme
Espai de cuina
Espai natura
Esperit de broc
Estira buixó
Estrés, dos, un
Estudi 1
Estudi 2a vegada
Et sona?
Exopotàmia
Fés festa
Festa a la ràdio

Figa de moro
Fil diari
Filmoteca musical
Flamencs a l'estany
Fonògraf
Freqüència jove
Freqüències
Freqüències club
Gastronomia i cuina
Generació alterna
Goma-2
Gothic
Historial de música
Històries del corb
Hora extra
Informatius
I've got the power
I tu què en penses?
Iamamau
IES Banyoles
Impressions
Jardineria
Klap dance
L'Ajuntament de prop
L'Alcalde respon
L'altra cara de la lluna
L'altra cara de la música
L'ambaixada
L'epígraf

L'estany al cap
L'estiu és viu
L'hora d'en Pep Tortada
L'hora de la salsa
L'hora del Centre
L'hora del Consumidor
L'hora dels Amics
L'hora de la Nau
L'hora punta
L'hora del Pati
L'R.P.M. disco
L'Skándol
L'últim refugi
La caixa de pandora
La cova del Country
La cruïlla
La cuina a l'estiu
La general radiofònica
La llotja
La maquineta musical
La música en el record
La nit es jove
La noche
La nostra gent
La plaça
La radio d'estiu
La roda
La talaia
La tria

Le petit comité
Les altres realitats
Les esperxades?
Les notícies de la setmana
Línia oberta
Llibres
Manciana
Matí de ressaka
Matí de sardanes
Matins musicals
Medi Ambient
Medecina general
Medicina naturista
Miâsic
Migranya
Misse en plix
Moció de censura
Músic mania
Música als 107.3
Música de relaxació
Música en el record
Música tradicional
Musical
Musical del lokal
Musical del vespre
Musical exprés
Músiques i cants
Naftalina
Ni bones ni dolentes

Ni tu ni jo
Nieves Herrero Hotel
Nit de clàssics
Nit temàtica del cinema
Nocturn
Noches de ronda
Només música
Nostra gent
Nostromo
Ones psicodèliques
Ones radioactives
Ones radiofòniques
Pantalla desplegable
Parc Juràssic
Parlant s'entén la gent
Party zone dance
Passa de mi
Passant pel sedàs
Penjats del micro
Pentagrama
Perversions
Pilotes fora
Planeta divers
Plàtans a l'Azerbadjan
Polifassètic
Polisportiu
Porta'm la lluna
Primeres impressions
Proposta. Un racó de la comarca

Quasi el 60%
Raccord
Racó de lectura
Ràdio a l'estiu
Ràdio grafia
Ràdio mercat d'ocasió
Ràdio purgatori
Radioactivitat
Radionet
Records i memòries
Red House
Reflexes
Registre número 3
Relacions humanes
Reportatges del Musical Express
S'ha parat per ell
Salam alykum
Segon set
Selecció musical
Sense embuts
Sense límits
Seven eleven
Sintonies
So de calaix
Sobretaula musical
Solidaritat, ja!
Som-hi
Sopa d'Estrelles
Soul station

Stock de pop
Temps de descompte
Terra de cançons
Terra de conreus
Timb de tres
Top 30
Tot en un
Tot magazine
Tot xerrant
Tots els camins porten a Roma
Tradicional
Trossos musicals
Túnel acústic
Tuti frutti
Ubuntu
Un diumenge com cal
Una darrera l'altra
Versió actual
Versus
Ves quina cosa
Vetaquit?
Visites guiades
Xutabiruta-sardanes
Zona hip-hop
Zona-D FM
Zona Hits
Zoo

ÀLBUM DE FOTOGRAFIES

Hora extra, 2007.

Baixant de la plaça, 2007.

De feina en feina.

Dimensió manga.

Entrevista a Ernest Benach, president del Parlament de Catalunya, 2006.

Entrevista a José Montilla, president de la Generalitat de Catalunya, 2008.

BANYOLES
1 de Març de 10 a 11 matí
TEATRE MUNICIPAL

GRAN FESTIVAL A RÀDIO BANYOLES

EMISSION EN DIRECTE DEL PROGRAMA INFANTIL
ESCUDELLA BARREJADA
 amb JORDI TONIETTI

cançons, contes, regals, participació amb el sorteig de
 diferents premis, obsequis i una
MONTAIN-BIKE, gentilesa de Tallers I. Reixach de Cornellà.

Per assistir al PROGRAMA-FESTIVAL cal que passeu a recollir la vostra
 invitació gratuïta a RÀDIO BANYOLES, fins el 28 de febrer.
 Tots els assistents rebran una camiseta de regal - Entrades limitades.
 Proposta per a nens i nenes de menys de 14 anys.

Amb la participació dels grallers: Colla GEGANTERA de BANYOLES

Organitza: RÀDIO BANYOLES E.M. 107,3 F.M.

Amb el suport:

AJUNTAMENT DE BANYOLES - L'HAM
TALLERS I. REIXACH
REVISTA DE BANYOLES

Imatge: M. M.

Escudella barrejada.

★ RÀDIO BANYOLES ★

presenta
El diumenge, 13 de juliol de 1997.

FESTA A LA RÀDIO

en directe
des del **TEATRE MUNICIPAL DE BANYOLES**

Participa en directe de l'emissió i
producció del programa musical
FESTA A LA RÀDIO de *FRANCESC MAYOLAS*

A partir de 3/4 de 12 del migdia actuacions de

HAVANERES "GRUP TERRAL"
i ESCOLA DE BALLS DE SALÓ

Car-min

- Sorteig de fantàstics regals i premis per a tots els assistents.
- Per assistir-hi cal que abans recollis la vostra entrada a Ràdio Banyoles.

Nova impressió a color **DIGITAL** a **Impremta PALMADA**

CONVIDA

Avis o àvies amb els seus respectius néts i nêtes
*Per explicar contes o cantar cançons populars
al programa*

L'Hora dels Amics de Ràdio Banyoles

Els interessats/des truqueu a l'Emissora

D'entre tots els participants es seleccionarà el millor, i es publicarà a la revista de **Banyoles**. I se'l hi pagarà un sopar per a tres persones al Restaurant "LES BRASES" de Banyoles. La selecció es farà a través d'un Jurat format per sis persones.

El programa "**L'HORA DELS AMICS**" el podeu escoltar cada dissabte d'11 H. a 14 H.

Per més informació truqueu a l'Emissora als **Tels. 58 03 08-58 04 33**
Sr. *Jaume Angelats*

Programa editat per gentilesa de:

Secuencial 9.111 - Carrer Angel Guimerà, 4 - Telèfon 57 12 59 - 17820 - BANYOLES (Girona)

Festa de la Ràdio, 1997.

L'hora dels Amics.

El lokal, 2005.

Escòria dividida, 2005.

Festa de la nit, 2005.

Gent Gran, 2008.

Informatius, 2004.

L'altra cara de la lluna, 2004.

Matí de sardanes, 2008.

Ones radioactives.

Pantalla desplegable.

Premi del Fòrum de Noves Tecnologies de les comarques gironines a la millor web corporativa, 2008.

Sant Jordi, 2005.

Sant Jordi, 2008.

Sopa d'Estrelles, 2008.

Tres cuiners.

Aquesta publicació inclou l'edició d'un cd d'àudio on es recullen fragments de programes radiofònics. A través d'un recorregut cronològic podem escoltar veus i materials que s'han emès durant quatre dècades, recuperats sobretot de l'arxiu propi de Ràdio Banyoles, emissora municipal del Pla de l'Estany. Entre la vintena de fragments seleccionats hi podem trobar un document dels anys 60, cedit per Josep Maria Massip; i diversos espais de Ràdio Banyoles, com eleccions municipals, especials informatius, programes de col·laboradors i un llarg etcètera.

La Ràdio a Banyoles (1952-2011)

Producció: Ràdio Banyoles

QB

QUADERNS DE BANYOLES

Ajuntament de Banyoles

Diputació de Girona

1. La fàbrica de Banyoles: Les Saques (1914-1989)
2. Un receptari de cuina de l'antic monestir benedictí de Banyoles (Segles XVIII-XIX)
3. Manescals, albèiters i veterinaris a Banyoles. Pla de l'Estany
4. El tren petit de Banyoles
5. Un món de paper
6. El rem a l'Estany de Banyoles
7. La repressió franquista a Banyoles
8. La plaça Major
9. L'Escola a Banyoles (Segles IX-XX)
10. La muralla de Banyoles
11. El Cementiri Vell de Banyoles
12. La ràdio a Banyoles (1952-2011)

QB

QUADERNS DE BANYOLES

Ajuntament de Banyoles

Diputació de Girona

